

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	v upravnistvu prejeman:
celo leto . . . . . K 24—	celo leto . . . . . K 22—
pol leta . . . . . 12—	pol leta . . . . . 11—
četrt leta . . . . . 6—	četrt leta 5-50
na mesec . . . . . 2—	na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izšla vsak dan zvečer izvenredno in praznično.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.
Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto . . . . . K 25—	celo leto . . . . . K 30—
pol leta . . . . . 13—	pol leta . . . . . 13—
četrt leta 6-50	četrt leta 6-50
na mesec 2-30	na mesec 2-30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Državni zbor.

Dunaj, 16. maja.

V zbornici je bilo danes tiho in mirno. Pred praznimi klopi se je vršila razprava o poročilih legitimacijskega odseka, ki je priporočal verifikacijo nekaterih mandatov. Silno anahronistično početje. Mandati poslancev so stari skoraj že dve leti in nikdo pač ne pričakuje od verifikacijskega postopanja revizije tudi le ene volitve. Gre le za formalno izpolnjevanje zakonitih predpisov, ki je tokrat izraz zadrege. Navzlic dejstvu namreč, da ležijo pred zbornico celi kupi zakonodajnega gradiva, si parlament in vlada ne upata seči niti po eni važnejši snovi, ker so razmere med strankami tako negotove in zapletene, da skoči lahko parlamentarni voz pri navidezno najnevarnejši stvari s tira.

To je posebno nevarno neposredno pred budgetno debato, katere potek in način so danes uredili parlamentarni načelniki.

V torek bodo torej pričele zanimive in važne seje parlamenta. Pod naslovom proračunske debata se bo zbornica obširno pečala z zunanjepolitičnim položajem in vse stranke bodo poslale svoje zagovornike v sodišče, ki se bo etabliiralo nad našimi državniki. Silno rada bi se vlada izognila kritičnim dnevom, ki ji grozijo. Stori bi to gotovo, pod katerokoli pretvezo bi odgodila parlament, ozir. zaključila zasedanje ter si s pomočjo št. 14. podaljšala proračunski provizorij. To je stara, priljubljena metoda — ki pa se žal tokrat ne da tako lepo prakticirati, kajti za budgetnim provizorijem stoji strašilo poslovniškega provizorija, katerega veljava poteče z mesecem junijem. Začasni poslovnik je postal takorekoč paladij avstrijskega parlamentarizma, brez njegovih strogih določb bi zbornica ne bila niti za trenutek varna pred obstrukcijo tudi najmanjših parlamentarnih skupin, nobena vlada varna svojega življenja. Ako pošlje grof Stürgkh poslance domov, potem nima več upanja, da bi dosegel podaljšanje poslovnika provizorija in s tem tudi podaljšanje svoje že silno slabotne vlade.

Kajti vedno ostrejši odpori se pojavljajo proti »režimu Stürgkh«.

ki živi danes le še od popolne lastne in žal tudi indolence politične javnosti napram vsem važnim državnim vprašanjem. Na vseh parlamentarnih straneh se pojavljajo znaki novega krepkejšega opozicijskega gibanja. Zanimivo je, da vlada celo v krogih Poljskega kluba razpoloženje, ki grofi Stürgkh nikakor ni ugodno. Poljske demokratične stranke očitajo vladi, da ni znala ukrotiti galitskih škofov, ki so se bili zagnali v že skoraj dograjeno stavbo galitske deželne volilne reforme. Najvažnejše dejstvo v tem oziru pa je odkriti prehod češkega agrarnega kluba v ostro opozicijo. Češki agrarci, ki so dosedaj delali precej oportunistično politiko, proglašajo, da odklanjajo tako budgetni provizorij, kakor tudi poslovniki provizorij, odklanjajo pa tudi finančne predloge. Ukrepi češkega agrarnega kluba bodo imeli še dalekosežnejše posledice: omogočili bodo osnovanje dobro organiziranega češkega opozicijskega bloka, kateri bo za enkrat združil agrarce, radikalce in naprednjake Masarykove skupine, pritegnil pa na sebe tudi Mladočehe, ki se bodo morali ukloniti razpoloženju češke politične javnosti, katera sprejema ustanovitve opozicijske parlamentarne enote z odkritimi simpatijami. Stürgkhov kabinet se ne bo smel več zanašati na »zadnje resurse«, ki jih je v hudih časih vedno in kljub vsem nesporazumljenjem ter nasprotstvom črpal iz čeških vrst. S tem postaja njegov položaj prekar in vsak ostrejši vetrič mu lahko podnese noge. Budgetna debata bo za grofa v več kakor enem oziru neprijeten čas in presečenja nikakor niso izključena. Tokrat je enkrat vlada v škripih; ni ga skoraj izhoda skozi katerega bi mogla uiti sodbi parlamenta. Mnogo bo odvisno od taktike jugoslovanske delegacije. Ako se bodo tudi dr. Šusteršič in tovariši zavedli svoje narodne dolžnosti, potem ni izključeno, da Stürgkhovemu režimu nanekrat odklenka. Le nekaj bi kalilo zadoščenje nad tem dogodkom. Dejstvo namreč, da v Avstriji danes skoraj ni državniškega talenta, od katerega bi parlament pričakoval toli potrebno in nujno revizijo avstrijske politike . . .

Poudarili smo že, da ni upanja, da bi se finančna reforma v tekočem

zasedanju izvedla. S parlamentarne strani se delajo sedaj razni poskusi, ki bi naj omogočili vsaj uveljavljenje uradniške pragmatike, katero je vlada svoj čas upregla v svoje z davčnimi bremenimi naložene vozove. Poročali smo o tozadevni akciji češkega kluba, v katerem se je posl. dr. Ravniar toplo zavzemal za prerušenje junktima med finančno reformo in službeno pragmatiko. Tej akciji se je danes pridružil tudi nemški Nationalverband.

Mnogo upanja pa ni, da bi bila ta akcija uspešna. Vlada poje staro pesem: »denarja ni« in vztraja pri alternativni ali pragmatiki in nove davke ali pa nič.

Da vlada ni pripravljena žrtvovati svojemu uradništvu le krajcar, dokazuje razprava o nujnem predlogu posl. Tobolke, ki zahteva mesto dosedanjega sistema aktivitetnih doklad, sistem stanarinskih doklad po vzoru, kakor je to urejeno za oficirje. Zastopnik vlade, sekcijski šef Galecki je v današnji seji popolnoma odkrito izjavil, da odklanja vlada predlogo z vsjo odločnostjo.

V slovanskih poslanskih krogih se je čez dan živahno razpravljalo o srbsko - bolgarskem sporu ter se splošno poudarjalo, kako velika nesreča bi bil konflikt za obe državi, pa tudi za splošno slovansko idejo. Avstrijski slovanski krogi se čutijo primorane obvarovati napram odnosom med Srbi in Bolgari bratsko nevtralnost, toda vsekakor prevladuje mnenje, da so srbski argumenti za revizijo pogodbe tehtni in važni.

V slovanskih naprednih krogih je vzbudila vest, da se namerava centralna vlada udati komandi slovanskih klerikalcev in nasvetom barona Schwarza ter sokolski zlet v Ljubljani definitivno zabraniti, silno nejevoljo. Lani so prisostvovali praškemu zletu ministri in generali — letos je postala ista prireditev državi nevarna.

Boj za Spodnje Štajersko.

(Beseda k mariborskemu shodu zapornikov »Narodne stranke.)

V Celju, 16. maja.

Od leta 1908. sem, od ptujske skupščine Ciril - Metodove družbe

in sledečih ji demonstracij v Ptuj, Celju in Mariboru, se je narodnostni boj na Spodnjem Štajerskem silno poostiril. In razširil se je na vse panoge javnega življenja. Ne le v šolstvu, državni in deželni upravi, povsod, v gospodarstvu in vsem socialnem življenju čutimo železno pest prodirajočega, ali obupno se branečega Nemštva. Zdi se človeku, ki ima širši vpogled v naše javne razmere, da se bodo obistinile besede tajniškega poročila na ptujski skupščini Ciril - Metodove družbe: v enem, najkasneje dveh desetletjih pade odločitev v narodnostnem boju na Spodnjem Štajerskem. Ali se bode Nemcem posrečilo, zavzeti tako silne pozicije v tej lepi, od prastarih dob slovenski deželi, da bo ves boj in odpor proti nemški premoči zaman, ali pa se bodo Slovenci toliko zavedli, toliko politično in gospodarsko ojačili, da bodo nemški ideal zasigurnega ponemčenja pol milijona štajerskih Slovencev za vselej splaval po vodi.

Mora se priznati, da so se Nemci sistematično lotili dela. In to delo je rodilo obilo sadov, saj ga je pospeševalo vse. V prvi vrsti vlada, ki misli, da mora svoji zunanji politiki na ljubo gojiti in podpirati vsenemško ekspanzivnost na jug in vzhod. In na Dunaju spajajo avstrijski, vsenemško navdahnjeni birokrati idejo vse-nemštva z avstrijsko državno idejo. To so notranji vzroki stalnega ponemčevanja naše državne in deželne uprave. Kar čez noč zginjajo s Spodnjega Štajerskega slovanski sodniki in uradniki vseh drugih kategorij; uradovanje postaja nemško in se obrača nemalokrat naravnost tendenciozno proti Slovincem. Nemški šefi pritiskajo na veliko četo višjih in nižjih uslužbencev, tirajo jih v nemški tabor, pošiljajo njih deco v nemške šole. Tako se širijo in utrjujejo nemške kolonije po gospodarskih in kulturnih središčih naših okrajev. Nezavedno ljudstvo se boji biča v roki nemške uradne gospode in poljubuje roko, mesto da bi udarilo po nji. Stare so naše tožbe glede šolstva. Država nam ne da nič, dežela pospešuje šulferajno delo; komaj se ustanovi kakšna ponemčevalnica, že dobi pravico javnosti in pride v javno upravo. St. Lenart v Slovenskih goricah, Tezno, Pesnica (tu se šola zgradi v doglednem času), Ciršak, Polzela, Hrastnik, Leiteršperk,

Pekel pri Poljčanah, Pragersko, Breg pri Ptuj, so dobili nemške šole. Ponekod ne bo zaželenih sadov, vzgojilo se bo le par odpadnikov in alkoholikov, drugod pa se bodo utrjevale nemške manjšine in bodo nastajale nove boleče rane na slovenskem narodnem telesu. Ali ponemčevanje uradov, nastavljanje nemških učiteljev in šolskih nadzornikov, stavba Roseggerjevih šol nas ne boli tako kakor delo nemškega kapitala proti nam. Dolga desetletja obstoje že v naših mestih nemške hranilnice; nabrale so si od naših ljudi bogastva in danes reprezentirajo gospodarsko silo petdeset milijonov kron, ki si išče sužnjev in slug ter odvisnosti med Slovenci. Došle so nemške banke in njih podružnice, došle zadruge, ki vse delajo proti nam. In še mnogo milijonov v zasebnih rokah. Prometna sredstva so v nemških rokah. Kdo izračuna dolgo vrsto naših rojakov, ki so odvisni od teh kapitalov? Kdo ne ve, da se zahvaljuje obrt in trgovina v spodnještajerskih mestih in trgih samo tej pomoči za svoj obstanek? K vsemu temu so razvili spodnještajerski Nemci veliko društvene-ga življenja, imajo veliko kulturnih zavodov, so politično edini. Rezultat tega dela je pokazalo ljudsko štetje leta 1910. In rezultat tega dela je današnje stanje mariborske okolice, ki je za nas v narodnostnem in gospodarskem pogledu skrajno neugodno, malodane obupno.

Nemško prodiranje na Spodnjem Štajerskem pa so močno pospešile tudi naše domače politične razmere. Naša politična sila je prešla v klerikalni tabor. In tam so v svoji kratkovidnosti — in kolikor toliko po vplivih iz višjih duhovniških krogov — zastihovali in pobijali vse, kar so smatrali narodno radikalnejši naprednjaki. Še smo čutili udarce, ki smo jih dobili v Ptuj, Celju in Mariboru po hrbtih, in že so se v Mariboru norčevali iz nas in nam nasprotovali, ko smo hoteli izrabiti septemberske dogodke, da bi slovensko ljudstvo spoznalo zaničevanje in sramoto, ki se mu pripravljala na lastnih tleh. To je bila velika politična napaka, čije posledice še čutimo danes. In o odporu proti ponemčevanju državne in deželne uprave od naše klerikalne stranke se ne da govoriti. Vodil je mariborske politične voditelje pri tem vedno oportunitizem; prijateljstvo z nemškimi glavarji in sodniki

LISTEK.

Slovensko „znanstvo“ med Poljaki.

Dr. Fr. Kidrič.

„Prace filologiczne“, ki jih izdaja v Krakovem A. A. Kryński, prinašajo v 2. sešitku VIII. zvezka spis našega slovenskega rojaka: „Rozwój historyczny gramatyki słowiańskiej opracował Książd Dr. Leopold Lénard“; namigavanja nadpisov obetajo za pričujoči prvi razdelek: „literatura“ (str. 101—109), sliko „jezika slovenskega pred postankom slovenske literature“ (109—149) in oris „gramatike v dobi verske reformacije“ (109—248).

Gre torej za historični razvoj slovenske gramatike! Z mirno vestjo bi se mogel lotiti spisa samo lingvist, ki bi imel desetletja intenzivnega sistematičnega dela za seboj: opraviti ga je hotel diletant, ki še prvih težkoč premagal ni.

Težek očitek, ki se da lahko podpreti z dokazi:

I. Dr. Lénard ne zna operirati z znanstvenim aparatom.

Ni se še domislil, da se mora vršiti citiranje po gotovem redu in

sistemu; niti glavnega namena citatov ne sluti: omogočiti kontrolo, odkazati prejšnjim delavcem zasluženost mesto ter predočiti razliko med rezultati njihovega in novega raziskavanja. Na samih straneh 153—154 je nanizal celo zbirko citatnih netaktnosti in samovoljnosti: tazuje avtorja, na pr. „Trubar, župnik v Loki“, namesto „A. Fekonja, Trubar, župnik v Loki, ne v Logu“ (12 krat); navaja isti spis dvakrat, a vsakokrat z drugim napačnim naslovom in z drugačno letnico, n. pr. „Njegovo razmerje k Hrvatom, Letopis 1898“, „Dr. Fr. Vidic. Trubarjevo razmerje k Hrvatom, Letop. 1893, 113—129“ namesto „Dr. Fr. Vidic. Nekaj o razmerju slovenskih Trubarjevih spisov k protestantskim hrvatskim knjigam, Letopis Slov. Mat. 1898, 113—129“; izpreminja naslove, n. pr. „A. Fekonja, Primos Trubar, Slovan 1885, 1886“ namesto „A. Fekonja, Dva lista iz knjige jugoslovanske 1550—1584. 1835—1848. I. Protestantka doba, Slovan 1885, str. 315, 329“ (13 krat); navaja spis, ki ga moraš iskati v reviji, kot samostojno delo, n. pr. „O. Hegemann, Zum Prim. Trubar's 400-jährigen Geburtstag“, ali „Dr. O. Hegemann, [D. M. Primi Truberi zu seinem 400-jährigen Geburtstag, str. 74]“ (157), namesto „Dr. O. Hegemann, D. M. Primi Truberi. Zu seinem 400-jährigen Geburtstag, Carniola I (1908), 71 sl.“; izmišlja si članke, ki izšli

niso, n. pr. „Njegova (= Trubarjeva) žena, VIII (Po prejšnjem = Zvon VIII) 379“!

K kolobociji zunanjega aparata se pridružuje pobrkano notranjega ustroja:

II. Dr. Lénard ne ume osredotočiti svojih misli na temo.

Koj bi rad spravil na trg vse, kar slučajno čuti v svoji malhi. Snov „historičnega razvoja slovenske gramatike“ je že sama tako velika, da bi bil količjak soliden ekonom a priori izključil vse, kar za razumevanje jezikovne kulture ni neobhodno potrebno; dr. Lénard pa si je prikrojil spis tako, da bi čitatelj ob koncu prvega dela brez nadpisov ne vedel, ima li pred seboj bibliografijo, kos literarne zgodovine, zgodovino slovenske reformacije ali pa celo — začetek razprave o slovenskih slovnicah! Zastonj iščeš zadovoljivega odgovora na vprašanja: Čemu seznamek „zgodovine slovenske literature“ s Trubarjevimi „Register und summarischer Inhalt“ na začetku a Pypinovo „Istorijo“ na koncu predolge litanijske (101—104)? Čemu pogrevanje prežalostne historije o admontskih molitvah „v domačem jeziku“ in admontski „slovenski abecedi“ (120—121)? Čemu toliko bibliografije in besedičenja o slovenski reformaciji, o stari dubrovniški literaturi, o glagolizmu (154—169)? Čemu namesto

analize in sinteze ponatisi iz predgovorov (171, 173—4, 176—81, 193—4, 197—9, 203—5, 212—223), čemu ekskurzija o Mandljevi tiskarni? Ali samo zato, da bi bilo treba pisatelju čim manj samostojno raziskovati, a bi mogel vendar napolniti 147 tiskanih strani, se odčitati z imeni pisateljev in naslovi knjig ter pokazati na svojo učenost: to vse sem imel v rokah, to vse poznam in morem presojeti? Tako je, kajti dr. Lénardu se sme očitati najhujše, kar se more znanstveniku zalucati v obraz:

III. Dr. Lénard skuša optiti čitatelju mnenje, da je rabil knjige, ki jih videl ni.

Da si pri luči ogledamo nekaj njegovih napačnih naslovov:

1.) Stran 101: „Trubar P. Register und summarischer Inhalt aller der windischen Bücher, die vom Primos Trubar bis auf dies 1561-te Jahr in Druck gegeben worden sind. Tübingen 1569, 4..3 ark.“ — V originalu se glasijo označene besede: Inhalt, Windischen, Primo, Trubero, biss, auff, diss, 1561, Jar, Truck, geben seind, 1561; naslov je še daljši, „Trubar P.“ bi moralo biti v oklepaju, ker v originalu ni tiskano.

2.) Str. 101: Christ. Henr. Hase: De lingua Carnorum et Illyricorum slavonica castianibus nostratium sacris

iniciata, imprimis de Augustanae confessionis versione eadem dialecto exarata, oratio solemniter Jenae declamata Jenae 1759. 4. 28. — V originalu: Commentatio de, castioribus, initiata, 24; označbe slavnostnega govora original sploh nima, letnica bi morala biti v oklepaju.

3.) Str. 141: K ponatisu slovenskih mesečnih imen iz leta 1466. se sklicuje na razpravo Miklosichevo o slovanskih mesečnih imenih: „Denkschriften der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften 1867.“ — Razprava je izšla v XVII. zvezku „Denkschriften“ iz leta 1868., toda z moderno transkripcijo imen, ne staro, kakor jo podaja dr. Lénard.

4.) Str. 149 in 166: Johann Vogt: Briefwechsel des Herrn Ungnad Freiherrn von Soneck mit dem Herzog Albrecht von Preussen. (Archivkunde österreichischer Geschichtsquellen XX). — Voigt piše: Hans, Sonneck, a izdal je pisma v „Archiv für Kunde österreichischer Geschichtsquellen“ XX (1858) 207—278.

5.) Str. 149 in 166: M. Dreher: Ungnadische Chronik. Leipzig. 1602. Str. 165: M. Dreher's, Ungnadische Chronik, Leipzig 1602. 4. — Knjiga se imenuje: Vngnadische Chronika... Von Matthaeo Dressero.

Dočim pridejo ležeče tiskane napake na Lénardov rovaš, vodijo debelo tiskane naravnost v „biblioteko“, kjer

je bilo nekaterim več vredno ko vsi narodni ideali. Razdvojili so naše obrambno delo, zapirajo pot našemu izobraženstvu med ljudstvo, delajo nemir po domačih občinah in korporacijah. Je to huda bolezen, ki naš odhod slabi in nam jemlje moči in sile za boj proti Nemcu, za obrambo naše samostojnosti. In še eno rano so nam zadali klerikalci: razbili so naše gospodarske sile, ustanovili na desetine nepotrebnih kreditnih združenj in oslabili denarne zavode po mestih in trgih, ki so imeli nalogo, koncentrirati vse naše narodno premoženje v krajih, kjer se bije najhujši narodni in gospodarski boj, kjer najhujše čutimo zlo narodnostne in socialne rane, provzročene od nemškega kapitala. Cilji in ideje starejših naših združenj, ki so šle za to koncentracijo slovenskega kapitala, se niso izpolnile. Klerikalni združenja jemljejo štajerskim Slovincem kapitala in jih dajejo na razpolago klerikalnim močim v drugih slovenskih deželah za nezdrave in nečiste politične ter gospodarske spekulacije. Vsled pomankanja lastnih sredstev lezemo v veliko gospodarsko odvisnost od Nemcev.

Nevesela je ta grobo skicirana slika položaja štajerskih Slovincov, nevesela še prav posebno zaradi tega, ker še vedno nismo preboleli udarca, ki smo ga dobili pri zadnjem ljudskem štetju in ki nam kaže vsaj to, da je nemštvo v nekaterih okrajih silno napredovalo in da bo treba napeti vse sile, da njegovo delo ustavimo in da uničimo dosedanje nemške postojanke. Pred očmi je treba imeti jasen cilj: naj se že zgrade v bližnji bodočnosti kakoršnekoli notranje-politične spremembe, naj se hočejo predstavljati meje dveh držav, ki tvorite danes avstro-ogrsko monarhijo, mi ne smemo pustiti za nobeno ceno, da bi se nas štajerske in pa sosednje koroške Slovence zrtvovalo kakor tretji državni tvorbi v okviru habsburške monarhije. Trijalistični sestav Avstro-Ogrske brez slovenskih dežel ali pa celo brez Koroške in Štajerske mora biti nemogoče. Že se čujejo nemški glasovi, ki govore o trijalizmu tako, da bi se »zrtvovalo« Kraljevsko Srbov in Hrvatov, Koroško in Štajersko pa dalo popolnoma pod nemško pest in nas kot daritvene ovne za jugoslovansko skupnost ponemčilo. Najsi že bode kakorkoli, dejstvo je, da so se vrgli Nemci s tako vehemenco na Spodnje Štajersko, kakor doslej še nikoli. In naša naravna parola mora biti, da se branimo, kolikor je v naši moči.

Toplo pozdravljamo idejo, ki jo je vočigled premenjenemu položaju na avstrijskem jugu podal dunajski urednik »Slov. Naroda« te dni na uradnem mestu istega lista: konsolidiranje jugoslovanskih zastopnikov v parlamentu, zavzetje enotnih principov v boju proti Nemcem in vladi. Pa člankar sam nima veliko vere v izpolnjenje te ideje; malo je imamo tudi mi. Politična nasprotja so pri nas doma prevelika, nasprotja preostira in vpliv višje, vladne hierarhije na vodilne politike S. L. S. presilen, da bi molgi kreniti na ona pota, ki jim jih morda še narekuje trezno presojanje našega narodnega položaja. Nanesi se bomo morali na zdravo silo našega naroda, na nagon samoobrambe in življenja. Poginili nismo tedaj, ko ni bilo na slovenskih tleh nobene inteligence, ki bi čutila z narodom, ko nas je preganjal v narodnem oziru duhovnik, učitelj, uradnik in nemški kapital. Verjuno, da se bo notranje narodno zvelo-

ioniranje mas našega naroda postopoma tako nadaljevalo kakor dosedaj. Kmet se je že politično in gospodarsko kolikor toliko osamosvojil; težko si predstavljamo, da bi bil na Spodnjem Štajerskem na kakem kmečkem volilnem okraju izvoljen Nemec. In začelo se je gibati tudi pri trgovstvu, obrtništvu, delavstvu. Pred desetletjem so tvorili politični slovenski narod na Spodnjem Štajerskem le kmetje in izobraženci (duhovniki, učitelji, odvetniki, uradniki), danes govore že tudi v našem političnem boju zastopniki trgovine, obrti, delavstva važno besedo. Krog onih, ki zahtevajo za slovenski Spodnji Štajer svoboden narodni in gospodarski nazvoj, se neprestano širi in spopolnjuje. Ta dejstva nas navdajo z mnogimi upi na bodočnost.

Ali brez dela ni uspehov. Za Narodno stranko je končno v bistvu vseeno, kako slovensko politiko delajo duhovniki in njihovi, za denar in mandate kupljeni hlapci, za nas je vseeno, četudi nimamo danes narodne politične moči v rokah: glavni naš cilj, da zgoraj označeno notranje zveloioniranje širokih vrst naroda pospešujemo in nadaljujemo, da prenesemo isto živo zavest krivic, ki se nam gode od države in dežele, na čim širše kroge, da zainteresiramo celi narod za naše narodne in gospodarske boje. Svoje mesto in svoje priznanje bomo dosegli danes ali jutri, za to se ni bati in to tudi ne more biti glavna stvar. Dokazalo se je že premočkrat, da niso bili poslanci voditelji naroda in glasniki njegovih želj, temveč tisti činitelji, ki so stali z narodom v neprestani zvezi. Pogledimo pred se in ne ozirajmo se za sebe, na tiste »zmage« duhovnikov in njihovih poveljnikov na Dunaju nad nami. Široka polja političnega udejstvovanja se odpirajo pred nami po okrajih, občinah, po političnih družinah; imamo knjižnice, izobraževalna društva, Sokola, Ciril-Metodovo družbo; imamo skrb za svoje časopise, za svoje gospodarske organizacije. Imamo dela v strokovnih organizacijah, imamo dela za povzdigo slovenske obrti in trgovine, in že trkajo zahteve za socialno dobrobit našega ljudstva. Kdo študira pri nas probleme izseljevanja, boja proti alkoholizmu?

O vsem tem se bode zopet govorilo v Mariboru. In zborovalce naj spremlja na poti domu in pri dejanju in nehanju v njih domačih krajih zavest, da je bojazljivo in sramotno v brezdelju poginuti, bodisi kot stranka bodisi kot narod.

Dogodki na Balkanu.

Balkanski Indijanci.

»In den Schlachten des Balkan« je napisal za velike otroke znani Karel May zgodbo polno krvi o balkanskih ljudeh. Približno enako je postopal pri tem, kakor naši diplomati, ki so nam v teh mesecih, kar traja vojna, dokazali, da so prav dobro izveščani v mayadah. Sedaj poročajo iz nove balkanske observacije, ki so ji dale nekatere vesesile ime »Albanija« stvari, ki bodo, če se jih loti zopet kak Karel May, izvalele mnogo nedorasle mladine v one kraje, ki so ji dale nekatere vesesile ime svoje cvete.

»Neues Wiener Tagblatt« je začel pisati indijancarice ter si da poročati iz Skadra sledeče:

Današnji dan je bil miren. Črnogorci so Skader popolnoma zapustili.

Samo general Bečir s svojim štabom je v mestu. Črnogorci so ostali samo še na Bardanjolu, Tarabošu in v pozicijah pred mestom. Dopoldne je dospela v Skader skupina Malisovov, ki so jahali skozi mesto kakor Indijanci. Iz Skadra se širijo tendenciozne vesti o napetem razmerju med Avstrijo in Italijani, te vesti pa so neresnične. Med četami vlada popolna harmonija.

Pa tudi druge vesti, ki prihajajo iz Abanije so prav indijancarske. Za izpremembo je sedaj Italija prevzela nalogo, ki jo je vršila, dokler ni padel Skader, Avstrija. »Corriere della sera« poroča iz Valone: Dočim vlada v Valoni mir, se na jugu, kjer stoji Grki, nekaj pripravljajo. Notranji minister Muftid beg je izjavil poročevalcem, da so mali grški oddelki, ki se nahajajo na levem bregu reke Vojusse in v Tepeleniju, prodrli v Kacisti in Vasiari, ki ležita na albanskih tleh. Grki zahtevajo od prebivalcev turški davek na živino, in sicer po 2 piatra od glave. Ker so proti temu pastirji ugovarjali, so jih Grki prisilili, da so davek plačali. Minister je nato pravil o drugih grozovitostih, zlasti o grozovitostih, ki so jih Grki izvršili na neki svoji domačinki, ki se je bila omožila z nekim muhlimanskim Albancem ter je zato prestopila v islam. Pripovedoval je nadalje, da so Grki upustošili tudi njegovo posest v okolici Argirokasta. Ukradli so mu 2200 koz, vse krave in mnogo žita. Albanske veljake, ki so jih bili poklicali v Janino, so pomorili. Na ugovor poročevalca, da je Grška dementirala ta masaker, je izjavil Muftid beg, da lahko navede natančno število umorjenih in da tudi lahko pove imena umorjenih častnikov. Grki so takrat umorili 59 častnikov. Delianaki je zapovedal ta masaker. Muftid beg je nato izjavil: V imenu albanskega naroda, kot minister nove države, pozivljamo Grško, da naj poveri Evropi preiskavo o teh nasilnostih. Če se izkaže, da moje trditve niso resnične, se zavežem, da odstopim, da se bom več vtičal v politiko in da sem pripravljen k vsakemu ponižanju. Glede albanske meje se je izrazil nadalje sledeče: Če bo šla grška meja od rta Stylosa nasproti Krifu, kakor se bojimo, bi bilo 45.000 Albancev izgnanih za novo državo. V smeri od rta Stylosa proti Prevezi zahtevamo obalo do Barge, v notranjosti dežele gorovje od Sulija do Kalamasa in Konice. Zaupamo velisilam.

Minister Muftid beg je nato tudi potrdil, da je delal Esad paša samo za sebe in da ni nastopal v sporazumu s provizorično vlado.

Čez Brindizi poročajo nadalje iz Drača, da so dospeli provizorične oblasti nove albanske vlade v Krojo, da razbesijo tam albansko zastavo. V Draču se nahaja mnogo trgovcev in bogatih privatnikov, ki so pobegnili iz Tirane pred nasilji Esad paše, ki zahteva od ljudstva pod pretvezo, da bo denar vrnil, večje vsote. Prebivalstvo v Draču željno pričakuje transportne ladje, ki naj odpeljejo turške čete, ki čakajo na svoje ukrcanje v Draču.

Ruski veleposlanik v Londonu grof Benckendorff je dobil, kakor poročajo iz Petrograda, od svoje vlade instrukcijo, da naj pri vprašanju organizacije Albanije obstoja na tem, da ostane Albanija pod turško suvereniteto in da jo upravlja turški vali. Francoska in Angleška baje podpira-

ta, kakor zatrjujejo ruski diplomatični krogi, ruski predlog proti avstrijsko-italijanskemu stališču.

Aneksija otoka Ada Kale.

Kakor poročajo iz Dunaja, je naročilo turško veleposlaništvo na Dunaju gubernatorju otoka Ada Kale, da naj se vrne na otok, ker ga veleposlanik ne more odpoklicati, dokler nima tozadevnih instrukcij s strani porte. Turški gubernator se je nato vrnil na otok, da tam počaka nadaljne instrukcije.

Mirovno vprašanje.

Kadar so še zatrjevali diplomati, da bo kaka stvar hitro končana, je trajala gotovo prav dolgo. To pot pravijo diplomati, da bodo mirovna pogajanja trajala prav dolgo, zato je pričakovati, da se bodo prav kmalu končala ali pa, da se sploh ne bodo končala. Oboje se bo, kolikor je mogoče danes presoditi, zgodilo. Preliminarni mir bo podpisan prav kmalu, čete se bodo vrstile domov in ljudje se bodo posvetili zopet delom miru, kar pa pride za preliminarnim mirom in kar so si pridržale vesesile, pa se sploh nikdar ne bo končalo.

Da se preliminarni mir še ni podpisal, temu so krivi razni pridržki balkanskih držav.

Grška zahteva, da pride pri odločbah glede Egejskih otokov in glede južnoalbanskih mej do besede, da lahko zagovarja svoje stališče. Kar se tiče ravno teh mej se zdi, da hočejo vesesile v tem slučaju delati s sistemom protekcije, oziroma korupcije. Glede severnih in vzhodnih mej so se postavile vesesile na stališče, da Srbija in Črna gora nimata ničesar govoriti ter so zahtevale, da se te meje določijo še predno se sklene mir. Drugače pa se zdi, da hočejo postopati proti Grški. Preliminarni mir naj se sklene, potem pa se vrše pogajanja glede južnoalbanskih mej in pri teh pogajanjih bo zastopana tudi Grška, ker ji daje to pravico že ena izmed prejšnjih not.

Srbija je spoznala te mahinacije, zato podpira grško zahtevo, zahteva pa sama, da tudi ona sodeluje pri podrobnih določitvi severoalbanskih mej predno podpisajo kako pogodbo.

Vesilesi, ki se do sedaj niso prav nič trudile, da bi napravile hitro mir na Balaknu, delajo sedaj, kakor da bi se jim prav mudilo in da zakrijejo dejstvo, da so prav malo zmogne pospešiti toka pogajanj, hočejo zopet začeti z notami. Sedaj bodo potratile zopet mnogo časa, da bodo sestavile noto na Balkansko zvezo, da ji povedo, da žele hitrega sklepa miru. Ves čas, kar se bodo vršila ta pogajanja, da stilizirajo to noto: »Vesilesi Angleška, Avstro-Ogrska itd. prožete želje, da se napravi na Balkanu mir itd.«, ves čas, da odgovore balkanske države, je izgubljen.

Čudno protislovje pa se kaže tudi v poročilih o bolgarskih delegatih. Med tem ko pravi eno tako poročilo, da imajo bolgarski delegati v Londonu nalogo, da pritisejo na zaveznike, da hitro podpisajo preliminarni mir, sicer bi morala Bolgarska skleniti s Turčijo separatni mir, pravi druga brzojavka iz Londona popolnoma nekaj drugega, iz česar se da sklepati, da se tudi Bolgarski ne mudi tako zelo. Glasom te brzojavke namreč ni prišel Dr. Danev v London, da podpiše mirovne preliminarije, marveč da se pogaja glede raznih drugih

vprašanj, ki jih je treba urediti z otomansko vlado, zlasti vprašanje narodnosti, razna ekonomska vprašanja, trgovske pogodbe, kapitalizacija, vprašanje vojnih poročil itd. Po bolgarskem naziranju je mirovno vprašanje čisto interna zadeva med Turčijo in Balkansko zvezo, ki se mora urediti med vojskujočima se strankama samima. Druga vprašanja bo potem treba rešiti skupno z vesesilami. Pri teh vprašanjih bo Bolgarska nastopila popolnoma solidarno z ostalimi zavezniki. Bolgarska ima direkten interes na tem, da se vsa ta vprašanja uredi tako, kakor to zahteva Balkanska zveza. Zavezniki lahko računajo brezpogojno v vseh teh točkah z Bolgarsko.

Kar se tiče vojne odškodnine, se je izrazil bolgarski finančni minister Theodorov, ki je došel včeraj kot zastopnik Bolgarske v Pariz k mednarodni finančni konferenci, da bodo Zavezniki na vsak način zahtevali vojno odškodnino, da pa se bodo pri tej svoji zahtevi kolikor mogoče ozirali na Turčijo. Zavezniki bodo tudi zahtevali, da se jim odkaže v nadzorovalni komisiji turškega državnega dolga primerno zastopstvo.

Švicar o svojih doživljajih in opazovanjih v balkanski vojni.

Švicarski zdravnik dr. Adolf L. Vischer se je v švicarski ekspediciji »Rdečega križa« udeležil balkanske vojne na srbski strani.

O svojih doživljajih in opazovanjih med vojnimi opracijami je izdal s krasnimi fotografskimi slikami opremljeno knjigo, ki je izšla v Bazlu in nosi naslov: »An der Serbischen Front«. (Ob srbski fronti.)

Knjiga je zelo zanimiva, saj jo je pisal mož, ki je prišel med Srbe z velikimi predsodki, kakor da bi bili Srbi popolnoma barbari, napol divje ljudstvo. S predsodki je prišel dr. Vischer v Srbijo, zapustil pa jo je s čustvom velikega uvaževanja in spoštovanja do hrabrega srbskega naroda.

In knjiga, ki jo je napisal o svojih doživljajih in opazovanjih, vršče svojo samaritansko službo ob strani srbske armade, je živa in glasna priča simpatij, ki mu jih je — njemu, Švicarju sicer, a trdemu Nemcu — izsililo srbsko ljudstvo in junaška njegova armada.

Knjiga bi bila vredna, da bi jo podali v celoti v slovenskem prevodu, ker pa to ni mogoče, naj se naši čitatelji zadovolje z nekaterimi, posebno značilnimi in zanimivimi odlomki.

Opisujoč svoj odhod iz domovine in čustva, ki so ga navdajala na potu v neznane kraje, kjer divja vojna furija, piše dr. Vischer:

»Mnogi so nas že videli z odrezanimi nosovi in ušesi ali kako drugače razmesarjene ležati na bojišču, češ, o kakem uvaževanju ženevske konvencije ne more biti govora v balkanski vojni, kjer se vendar ne bore regularne armade, marveč samo orde divjih bojevnikov. Tako so nam govorili. O Srbih si je večina ljudi, kakor se zdi, ustvarila svoje mnenje po »Simplicissimu«. (Nemški list, ki slika Srbe kot ušivce in kostrunske tatove. Opom. uredništva.)

Srbija je bila med našimi ljudmi menda na najslabšem glasu med vse-

je dr. Logar to svojo literaturo »upotrebljal«! Nahajajo se namreč že drugod: številka 1 — Glaser, Zgodovina I, str. V.; številka 2 — Glaser, Zgodovina I, str. VI.; številka 3 — Radič, Letopis Slov. Mat. 1879, Glaser, Zgodovina I, 67 s prvotno transkripcijo; številka 4 — Glaser, Zgodovina I, 80; številka 5 — Glaser, Zgodovina I, 80. Sledi, da dr. Lénard teh knjig ni imel sam v rokah, ampak si naslove na slepo srečo izposodil.

Sploh je Lénardova tragična smola, da ostavlja povsod znamenja, ki poma-gajo natančno slediti njegovemu komičnemu »uporabljanju« literature, n. pr.: odprl je V. stran prvega zvezka Glaserjeve Zgodovine (prim. str. 101—104); vsled Glaserjeve opozoritve na VIII. strani je romal na 627. stran Ljubljanskega Zvona iz leta 1893. (prim. str. 153); na 536. strani Simoničeve Bibliografije si je izposloval naslove Trubarjevih spisov. Da to ni nič napačnega? Res, toda čudno je sledeče: Elzejeve spise imenuje sam »najvažnejše« izmed spisov o Trubarju, navaja pa razen izdaje Trubarjevih pisem, ki jo pa postavlja v leto 1899, namesto 1897. (149), samo spise do leta 1893., ker Zvon in Glaser I. 1893. poznejših seveda še nista mogla zabeležiti; iz Simoniča ni prevzel le napake »Catechismos« namesto »Catechismus«, ampak tudi Simoničeve slovenske bibliografske opazke, kakor: »V Tubing tiskal Morhart«, »prav v Tubingu«, ki morajo v zvezi s poljskim tekstom

zavajati k napačni misli, da se nahajajo na tiskih samih; Zvon navaja k dvema Elzejevima spisoma iz leta 1863. in 1864. naslov publikacije, kjer sta izšla, s kratko »Prot. Bilt. f. d. evang. Oesterr.«, iz katere pa je napravil dr. Lénard novo revijo »Blätter für die Evang. Oesterreichs«, ker ni mogel razrešiti niti okrajšave v pravilne »Protestantische Blätter für das evangelische Oesterreich«, nikar da bi si bil ogledal spis sam!

Tem in sličnim blamažam bi se bil dr. Lénard izognil, ako bi bil izbral pot, ki bi bila za njegov spis edino primerna: beležil le res uporabljeno literaturo; v vsakem slučaju pa bi bila njegova prekleta dolžnost, da pove, odkod ima literaturo, ki je sam ni upotrebljal. Računov še nisem sklenil, gotovo se pa ne motim, ako trdim: najmanj dvanaajstotisto važnih vrel in knjig, ki paradiirajo v Lénardovi knjigi kot njegova izbrana literatura, pozna avtor le po naslovih iz druge roke.

Tako isti dr. Lénard, ki je vse prej kakor kulanten proti — res upotrebljenim pisateljem:

IV. Dr. Lénard zatajuje dela, ki jih je rabil:

Vpliv mojega »Epiloga k Trubarjevemu zborniku«, Naši Zapiski VI (1909), 164—188 se opaža večkrat, neutajljivo na strani 115.—116. Lénardove knjige, omenja ga pa nikjer ne, čeravno citira na strani 115. neki moj spisek iz istega VI. letnika Naših Za-

piskov! Dobro, recimo, da je utajil moj »Epilog« radi strani 187., kjer sem omenil v neki zanj neprijetni zvezi tudi njegovo ime! Toda kaj mu je storil pokojni dr. V. Oblak, da je zamočil celo njegove »Protestantske postile v slovenskem prevodu«, Letopis Slov. Mat. 1894, 202—219, ki jih je od strani 189. naprej s takim pridom uporabljal? In kaj dr. Fr. Bučar, da se dela, kakor da bi bil sam študiral rokopisni »Slawischer Bücherdruck« v biblioteki tubiške univerze (149, 152), dočim si je izposodil te podatke iz njegove »Povijesti hrvatske protestantske književnosti, Zagreb 1910, (6 in 49)?!

Pod to značnico spadajo pravzaprav tudi skoro vse jezikoslovne strani Lénardove »studije«: na str. 110. pač pravi, da je »pojašnjeval ljubljanske fragmente« v Letopisu Slov. Mat. 1889, str. 122—160 Oblak, k stranem 135—141 pa ne izda, da bazira njegov jezikoslovni razbor istih fragmentov na Oblakovi študiji. Na sličan način je skušal prikriti tudi podlago »svojega« jezikoslovnega razbora Podrekovskega rokopisa (primeri 113 in 141—145), celovskega rokopisa (primeri 113 in 145—149) in Trubarjevega jezika (primeri 153 in 182—188). Sedaj je tudi jasno, zakaj je izostal razbor Dalmatinovega jezika (200—206): ker tudi pred Lénardom o njem nikdo podrobneje pisal ni!

Po takih izkušnjah se ne bode nikdo čudil, da

V. Dr. Lénard ne pozna niti po imenu važnih publikacij, ki se tičejo njegove teme in vprašanj, ki jih je svoji temi vsilil.

Na str. 106. trdi, da o Japljevih rokopisnih gramatikah »ni duha ne sluha«. — Sledi: dr. Lénard piše pravico o historičnem razvoju slovenske gramatike, pa ne pozna najvažnejšega dela o slovenskih gramatikah do Kopitarja: N. Petrovskij, Pervyje gody dželatnosti V. Kopitarja. Kazanj 1906, kjer se govori na strani 110. tudi o Japlju; sledi dalje, da niti svojega Dom in Sveta ne pozna, kjer je leta 1894. Benković na 66. strani povedal, da se nahaja Japljeva »Slawische Sprachlehre« v — ljubljanski licejski knjižnici.

Na istri strani trdi istotako o Debečevih gramatikah, da je popolnoma izginila. — Sledi: dr. Lénardu ni ostal le Petrovskij neznan, ki razpravlja na 108. strani o Debečevu, ampak tudi Jagičeva Istorija slavyjanskoj filologiji, ki omenja rokopis na 432. strani, in pa Vrhovnikov Janez Debevec, ki je izšel v V. letniku »Izvestij Mus. Dr. za Kranjsko« ter opisuje od strani 98. naprej tudi Debečevovo slovnico. Da, niti v Glaserju se dr. Lénard ni udomačil, ker tudi ta oznanja na 87. strani II. zvezka, da se nahaja Debečev rokopis v — ljubljanskem semenišču.

Vsa Lénardova dezorijentiranost in nekritičnost odmeva iz njegove bi-

bliografije o Trubarju in reformaciji: Kak »Zorin« prazen člančič Vam zabeleži (154), ne eksistira pa zanj niti Prijateljstva študija O kulturnem pomenu slovenske reformacije, Ljubljana 1908, niti Bučarjevo Prilogo Trubar, ki je izšel naslednjega leta v hrv. »Kolu«; na kako zastarelo notico v Glasniku opozarja (154), Vidličev opozoritev Slovenske »Cerkovne Ordninge« v Zvonu XVI (1896), 514 je spregledal; o zgodovini Dalmatinove Bible hoče govoriti (201 in sled.), a ne pozna niti Smidove študije »Über Entstehung und Herausgabe der Bibel Dalmatins«, ki je izšla leta 1904. v Mittheilungen des Mus.-Ver. f. Krain; vzbuditi hoče mnenje, da ima literaturo o slovenski reformaciji v mezinicu svoje roke, pa ne ve niti za Losertov bibliografski pregled »Zur Geschichte der Reformation und Gegenreformation in Innerösterreich«, ki ga je pri-nesel leta 1904. Jahrbuch der Ges. z. Gesch. des Prot. in Österreich in kjer bi bil mogel najti na strani 214. tudi tista Elzeja dela, ki so izšla po letu 1893. I. t. d., i. t. d., i. t. d.

Zato si pa dovoli dr. Lénard tem večkrat stvari, ki bi mogle postati usodne vsakemu, kdor bi upotrebljal Lénardovo knjigo po Lénardovi metodi:

VI. Dr. Lénard imputira knjigam in pisateljem stvari, ki jih tam ni.

Na strani 156. pripisuje predgovoru Trubarjevega »Catehismu

mi balkanskimi državami. Če smo semterti vprašali po vzrokih in izvorih te neugodne sodbe, so nam čisto začudeno odgovarjali, da je to pač tako, na Balkanu gospodari samo sodrga, za to pa ni potreba prav nobenih dokazov.

O izidu vojne je prevladovalo mnenje, da bo Turčija vsekakor zmagovala, za to da jamčijo general von der Goltz z njegovimi nemškimi inštrukcijskimi častniki. Kruppovi topovi, izkušena hrabrost otomanskih vojakov in končno premoč turške armade. Kvečjemu Bolgarska bi prišla v poštev kot vsaj nekoliko resen nasprotnik Turčije. Nekateri znanci tudi niso odobraval, da smo se odločili za Srbijo, češ, za zdravnike je primernejše, ako so na strani zmagujoče armade, kjer je sanitetna služba boljše.

Samo dr. Lardy iz Ženeve, ki je več let živel v Turčiji, mi je rekel par dni pred mojim odhodom: »Boste videli: turška armada bo v par dneh popolnoma poražena; turški vojaki ne bodo imeli ničesar jesti; nered v Turčiji bo nepopisen.«

O srbskih vojaki in ranjenih piše dr. Vischer: »Prvi pogled na ranjence, ki so se vsi nahajali v cvetu življenja, je izzval v nas čustvo postrdnosti. Zdelo se je nam blazno in protinarnavo, ko smo videli te krepke ljudi ranjene in deloma pohabljen za vse življenje. Ranjenec je bilo toliko, da je moralo mnogo izmed njih čakati na hodnikih in stopnicah, predno smo jim mogli nakazati sobe in postelje. Pri tem so ostali ljudje popolnoma mirni in nikjer ni bilo slišati besedice pritožbe ali nevolje. Imeli smo namen vse ranjence, v kolikor bi dovolile njihove poškodbe, okopati v čedni plavalni kopeli vojne akademije. Toda ob določenem času je odpovedal vodovod, da smo morali opustiti svoj namen. Izkazalo pa se je, da so bili vsi ranjenci zelo snažni in čisti. Prav nič nismo opazili o oni srbski umazanosti in nečistosti, ki je po »Simplicissimovih« karikaturah že takorekoč prešla v pregovor.«

Zanimivo je, kar dr. Vischer pripoveduje o vojnih poročevalcih, katerih, kakor je znano, Srbi niso pustili k fronti. »Pri kosilu v hotelu »Liberte« v Skoplju smo srečavali mnogo vojnih poročevalcev. Vsi so bili silno nevoljni, da jih niso pustili bliže k fronti. Tu v Skoplju niso mogli ničesar drugega delati, kakor da so vsak dan hodili v tiskovni urad generalnega štaba po službene vesti o vojnih operacijah, in te vesti potem s komentarji ali brez njih pošiljali brezjavno svojim listom. In če so se proti takemu postopanju z njimi pritožili pri vojni upravi, so jim odgovorili: »Obžalujemo; Francozi so leta 1870. izgubili bitke, ker so Nemci iz angleških listov izvedeli za francoske operacijske načrte. Mi pa ne maramo doživeti takih izkušenj.«

Da so se srbski vojaki nasproti prebivalstvu vedli vzorno, potrjuje dr. Vischer, pisoc:

»Posebno smo opazili, da niso vojaki pravzaprav čisto nič občevali s prebivalstvom. Niti enkrat nismo opazili, da bi le en vojak govoril s kakim dekletom...«

Srbski vojaki so se v osvojenih pokrajinah vedli naravnost vzorno. Tudi v mestih, kakor v Skoplju in kasneje v Bitolju, nismo videli niti enega vinjenega, kamoli pijanega vojaka.

O narodnostnih razmerah med makedonskim prebivalstvom piše

švicarski zdravnik: »Poznavalci sami se pripravajo, ako so slovanski kristjani v kosovski in bitoljskem okrožju bolgarske ali srbske narodnosti. Mi sami smo se prepričali, da slovanski kmetje v Makedoniji niso vedeli, ali so Bolgari ali Srbi. Vzpričo nizke kulturne stopnje prebivalstva in vzpričo podobnosti srbskega in bolgarskega jezika se temu tudi ni čuditi. Pričakovati je, da se bodo ti ljudje pod bodočim srbskim gospodstvom kmalu čutili za prave Srbe.«

Dr. Vischer končuje svoja izvajanja z vzklikom:

»Dne 22. decembra smo zapustili Beograd — devet tednov po svojem prihodu. Kaj vse se je spremenilo v teh usodopolnih časih! Stara, silna država je ležala ponižana na tleh, razbita z mogočno pestjo mladih narodov!«

Štajersko.

Zidani most. Piše se nam: Zavist je menda ena izmed najrazširjenih boleznih naših privandranih nemških tarjev na Zidanem mostu. Kar pozabiti ne morejo, kako slabo je uspela zadnja nemškutarska slavnost in kako lep je bil in dostojen protestni shod Slovencev. V tej bolezni ustrelé včasih tudi takega kozla, da se ga še nemški Mihel zboji. Tako so zadnjič nabrali na kolodvoru lepo vsoto denarja za nekega vojaka, o katerem so mislili da je pri belgijcih, torej pri 27. pešpolku. Kar prehlaviti ga niso mogli in objemali so ga brez konca. Fant se je seveda za denar lepo zahvalil in ko se je že dobro najedel in napil, je pokazal svojo barvo, da je — Slovenec — Savinčan in da naj gospodje oprostite, če jim naznani, da ni pri 27. belgijskem pešpolku, ampak pri 22. zaderskem. Samo mislite si, kako so se spogledali ti nemški junaki. Ja, zavist!

Iz Celja. (G. okr. glavarju baronu Müllerju!) Iz neke velike slovenske občine v celjskem političnem okraju nam je došla sledeča pritožba: Pri nas smo upeljali popolnoma slovensko uradovanje, kar menda prav posebno boli nekatere konceptne uradnike pri celjskem okrajnem glavarstvu. Na slovenske vloge se nam pošiljajo nalašč po večkrat nemški odgovori. Očitno nas hočejo zagrizati nemškonačionalni konceptni uradniki pri glavarstvu s šikanami prisiliti, da bi sprejemali nemške odgovore in rešitve naših vlog. S tem tratimo mi po potrebnem čas in tudi uradniki pri glavarstvu. Ali nimajo nobenega drugega posla, ko s takimi šikanami dražiti Slovence? Ker glavar baron Müller za to drzno obnašanje svojih podrejenih uradnikov, ki nočejo pozabiti na čase, ko so se še po Gradcu kretali kot burši, gotovo ne ve ali ni dovolj o njem podučen, ga s tem javno opozarjamo, naj napravi red in konča izživljanje teh v burševskih tradicijah vzgojenih uradnikov. Saj je menda on njihov šef in ne dr. Ambroschitz.

Iz Celja. Z objavljenim člankom v »Dnevu« št. 492 z dne 9. t. m. se je lotil neki dopisnik hvaležne in ne z velikim trudom zvezane naloge, kritikovati docela neopravičen delovanje našega društva, ne da bi presodil, da s tem ne samo nam, ampak sploh nikomur ne more koristiti. Kdor pozna in zasleduje le količjak društveno gibanje v Celju, bode našel ob-

čutno pomanjkanje delavcev, ljudi, kateri bi se dejansko za društva žrtvovali, dočim imamo pa kritikov in tako obili meri na razpolago, da bi jih lahko eksportirali, če bi se nam takšna kupčija obnesla. Dopisnika, kateri je očitno zgrešil pravo pot, vlijudno pozivljamo, da se blagovoli obrniti direktno osebno ali pismeno do odbora našega društva, ako ima resen in odkrit namen pospešiti narodnogospodarsko stvar. Zagotavljamu mu slovesno, da bomo vsak nam tem potom predloženi, kvalificirani nasvet z veseljem sprejeli in po možnosti v polnem obsegu upoštevali. Glede občnega zbora konstatujemo, da je določitev istega izključno naloga odbora, kateri do danes z ozirom na pravila še ni ničesar zakrivil. V vsako nadaljno javno polemiko se iz stališča neumnosti ne spuščamo več. — Slov. trgovsko društvo v Celju.

Iz Celja. Javni shod Narodne stranke, ki bi se imel vršiti v nedeljo dne 18. maja predpoldne pri Seršenu v Ljutomeru, je ljutomersko glavarstvo prepovedalo in sicer s sledečo salomonsko utemeljitvijo: »Skepa joč po besedah 2. točke dnevnega reda (Vpliv balkanskih vojnih dogodkov na gospodarske in politične razmere v naši državi), se namerava pretresovati o predmetih, ki bi z ozirom na sedanje zunanje stališče (!) bili brzokne ali posredno ali neposredno naperjeni proti delovanju (!) avstro-ogrske monarhije, bi torej imeli državni sovražni značaj in bi bili še posebno pripravi na ugled in veljavo monarhije neugodno vplivati...« Ljutomerski okrajni glavar, zdi se nam, da se možakar piše za Bouvarda, ima očitno veliko talenta za takega diplomata ali vsaj avstrijskega ministrskega predsednika. Škoda, da se ima tako malo prilike izkazati. Proti tej prepovedi se bo izvrševalni odbor Narodne stranke kot sklicatelj ljutomerskega shoda seveda pritožil na namestniho, že zaradi tega, da bo videl, kako v Gradcu mislijo o nevarnostih, ki prete državi od kakega javnega ljudskega shoda. O odgovoru namestnije, če ga bomo sploh doživeli, bomo že svoje bralce obvestili.

Celje. Bralno društvo na Bregu priredi v nedeljo 18. t. m. ob 10. uri dopoldne predavanje v balkanski vojni v prostorih gostilne Pleterski. Pridite, okoličani!

Iz Sevnice. Na binkoštno nedeljo vršile so se volitve načelstva kolektivne obrtne zadruge v Sevnici. Dočim so vse druge zadruge v slovenskih rokah, drže se nemškutarij krčevito te zadnje postojanke. Razpisali so nalašč volitve na 9. uro dopoldne; trosili so po Planini in sevnški okoličaji, da meravajo Rajhenburžani zadruge premestiti v Rajhenburg itd. To je pomagalo, in vsi planinski obrtniki, pa tudi iz tukajšnje okolice, so volili z nemškutarij in tako so ostali Slovenci s tremi glasovi v manjšini. Toda ni še zadnjakrat solnce zatnilo! Vršile so se neke nepostavnosti in bodo se torej gotovo vršile — v tretje — zopet volitve. Spoznali smo v tem ognju marsikaterega »Slovenca«, ki je pomagal nemškutarije iz blata vleči.

Iz Žalca. Poročil se je na Dunaju učitelj na tukajšnji ljudski šoli gosp. Rajko Vrečar z vdovo go. Globčnikovo. Bilo srečno!

Šoštanj. Dne 11. majnika se je poročil tukajšnji član in odbornik vseh narodnih društev, duša narod-

nega življenja v Šoštanju g. Miloš Tajnik, učitelj, z gđc. Rizo Fister, hčerko c. kr. davčnega nadpravite-lja. Z željo, da ostaneta še tudi v bodoče neustrašna branitelja narodnih pravic, jima bodejo naše najiskrenejše čestitke. — Pri tej slavnosti daroval je g. Miloš Tajnik 200 K v narodne namene. Prisrčna hvala mu in naj bi bil vzgled drugim.

Dramatična predstava v Št. Jurju ob Juž. žel. V petek, dne 23. maja bodo člani slovenskega gledališča ljubljanskega pod vodstvom g. Bukšeka gostovali v Št. Jurju in sicer v dvorani g. Nendla. Vprizorili bodo znano izvrstno burko »Gospod senator«.

Iz Ormoža. Resolucija, katero sta okrajni odbor in okrajni zastop ormoški v seji, oziroma na občnem zboru dne 10. maja na predlog okr. odbornika g. J. Zadravca soglasno in z odobravanjem sprejela, se glasi: »Okrajni zastopi se imajo zavzemati za vse gospodarske, prometne in kulturne potrebe v okraju. Tudi šolstvo je kulturna potreba in sicer najvišja kulturna potreba. Da mora biti tudi šolstvo okrajnemu zastopu mar, o tem smo prepričani mi sami, o tem je prepričana tudi učna uprava, ki sestavlja ravno iz zastopnikov okrajnega zastopa okrajne šolske svete. Učna uprava torej sama hoče, da se zavzemajo okrajni zastopi tudi za svoje okrajno šolstvo in učiteljstvo. Ta okolnost na eni strani in obče znana in priznana beda in pomanjkanje, ki tlači učiteljstvo, daje ormoškemu okrajnemu zastopu povod, da se obrača s to resolucijo do visokega štaj. dež. odbora, naj v odpravo vprav neznosnega stanja, v katerem se nahaja učiteljstvo, v dogovoru s c. kr. vlado provizorično takoj nekaj ukrene, **zatem pa zastavi ves svoj vpliv, da postane štaj. dež. zbor vendar že enkrat delazmožen, da se izvršijo različne gospodarske in kulturne potrebe,** ki čakajo nujne rešitve in da se kmalu tudi izvede definitivna regulacija učiteljskih plač kakor jih imajo državni uradniki od XI. do VIII. čin. razreda, saj je vsak pošten delavec vreden tudi primerne plačila!« V očigled dejstvu, da je član ormoškega okrajnega zastopa tudi dež. posl. Meško, je soglasno sprejete te resolucije še bolj pomembno in zanimivo. Kaj poreče k temu izvršilni odbor klerikalne stranke v Mariboru?

Drobne novice. Imenovanje. Nadinženir August Ribitsch v Celju je imenovan za stavbnega svetnika. — Prestavljen je poštni asistent Alfred Wagner iz Beljaka v Maribor. — Iz Konjic. Krojaški mojster Ignac Bezovnik je bil na modni razstavi v Parizu 1913 odlikovan z diplomom in veliko zlato kolajno. — Iz Rogaske Slatine poročajo, da se bo upeljala vožnja z avtomobilom med Slatino in Zagrebom. Avto bo vozil vsako soboto iz Zagreba čez Krapinske toplice v Slatino in v nedeljo po isti poti nazaj v Zagreb. — Iz Celja. V gostilni »Gund« so napadli nemškutarij tapetarskega pomočnika Koširja samo zato, ker je izrazil svoje simpatije za Črno goro. Vrgli so ga na cesto in ga še tam pretepali. Ponavljamo svoje svarilo: Pazite, kaj govorite po gostilnah! — Iz Polzele. Več dečkov se je tu te dni na ta način zabavalo, da so streljali s puško. Pri tem pa je vsled neprevidnosti dobil mlinarski učenc Budnik kroglo v

glavo in na mestu umrl. — Umrl je pri Sv. Lenartu v Slov. gor. gostilničar Al. Arnuš. — Iz Središča. Za častna člana olepševalnega društva sta bila izvoljena gg. Iv. Kolaric in J. Zidarič. — V Jarenini so bili pri občinskih volitvah izvoljeni sami klerikalni Slovenci. — Umrla je gospa Eleonora Mejovšek, žena nadučitelja Mejovška v Reki nad Hočami.

Koroško.

»Slovenci, na letovišče na Koroško.« Piše se nam s Koroškega. Z ozirom na dopis »Slovenci na letovišče na Koroško!« dovolim si tudi jaz nekaj opomenj. Želji, da bi se po slovenskem delu Koroške ustanovili slovenski hoteli, gostilne in hiše za stanovanja je samo pritrčiti. Nekaj že imamo; omenjam le slovensko gostilno v boroveljski okolici. Ta pokrajina je ena najlepših slovenske Koroške in središče krasne Rožne doline. Za druge slovenske kraje po Koroškem naj bi poskrbeli tamošnji slovenski možje kar treba. Radi stanovanj naj bi se letoviščarji potom slovenskih zastopnikov sami domeni-li, ker bi sicer lahko nastale vsakovrstne neprijetnosti. Ali bi ne bilo dobro, da bi S. P. D. izdalo s pomočjo koroških rodoljubov kažipot za slov. del Koroške? Predobro vedo za te kraje tujci, posebno Dunajčani in skupni Tržačani. Ker niso cene nikdar pretirane, je umljivo, da celo sežijo mrgoli po teh krasnih slovenskih pokrajinah polno Lahov, kateri pridejo semkaj največ štedit. V Boroveljah samih ni slovenskih gostilen, pač pa je nekaj Slovincem prijaznih gostilničarjev. Lepih stanovanj ne primanjkuje. — Ob vznjožju ponosne Zingarce, dvajset minut iz Borovelj, leži prijazna vas Podlublje, sredi katere se dviga ponosno Delavski dom, gostilna »pri Kajzerju« odkoder so krasni izprehodi na vse strani, kakor na primer na vrh Ljubelja (3 1/2 ure); v Slov. Plajberk (1 uro) od tamkaj čez Medvedji dol na Bistrico (2 uri); mimo Zlate vode do Čakovga vodopada, kjer se nudijo letoviščarjem naravnost krasni in zanimivi prizori (1 uro); do najbližjih vodopadov v Kotle (20 min.). Vsa ta Podlubljska okolica je obkrožena s košatimi gozdovi. Dobre četrte ure iz Borovelj proti severu ležijo vasi Gorice in Resnica, kjer so slovenske gostilne pri »Štajerju« in pri »Mlinarju«, odkoder je lep izprehod čez Zihpolje v Celovec (2 1/2 ure). Ob Dravi se vije cesta čez Trate (1 uro iz Borovelj), kjer je postavila tamošnja posojilnica Narodni dom z dobro gostilno. Tik Trate stojijo prijazne Glinje z slovenskimi gostilničarjema gg. Zablacanom in Rabičem. Iz teh vasi se nudijo izletnikom lepi izprehodi na Bajdiš, Rute, Macen in Sela, kjer so dobro postreženi v gostilni pri g. Kelih p. d. Maže. Naravnost romantični izprehodi so pa pod vznjožjem Macna do Bajdiškega jezera (3/4 ure iz Borovelj) itd. U—

Ustrelil se je v Malnici posestnik in sodavčar, precej premožni, 35 let stari Matija Keuschig. V pisnih jih je putil doma, navaža za vzrok samomora ljubezenske spletke.

Vratar tobačne tovarne v Celovcu Anton Debrovnik se je v gozdu pri Sv. Primožu zasturil z lisolom in si prerezal žile na levi roki. Izvršil je samomor vsled neozdravljive

Notarjeva sablja.

Spomini strahopetnega junaka.

Francoski spisal Louis d' Hurcourt; preložil Vladimir Svetek.

(Dalje.)

On za svojo osebo me je premo-tril od nog do glave in uspeh opazovanja ni mogel biti preveč neugoden, kajti naenkrat so se njegove nekoliko namršene obrvi ugledile, vse-del se je meni nasproti in vskliknil:

— Častna beseda, vi mi ugajate. Prepričan sem, da ste navzlic vašemu dobrovoljnemu obrazu skrajno pogumen dečko! Udarite tu, tovariš! Jaz naredim iz vas vzornega vojaka, ali pa bo vrag orožje vzel! Nevarnosti ni!

In pomolil mi je preko mize roko, ki po barvi in dimenzijah ni bila malo podobna novemu hrbtu. Tresoč se, sem tvegala konec svojih prstov v to roko ter ga povabil, naj deli obed z menoj.

— Dobro, je dejal, toda požuriva se z jedjo, kajti mudi se mi prčeti z vzgojo naših ljubčkov grenadirjev.

— Bojim se, da boste imeli mnogo truda z njimi, sem dejal smehljaje se.

— Bah! Nobene nevarnosti! Ne poznate Miklavža Bucheryja imenovanega »Gre rado«.

Predno mine mesec hočem, da ne bo v celi armadi njegovega cesarsko in kraljevega veličanstva zani-krne čete, ki bi se mogla ponášati s tem, da dene vaše dečke v koš, kar se tiče ravnanja z orožjem, borenja z bajonetom in raznih drugih zabavnih umetnosti, kakor streljanja v vrsti itd.

Držal je besedo. Ne vem kako je napravil ta vražji človek, toda takoj drugi dan po njegovem prihodu je bilo naše starinsko orožje, ki bi bilo delalo veselje kakemu nabiralcu starin, nadomeščeno s popravljenimi puškami, ki so prišle iz Versajla.

In od tega trenutka dalje je pričela stotinja prav resno garati. Ni dolgo trajalo in strašni instruktor je navadil vse na mir, red, natančnost, disciplino.

Vse se je treslo v vrsti kadar je stal četi nasproti, veliki klobuk potisnjen na svetlikajoče se oči, brke kvišku privihane, s potegneno sabljo in je zakričal: »Pozor!« z glasom, suhim kakor prasketanje baterije pistoletov, in vse je odprlo ušesa, da je razumelo povelja. Edini Blaimisset se je odlikoval z nepopravljivo nerodnostjo, ki ga je stala kar najmanj laskavih priimkov.

Buchery je skušal tudi izboljšati, kolikor se je pač dalo narediti, obleko naših ljudi, učil jih je snaziti monturo in zavezavati žimnate ovratnike uniforme, ki so imeli namen držati glavo ravno itd.

Kar je bilo najbolj čudno, je bilo to, da je hotel na vsak način pripisavati vso čast napredka, ki ga je naredila stotinja, gnana od njegove želje volje, meni.

— Gospod stotnik Bourdonnois, mi je rekel, pomežikujoč na prav poseben način z očesom, o, vi prebrisane, vi jih imate za ušesi, vaši ljudje vas poznajo. Nevarnosti ni!

In pod pretvezo, da mi kaže, da pozna teorijo, me jo je učil na ta način, da sem moral ponavljati povelja za njim, pri čemur sem se navadil tudi pravega naglasa.

Hočeš nočes moral sem se učiti tudi borenja, umetnosti v kateri je veljel Buchery za mojstra. Bila sva po cele ure zaprta z masko na glavi in sabljo ali rapirjem v roki. Prve dni sem bil ubit, pozneje sem se privadil in če sem še vedno živ in v posesti vseh svojih udov, dolgujem to prav gotovo, kakor boste pozneje videli, tem izbornim vajam.

Absorbiran moralno in fizično od teh zame tako novih opravil, sem naposled svoj strah nekoliko pozabil; kar ga je strašna novica zopet še vse hujše zbudila.

23. decembra smo izvedeli pri raportu, da je velika zavezniška češka armada prekorčila pri Baslu Ren in da se ima divizija Pachtod podati na Aubo in Seno, da brani mostove teh dveh voda, v slučaju da bi prišel sovražnik do tja. Ni bilo več govora o trdnjavah, kakor se vidi.

sdveima islagama* povest o Trubarjevem očetu, kako je dal slikati cerkev in da se radi svojih konservativnih nazorov ni hotel pridružiti ustaškim kmetom. — O očetovem slikarju res govori Trubar v omenjenem katekizmu, toda ne v predgovoru, ampak na strani 267.; druga vest je pa Lénardova iznajdba, na katero sme biti ponosen: kaj takega ne pripoveduje Trubar o očetu nikjer: niti v predgovoru, niti v tekstu katekizma iz leta 1575. niti v kateri drugi svoji knjigi.

Na strani 175. se čita črno na belem, da služijo Trubarju trije nemški izrazi: »Kraingerisch, windisch in slovenisch«. — Gospod abbé, čujte: ako mi dokažete v vseh nemških predgovorih naših reformatorjev le eden »slovenisch«, obljubim slovesno, da se ne lotim nobene Vaše knjige več! Že leta 1910. sem v Carnioi opozarjal, da novega izraza »Slovene« slovenisch* se niti Kopitar med pisanjem svoje gramatike ni poznal, pa ti pride dr. Lénard ter ve napisati 15 vrst o pomenu izraza »Slovenisch« pri — Trubarju.

Auerspergov grad na Nizjavevstriskem se ne imenuje »Losenstein« (122), ampak »Logensteinleithen«. — Gospod prof. Kaspret je popolnoma nedolžen, da o njegovih fotografijah slovenskega fragmenta iz auersperške biblioteke javnost še nič ni izvedela (122): ako bi se bil obrnil dr. Lénard nanj, bi bil gotovo izvedel, da imam tiste fotografije jaz, ki jih objavim, čim iz njih kaj zadovoljivega izklepljem. — Kom-

binacija, da je dobil Trubar leta 1527. »najbrž kaplanijo sv. Maksimijana v Celju« (155), šel leta 1528. kot Bonomov spremljevalec na Dunaj (150) leta 1530. pa dobil župnijo Loko (155), je vendar smešno, ko sem že na 170. strani »Epiloga« dokazal, da je leta 1527. dobil Trubar Loko in šel z dohodki te župnije študirat na Dunaj. — I. t. d., i. t. d.

Dr. Lénard se ne zaveda, da mora monografija prinašati rezultate novega lastnega raziskavanja ter odpirati nove vidike. Iz njegove monografije ni mogoče izluščiti dokaza njene eksistenčne opravičenosti. Novi ponatis ljubljanske spovedi (131—135)? Ne morem ga kontrolirati, toda — ponatis kratke kranjske homilije (131) kaže 17 pogreškov! — Da informira Poljake? Ko pa spis niti spretna in prebavljiva kompilacija ni! Kar je v njem porabnega, je izposojeno, kar je avtorjevega, je nezanesljivo!

Ako se izkaže potreba, izide podrobna ocena v strokovnem listu; bil bi pa naravnost greh, ako se ne bi tudi vsaj v naprednem dnevnem časopisu protestiralo proti škandalu, da si upa Slovenec tako očitno grešiti na račun nepoučenosti poljskih znanstvenih krogov o slovenistiki in na račun njihove pripravnosti, da podprejo slovensko znanstvo.

Na Dunaju, Binkoštni ponedeljek 1913.

ve bolezní in vsled žalosti, ker je izvršil pred več leti samomor njegov sin. — K samomoru topničarja Simuneka poročajo, da je prišel šele pred nekaj dnevi iz bolnice. Požrl je namreč v samomornilnem namenu velik žebelj. Izvršil je samomor iz strahu pred kaznijo, ker je ostal čez uro v mestu.

Neznan slabomnež. V Beljaku so prijeli neznanega, približno 30 do 35 let starega, čedno oblečenega moža, ki je begal kot bi bil silno prestrašen po mestu. Spočetka so ga smatrali za zločinca, toda na policiji je dognal zdravnik, da je postal mož nenadoma slabomnež. Pri sebi nima nobenih dokumentov in do sedaj še niso dognali, kdo je neznanec.

Primorsko.

Kako skrbje gospodarji v goriškem deželnem zboru za slovenskega kmeta. Da se Slovencem na Goriškem, v slučaju, ko se jih potrebuje, bodisi od Lahov, bodisi od kmetskih ljubnih slovenskih klerikalcev res samo obljublja, da pa nič, ali pa prav malo in še to slabo dobi, kaže jasno zadnja statistika goveje živine na Goriškem iz leta 1910. Število glav goveje živine v posameznih okrajih ne bomo navajali, zadostuje resumé, da govedoreja med goriškimi Slovenci močno nazaduje. Najbolj pa nazadujejo planinski kraji. Nasprotno pa so vsi furlanski okraji na govedoreji pridobili in sicer skupno okoli 5000 goved. To nepobitno dejstvo jasno priča, da se je vse, kar se je storilo v deželi za živinorejo, storilo v glavnem le za furlanski del, Slovencem pa so ostale prazne obljube, ki se pomeje, ko jih bodo izvestni politiki zopet rabili.

V Gorici je na prodaj nič manj kot 250 hiš.

Mesto postajenačelnika v Matuljah je razpisano in zato opozarjamo ravnanstvo Južne železnice naj poskrbi, da bodoči načelnik ne bo samo za silo lomil slovenskih besed (kakor sedanji in prejšnji načelnik), temveč da je treba na tem mestu moža, ki bo popolnoma več dopisovati s strankami in v goriškem in v slovenskem jeziku. Čemu se zahteva od bodočega načelnika znanje laškega jezika, je neumljivo, ker v Matuljah ne rabi laščine, pač pa slovenščino in hrvaščino.

Slovensko izobraževalno in podporno društvo v Opatiji. Menda se ne najde tako brzo društva, ki bi napredovalo in se razvijalo v močnoročno trdnjavo, kakor je ravno to naše Slovensko izobraževalno in podporno društvo v Opatiji. Po komaj dobrem letu svojega obstanka razpolaga že z lepo imovino, poleg tega, da je izdalo dovolj podpore potrebnim Slovencem, za kar gre pač hvala v prvi vrsti odboru, ki je vedno neumorno na delu, in pa tudi našim damam, ki so s svojo res občudovanja in posnemanja vredno požrtvovalnostjo vsaj polovico vsega doprinesle, da društvo danes na tako briljanten način prosperira. Dramatičen odsek s svojim predsednikom gosp. Smoletom na čelu, uvedel je v Voloskem gledališču stalno dramo, ki je v vsakem pogledu poživila tukajšnje prebivalstvo in je zainteresiralo za gledališče. Da se pa naše prebivalstvo res zanima za delovanje dramskega odseka, dokazalo je dovoljno s tem, da je pri vsih šestih predstavah napolnilo do zadnjega kotička gledališko dvorano. Glavne

— Tem bolje! je zaklical Buchery, to je, česar vam je treba. Grenadirji kakor vi, niso za to na svetu, da bi plesnili za zidovjem, daleč proč od sovražnika. Na ravnem polju, pri moji duši, tam se govori brez ovinkov, tam se gleda cesarskim v očesno belino Avstrijcem, ali katerikoli vrste sovražniku.

— Dovolj! je dejal ter namežiknil, pravi pogum je skromen. Nobene nevarnosti ni!

Resnica je, da sem umiral strahu. Moje noči so bile obljude od strašnih mor, spominov na moritve z golim orožjem in na kanonade, o katerih mi je pripovedoval Buchery zvečer po obedu, pušče svojo kratko pipico med tem ko sem srebral črno kavo.

V onem času je izšla v časopisih proklamacija kneza Schwarzenberga, generalisima zavezniških armad, ki je bila po mojem občutku glede smešnosti neprekosljiva: »Uradniki, posestniki, poljedelci, tako se je glasilo, »ostanite doma!«

Po tem svetu se je bilo pač res lahko ravnati, ako so vam bili dečki, kakor žandarmerijski stotnik in moj prijatelj Buchery za petami. Kakor, da sem v zabavo zapustil svoj prijateljski dom in svoje delo, da grem

privlačive sile v ti sezoni so bile naše vrle dame, v prvi vrsti seveda gospa Gršakova, gospodične Prilčeva, Vjbihalova, Jamrova, Kovačeva, Janežičeva in Zemljičeva ter gospodje Smole, Virens, Košir, Kolar, Setina, Ilas in Likar. Upamo, da bomo te naše junake videli tudi v bodočih sezijah na odru, za kar jim bomo pač vedno hvaležni. Gledališka sezija je vsled nastopivše vročine nehala, zato pa se počne sedaj delo na drugem polju. Kakor se sliši, priredi društvo že 13. junija t. l. svoj prvi izlet po morju in to v starodavno in bivšo obmorsko glavno mesto Liburnije, v Senj, poleg tega še en izlet po morju v Cirkvenico, in kakor lansko leto, priredi se tudi letos »Cvetlični dan« v korist družbe sv. Cirila in Metoda. — Na vse to pač ne moremo, da kaj drugega pripomnimo, kakor, le po začetni poti naprej in uspeh prav gotovo ne bode izostal. Kar se pa tiče zadnjega članka v »Slov. Narodu« glede nedelovanja, oziroma premalo delovanja odbora Slovenskega društva v Opatiji, mora se pa pač javnost informirati v toliko, da vsaj do sedaj še nobeno društvo v prvem letu svojega obstanka ni moglo delati čudežev in tako jih tudi to naše društvo, vsaj toliko, kolikor si je dopisnik dotičnega članka želel, ni moglo delati, ker je bilo naravnost nemogoče. Visoka najemina, inventar, polne roke dela okoli vzdrževanja društva, drama in razne druge okoliščine, niso tega dovolile, ker se bode lahko uvedlo vse s časoma. Kamen do kamna palača in zrno do zrna pogaja, je naše geslo, katerega se bomo brez obzira na razne kritike gospodov, ki bi imeli vsled svoje nestrpljivosti radi, da se vse naenkrat zgodi, držali. Končno naj bode še opaženo, da je v Voloski-Opatiji še ogromno število Slovencev in Slovenk, ki se še do danes ne morejo ponašati s člansko knjižico Slovenskega društva. Te naše rojake najljubše pozivljamo, da se že končno odločijo in se pridružio svojim 347 rojakom, ki tvorijo to našo trdnjavo na obali Jadranskega morja.

A. V.
K aretaciji pomorskega častnika Karola Jirka. Pred kratkim smo poročali, da so aretirali v Trstu pomorskega častnika Karola Jirka, ker je zlorabil več šolaric nemške šole v Trstu, izmed katerih so postale tri noseče. V zadnjem času je dobila policija zopet več ovadb, ki pravijo, da je Jirko oskrnil še več drugih deklic. Jirka so odpeljali včeraj iz Trsta v Gradec, kjer se bo zagovarjal pred vojaškim sodiščem.

Novorojenček na cesti. Stražnik na cesti St. Vito v Trstu je našel na nekem kamnu pod svetilko precej velik papirnat zavoj, v katerem je bilo zavito truplo novorojenčka, moškega spola. O materi nimajo še nobene sledi.

Požar na parniku. Včeraj bi bil moral odpluti iz Trsta parnik Cunard Line »Saxonija«, na katerega se je vkrvalo okoli 400 izseljencev. Ponoči okoli 2. ure pa je nastal na parniku in sicer v skladišču za bombaž ogenj, ki se je silno hitro širil. Med popotniki je nastala silna panika, napol oblečeni so begali popotniki sem in tja in hoteli poskakati v morje. Moštvo in ognjegascem, ki so prišli takoj na pomoč, se je posrečilo popotnike pomiriti, goreče skladišče pa so preplavili. Parnik bo imel hrčkotne precej zamude. Skoda se še ne more ceniti, kako je nastal ogenj, še ne vedo.

iskati nahod in protin, če že ne računam tudi onega, kar mi je pridržala bodočnost, in do česar me je navdajala temna nezaupljivost.

Od tega trenutka dalje je vladala okrog nas neprestana zmešnjava. Oddelki čet so korakali noč in dan po veliki cesti v Nemčijo, da okrepe kore maršalov Marmonta, vojvode Raguškega in Viktorja, vojvode Bellunškega, ki so se umikali pred sovražnikom od Rena proti Belfortu in Epinalu v namenu, da branijo Vosgiško črto, kakor se je reklo.

To so bile stare čete iz Španije, ki so prihajale s pošto in na kmečkih vozovih, pomorski topničarji, formirani v pešpolke in novinci zadnjega nabora, ki se je izvršil temeljem senatskonsulta, ki ga je izdala regentinja, vsled česar so se imenovali Marie - Louizi. Šli so rekrutirati divizije mlade garde, formirane v Metz po maršalu Neyu.

Spričo Bucheryjeve skrbnosti se je zdelo moja stotinja, formirana iz mladeničev najlepših let in oblečena približno vojaški, v resnici kot elitna četa poleg teh nesrečnih osemnajstletnih otrok, ki jim niso mogli dati drugega, kakor vojaški plašč, službeno čepico, nabojnačo in puško. A kljub temu sem jih videl hrabro se postaviti v bran starih vojakom ruskih in pruskih gard.

(Dalje prihodnje.)

Velika tatvina denarja in dragocenosti na Lloydovem parniku »Gablona«. Snoči je priplul v Trst Lloydov parnik »Gablona« in sicer iz Bombayja. Takoj, ko je parnik prišel, se je peljala na parnik policija, ki je natanko preiskala cel parnik, popotnike in moštvo. Po preiskavi, ki je bila brezuspešna, so izpustili popotnike na suho, izmed moštva pa so aretirali strojnega učenca Franca Paglierija. Na parniku se je namreč izvršila med vožnjo iz Bombayja v Benetke velika tatvina. V Bombayju se je vkrcal trgovec z dragulji in perzijsko svilo, Mirza Ismail-Kan Mortanov Ul Mulk. Namenjen je bil v Benetke, odkoder je hotel potovati v Pariz. Svoje prtljage ni dal v varstvo, marveč jo je oddal k navadni prtljagi sopotnikov. Imel je dva kovčega. VJadranskem morju je Perzijanec zapazil, da je nekdo vlomil s silo v njegova kovčega in ju oropal. V kovčegu je imel trgovec 1043 funtov šterlingov v zlatu (1 funt šterlingov je vreden 24-01³/₄ krone), plačilnih potrdil za 24.000 rupij, katere bi bil moral Perzijec plačati v Parizu, dragulj v vrednosti 200 funtov šterlingov in več drugih dragocenosti. Trgovec je naznanil tatvino kapitanu, ki je brezlično brzojavil v Trst s prošnjo, da naj tržaška policija takoj pošlje svojega zastopnika v Benetke, da tam s pomočjo laških oblasti parnik preišče. Preiskava v Benetkah je ostala brezuspešna. Parnik je odplul iz Benetk v Trst, kjer so ga še enkrat preiskali in so, kakor smo omenili zgoraj, aretirali kot osumljenca strojnega učenca Paglierija. Obenem je izpovedal trgovec, ki je znan na svetovnih trgih, da mu je bil ukraden v kajiti tudi pas, v katerem je imel 1054 funtov šterlingov denarja in za 280 funtov šterlingov dragocenega nakitja in dragocenih svilenih prtičev. Poleg Paglierija so pozneje aretirali tudi iz Bombayja domov poslane Avstrijce, ki pa tatvino taje. Obdržali pa so jih kljub temu v zaporu.

Nadomestna deželnozborska volitev v Pulju. Dne 18. t. m. se vrši nadomestna deželnozborska volitev za III. puljski volilni okraj in sicer za izpraznjen mandat dr. Ritose, zdravnika v Poreču, ki je mandat odložil. Ta mandat je bil doslej v rokah socialistov, ki so tudi takoj po odstopu dr. Ritose določili za njegovega naslednika svojega vodjo Lurissija. — Hrvaška stranka je sklenila, da postavi za ta okraj svojega kandidata samo, če ga postavi laška kamora v Pulju. Ker je kamora sklenila, da iz taktičnih razlogov ne bo postavila kandidata, je ostala tudi hrvaška stranka pri svojem sklepu. Naenkrat pa je postala kamora in sicer v zadnjem trenutku nezvesta svojemu sklepu in je postavila dr. Devescovo za svojega kandidata. Seveda so se oglasili takoj Hrvati s svojo protikandidaturo proti kamori, sklenili so, da se udeležijo volitev in so postavili kamoristu za protikandidata dr. Lovro Scallero, odvnetka v Pulju. Hrvati imajo seveda malo časa za agitacijo, toda napeli bodo vse sile, vse kar čuti slovensko, bo izpolnilo svojo dolžnost, da se izpodbijejo že itak trila in pulja tla prevzetni in objestni laški kamori.

Ločitev mornariškega poveljstva od mornariške sekcije vojnega ministrstva — premeštev mornariškega poveljstva v Pulj. »Militärische Korrespondenz« poroča iz dobro informirane strani, da se izvrše v kratkem pri najvišjih mornariških oblastih važne izpremembe. Avstro-Ogrska nima, kakor je znano, posebnega mornariškega ministrstva, marveč je najvišja administrativna mornariška oblast pod imenom »mornariška sekcija«, združena z vojnimi ministrom. Šef te sekcije pa je obenem poveljnik mornarice, in sicer v vojni in v miru, tako, da sta obe najvišji funkciji, administrativna in vojaška, združeni v eni osebi. To pa ni umestno, posebno, ker bi se moral nahajati poveljnik mornarice vedno v bližini brodograjske, šef sekcije pa tam, kjer se osredotočijo najvišje oblasti. Vsled tega se bode mornariško poveljstvo ločilo od mornariške sekcije in postane poseben samostojen urad, ki bo imel sedež ne na Dunaju, marveč v Pulju, v središču avstrijske vojne mornarice. Za mesto bo vsekakor saj v nekaterem oziru mnogo pridobljeno, obenem pa opozarjamo, da naprej vse slovensko prebivalstvo, posebno pa merodajne kroge v Pulju in drugod, da dobe od teh koristi tudi Slovenci in Hrvati svoj delež.

Iz Klanca v Istri. Naša občina je majhna, velik pa postaja njen sloves. Znamenita je že po odboru, ki že skozi šest let deluje s tako neutrudljivostjo in požrtvovalnostjo, da je imel do sedaj že kakih 13 »zadnjih« sej, česar se ni dogodilo! Dasi je dosegel torej lep »rekord«, vendar se še ne misli raziti, temveč njega odločno činitelji si prizadevajo na vse načine, da podaljšajo poslovno dobo.

Da bo javnost bolje orientirana in znala primerno oceniti trud teh »odločujočih činiteljev«, treba omeniti, da je bil novi občinski odbor izvoljen 9. novembra 1911. Volitve so vodili »činitelji« sami. Po svetopisemskem: »Dosti poklicanih, malo izvoljenih«, pa se je zgodilo, da tisti, ki so bili — po mnenju »činiteljev« — poklicani, niso bili izvoljeni. Razume se, da so se naši »činitelji« — kakor se modrim in previdnim možem spodobi — pripravili že pri volilnem činu na to eventualnost. In začela je huda vojna! Trgali so podplate, čistili kljube, pisali rekurze, dokazujoč v njih neveljavnost volitve s pogreški, ki so jih bili zakrivali sami, pošiljali so na oblasti ogorčene proteste in tožbe proti osebam, ki so jim na potu, ter ščuvali klepetave možice in ženice ter napeli skrajne sile, da bi se obdržali na krmilu! Dosegli so res, da je nastal v občini nemir in prepir, da so imeli občani občutne stroške in da se novoizvoljeni obč. odbor do sedaj t. j. po preteku poldruga leta — še ni konstituiral; niso pa dosegli razveljavljanja volitev, kajti to so končno potrjene in nadaljni rekurz je nepriljudljiv. V svoji onemoglosti so se pozvzpeli še do ene grozostnosti, ki prav kričeče karakterizuje njihovo početje: Obrnili so se do polit. oblasti z vlogo, da je volil in bil izvoljen odbornikom občan, ki ni vpisan v volilnih listah. To vlogo je podpisal seveda g. župan, torej predsednik truda, velike skrbi! Ni čuda, da se je oglasil neki X. v 120. številki »Edinosti« in opozoril s svojim dopisom javnost na zasluge našega g. župana in g. tajnika-blagajnika! Na to »potečenje« pripominjamo le, da poznamo g. župana kot moža, »ki vse podpisuje« in da je g. tajnik-blagajnik mož, ki se razume na nune-racije; da je mož, ki piše rekurze in tožbe, pa bodisi celo proti svojem županu in proti sklopom obč. odbora; da je mož, ki je spisal tak rekurz in ga — dospevšega od višje oblasti — v imenu krajnega šolskega sveta sam rešil in tudi sam podpisal; da je to mož, ki je odlok deželnega odbora v seji obč. odbora neresnično in notabene sebi v korist tolmačil, za to pa, zapeljavši odbornike v zmoto, zahteval in tudi dobil — odškodnino; da je to mož, ki je v svoji nadutosti zahteval, da se mu mora revizija obč. blagajne naznaniti vsaj 24 ur poprej in ki je revizijskemu odseku — s samim gospodom županom na čelu — z mogočno gesto pokazal na vratih uradne ure »od 3. do 6.«, na to pa možem oblastno obrnil hrbet; da je to mož ... tako bi lahko še nadaljevali, upamo pa, da se je iz navedenega vsakdo — in celo dopisnik X. sam — prečital, da je to v resnici mož, ki je vreden materialne in moralne podpore! Radi njegovih gg. kolegov opazamo še to: Pred petimi leti je bila v naši občini razpisana služba obč. tajnika-blagajnika z letno plačo 800 K, starostnimi dokladami, stanarino in s pravico do penzije. Na kak način je prišel sem sedanji naš tajnik in kako se je upeljal v službo, ne bomo razmotrivali. Povedano pa bodi, da vleče sedaj že 1600 K letne plače, 360 K stanarine, 200 K letne nagrade od kr. šol. sveta, da je v proračunu za tekoče leto 300 K za renumeracije in 600 K za potne troške. Njegove dnevne znašajo 8 K, potnina 52 v za km. Opravilni zapisnik tuk. obč. urada pa obsega letno kakih 1300 števil. Vsak drug — pa tudi s primernejšo izobrazbo (naš tajnik-blagajnik je absolvirar menda I. letnik učiteljskega v Kopru) — bi bil pri taki plači za tako delo vesel in zadovoljen kakor v obljubljeni deželi! Temu pa to ni dovolj! Ker so ljudje dobri in miroljubni, hoče biti on velmožni gospod, njihov gospodar! Pač res: Čestitave se mora občini, ki ima tako delavnega človeka! Kaj ne dopisnik X? In tisti, ki si (sebi) z besedo gradove zida, res ne dela prav! Krone, krone! No, pa vsaka reč ima svoj konec, in tako utegne biti tudi te »glorije« konec. Nekoč se je že pisalo prav v tisti »Edinosti«, ki poje temu človeku sedaj slavo, o nekemu »generalu brez armade!«

Jeseniske novice.

Znamenje časa. Predsednik krajnega šolskega sveta g. župnik Škubic je razpisal stavbo nove šole le v »Slovincu« in kot zaveznik šva-bov tudi v »Laibacherici«, prežrl je pa popolnoma organ naprednjakov, ki plačujejo največ davka, »Slov. Naroda«. Oferte je vlagati do 25. t. m. do 12. ure pri krajnem šolskem svetu na Jesenih.

Na binkoštno nedeljo je sklical Škubic javen shod v Katoliški dom s programom: Organizacije in delavstvo. Govoril je tudi gorjanski župnik g. Pibes. Nad vse čudno se nam pa

zdi skrajno krivično postopanje okr. glavarstva v Radovljici, ki je socializmom 1. majnika z brutalno sirovostjo razglašalo shod, ko so hoteli praznovati le delavski praznik, medtem ko je razdelilo taisto okrajno glavarstvo vse žegne na shod krščanskih socialcev, kjer se je brezmejno hujskalo proti ustavnim napravam in delodajalcem.

Na binkoštni ponedeljek je kaplan Kogej v tovarniški cerkvi vehementno udrihal v pridigi, trajajoči le 8 minut, po naprednih časopisih: »Slov. Narodu«, »Dnevnu«, »Zarji« — osobito mu je pa pri srcu »Slov. Dom«. Ne vemo, kaj je »gospoda« tako razburilo, morda to, ker smo mu v sobotnem »Narodu« malo poklicali v spomin »dni minule«?

Ne zadnje popotnice, ne cerkvene pogrebe ne bo deležen tisti, ki bere napredne časopise, tako je modroval v svoji pridigi kaplan Kogej, oznanjevalec Kristovega nauka »ljubite svoje sovražnike bolj kot same sebe«. Mi pa vemo, da bomo še preje prišli v nebesa, če bo kak kranjski far zmolil svoje plačane očenaše pri našem pogrebu ali ne. (Opomba uredništva: V imenu upravnštva »Slov. Doma« se g. kaplanu Kogēju zahvaljujemo za njegovo pridigo na binkoštni ponedeljek, ker se je tukaj drugi dan javilo 30 novih naročnikov za »Slov. Dom«. Prosimo g. kaplana še nadaljne agitacije v pridigah!)

Naš očka župan Čebulj je obsojen na 14dnevni zapor. Dne 13. t. m. je zopet sedel naš ugledni in spoštovani očka župan ali kakor ga je tituliral zadnji sobotni »Slovenec« gosp. »komisar« Čebulj, na zatočni klopi radi žaljenja časti. Ze zadnjič smo poročali, da se je pri kvartah dejansko lotil nekega železniškega poduradnika. Zadnji akt se je dokončal pred kranjskogorskim sodiščem. Župan je tožil imenovanega poduradnika radi lahke telesne poškodbe in zahteval za »bolečine« 1400 K, železniški poduradnik ga je pa tožil radi žaljenja časti. Slednji je bil kot nedolžen oproščen krivde in kazni. Čebulj pa je bil obsojen radi žaljenja na časti na stoti del zahtevane odškodnine — 14dnevni zapor. Tako bo pa župan 14 dni, mesto v občinski pisarni, sedel v kranjskogorski celici s kurjim tatom Hubrom, s katerim bosta baje pri eni in isti mizi jedla ričet in se jima cedile sline, po »dnehi minulih, ki so bili.«

Predzadnjič smo poročali, da je tovarniški tesar Jenko France zlobno poškodoval električne luči na Savi. Ker se je pa izkazala pred sodiščem njegova nedolžnost, vsled tega imenovano notico radevoljno popravljamo, ker nočemo delati nobenemu krivice.

Nov volilni imenik je dalo napraviti županstvo pri davčnem uradu v Kranjski gori. Ker se ima pa obč. volitev vršiti šele leta 1915, ne vemo, čemu je to županstvo ukrenilo. Imenik stane najmanj 100 K in to vsoto plačajo zopet davkoplačevalci! Čemu se denar v občinskem zastopu tako meče skozi okno?!

Dnevne vesti.

+ Zbliževanje Slovencev in Hrvatov. »Grazer Tagblatt« je napravil državi veliko in težko nalogo: naročil ji je, da mora jezikovno zbliževanje med Slovenci in Hrvati preprečiti. To naj stori na ta način, da Slovencem ne da vseučilišča ter da izbere iz slovenskih izdaj in naredb in iz šolskih knjig hrvaške besede. Za pomoč se ji ponujajo jezikovno zelo kvalificirani — Nemci. Vse to je provzročila »Vedina« enketa o slovensko-hrvaškem zbliževanju in dr. Ilesičev članek, ki ga je zadnjič objavil »Slov. Narod«. Med pisatelji, v katerih delih je dr. Ilesič našel nekaj izrazov hrvaškega izvora sta tudi dr. Prijatelj in dr. Kidrič; »Grazer Tagblatt« je seveda samo zaradi boljše informacije pribil in s klikanjem podprl dejstvo, da sta oba uradnika dvorne knjižnice, Strašno, kaj; dva uradnika dvorne knjižnice, pa rabita v svojih spisih besede hrvaškega izvora. To je toliko bolj nezasišano, ker je po merodajnem zatrdilu »Grazer Tagblatt« razlika med slovensčino in hrvaščino tako velika, da se Slovenec in Hrvat ne moreta kar tako »ohne weiteres« razumeti. Seveda nam ne hodi na misel, da bi se spuščali v kako polemiko s tako inferijornim listom, kakor je »Grazer Tagblatt«. Spominjamo ga samo na eno: Zgodi se dostikrat, da so pri sodiščih na Hrvaškem zaslišani Slovenci, ki izpovedo v slovenskem jeziku, pa jih sodniki in stranke dobro razumejo in zgodi se dostikrat, da so pri sodiščih na Kranjskem zaslišani Hrvati, pa jih dobro razumejo slovenski sodniki in stranke. Nikoli se pa še ni zgodilo ne na Hrvaškem, ne na Kranjskem, da bi bili v takih slu-

čajih klicali tolmača. Pač pa se je že zgodilo na Nemškem, da nemški sodniki niso razumeli nemškega državljanja nemške narodnosti. V procesu znanega reprezentanta najvišje nemške kulture kneza Eulenburga je bil zaslišan trd Nemec iz Bavarske. Mož je hodil v šolo, mož ni znal drugega jezika, kakor nemščino, a nemški sodniki ga niso razumeli in so morali poklicati tolmača. In pred par meseci so v Hamburgu imeli za pričo nekoga Bavarca, ki ga sodniki niso kar nič razumeli in so sklenili, da pokličejo tolmača. In sicer so poklicali tolmača — poljskega jezika, ker so mislili, da je Bavarec nemščina — poljščina! Tako je razlika med nemškimi dialekti; tako bistvena, da so to pravzaprav samostojni jeziki, ki jih še šola ni mogla izenačiti. In ti isti Nemci hočejo nekaj govoriti o razlikah med slovanskimi jeziki! Kar se pa tiče zblíževanja med Slovenci in Hrvati, naj pa bodo čitatelji »Grazer Tagblatta« le prepričani, da niso v stanu niti v najmanjši meri vplivati na razvoj našega narodnega gibanja in da imamo za njih krčevito brcanje le posmeš.

— **Skrajna nasilnost.** »Slovenec« naznanja v imenu deželnega odbora, da morajo gasilna društva, ki prosijo za podpore, sporočiti deželnemu odboru, pri kateri zvezi so včlanjena. To pomeni z drugimi besedami: če kako društvo ni pri klerikalni strankarski zvezi, naj ve v naprej, da ne dobi podpore, naj bo še tako potrebno in naj še tako dobro deluje. Z denarjem, ki so ga zavarovalnice deželi **zaupale**, da ga pravico in nepristransko **razdeli**, se upajo klerikalci tako nesramno postopati. To je pač skrajna nasilnost. So krivice, ki puste človeka hladnega, so pa tudi krivice, pri katerih človeku zavre kri, pa naj je še tako mirnega značaja. Med take spada krivica, ki jo dela dež. odbor tistim gasilnim društvom, ki se nečejo udejstvati klerikalni stranki. Na eni strani upravljajo klerikalci deželni denar, da smrdi od neba, na drugi strani pa oskudujejo iz najnižjih političnih nagibov celo tako človekoljubne organizacije, kakor so gasilna društva. Pravo zločinstvo!

— **Kamniškim meščanom** proti velika nevarnost. Mrtva roka sega po skupnem meščanskem premoženju, obstoječem iz tri milijone kron vrednih bistiških gozdov, iz katerih dobivajo meščani vsako leto brezplačno drva in po vrh tega še okroglih 100 K v gotovem denarju. Ti gozdi diše kamniškemu po lisičje pretkanemu dekanu Lavrenčiču. V petek 23. in v soboto 24. t. m. bode agrarno - operacijski komisar zasliševal opravičene meščane radi bistiških gozdov in drugih skupnih posestev, katerih je še v raznih davčnih občinah. Poleg tega ima meščanska korporacija še svoj špitalski sklad, ki je do danes narasel že na 90.000 K in pa zelnike na Zalah, ter še korporacijskega kapitala 31.000 K. Dekan hoče pa z zvijačo vse to spraviti pod kamniško politično občino, kjer zdaj vlada neomejeno in na ta način podrediti meščansko korporacijo, — ki je popolnoma privatnega značaja — deželnemu odboru, kateri bi potem razširil te užitne pravice, na dozdaj neopravičene. Ustanovno pismo pa je tu, ki mora ostati nespremenjeno in ga je smatrati sacrosanctnim. Vendar pa svarimo danes kamniške meščane, naj prav dobro preudarijo in natanko premislijo, kako bodo odgovarjali komisariju. Drugega ne morejo reči nego le-to, da so s sedanjim odborom in sedanjim oskrbovanjem svojega premoženja popolnoma zadovoljni in da ne potrebujejo prav nobenega nadaljnjega nadzorništva. — Spoznajo pa naj dekanov manevar še pravočasno, da se ne bodo potem, če jih spetja na led, prav bridko kesali. O kakih razdelitvah ne smejo niti besedice dopustiti. — Zdal je čas, da se na dekanovo usiljivo vlogo na deželni odbor, ki dela skupno roko v roki z njim, odgovori Kamničanom dekan Lavrenčič ni dozdaj podelil še nobenih dobrot, pač pa veliko krivic in mnogo novega dolga, saj ga on ne bo plačeval. Kamničani imejte oči v prihodnost vrpte. — Kamnik že tako peša na vseh koncih in krajih in zdaj naj zgubi še Bistrico, potem je pa Amen!

— **Nepristranost deželnega odbora in razpust obč. zastopa v Toplicah.** Iz Dol. Toplic nam poročajo: Kako so nas klerikalci oropali ravno ob začetku kopalniške sezije občinske avtonomije, o tem smo že poročali. Zdal se sicer izgovarjajo, da je moralo priti do razpusta, da se uredi ločitev podobne Polje-Soteska, ki ima postati samostojna občina. Ta izgovor pa je za vsakega razumnega človeka jalov. Svoje »nepristranosti« klerikalci niso mogli lepše dokazati, kakor so storili s tem, da so začasno občinsko »vlado« sestavili

iz samih »zvestih pristašev S. L. S.« kakor to morda po neprevidni baharji zadnja štev. »Dolenjskih Novic« sama priznava, ko našteva imena svetovalcev klerikalnemu gerentu. Poleg gerenta vodijo občino dva klerikalca iz naše občine, dva pa iz sosednje podobčine. Torej v občinski upravi, ki je bila doslej v pretežni večini v naprednih rokah, ni ravno za časa glavne kopalniške sezone niti enega svetovalca iz napredne stranke, dasi bi se strankarstvo že iz ozirov na sezono ne smelo izzivajoče očitno kazati. To je po mnenju teh gospodov nepristransko! Med temi »zvestimi pristaši S. L. S.« se blesti tudi ime: Adolf Pečjak, trgovec in gostilničar v Toplicah. Že dolgo časa je mož rezal na dve strani. Z naprednjaki je bil naprednjak, s klerikalci klerikalec, da, še celo z Nemci je bil — Nemec. Sicer pa ga morate v Ljubljani dobro poznati. Služil je tam kot trg. pomočnik. In ker mu je tako bolje kazalo, je zatajil svoje slovensko rojstvo in je postal — »Turner«. Če smo ga mi njegovi rojaki vprašali: Dofe, zakaj nam to sramoto delaš, se je zgovarjal na — šefa, tako zahteva interes moje službe. Kot »stramm-deutscher Turner« se je potem bogato priženil na slovensko hišo v Višnji gori. Tedaj je zopet »interes« zahteval, da je postal novič to, kar je bil po rojstvu — Slovenec. In ko je kmalu svojo ženo pokopal in si napravil lepih tisočakov, je zopet »interes razmer« zahteval, da se je priženil v sorodstvo prve žene k nam na Toplice. Ko je semkaj prišel, je kmalo izvohal, da je zanj bolje, če se bolj nas drži, kot župnikove stranke. Kdo, ki zdaj bere, da je Dofe postal »zvest pristaš S. L. S.« se ne spominja njegove gorečnosti za »našo stvar« in njegove opozicije proti župnikovi komandi. Ali tudi naš župnik ni neumen človek. Izvohal je, da bi bilo dobro zanj in za bodočo volitve če upornega Dolfeta pridobi na svojo stran. In pridobil ga je. In zopet je tako interes kupčije bolj kazal, da sta z župnikom postala prijatelja in da je nekdanja Šušteršičeva hiša postal dom ne za čuke in sove, ampak za Marijino družbarijo. Pa to spreobrnjenje je ostalo javnosti prikrito. Mi Dolfeta res nismo hoteli obešati na veliki zvon. In Dofe je nam bil hvaležen, kolikor se pri njem o tej čednosti sploh da govoriti. Zdal pa ravno ob pričetku sezone ga klerikalci v svojem veselju sami razglašajo kot »zvestega pristaša« S. L. S. Kakšen udarec to za Dolfeta!

— **Poslanec Hladnik na delu.** Na Trebelnem, kjer kraljuje znani poslanec župnik Hladnik, vladajo jako čudne razmere. Kdor ne trobi v klerikalni rog, tega šikanira župnik na vse načine. To občuti tudi J. Nachtigal, mož, ki samostojno misli in ki ga župnik zaradi tega preganja. Nachtigal ima dovoljenje za prodajo vina in piva čez ulico. Hladnik je velik nasprotnik alkohola in zato zasleduje Nachtigala, da bi ga spravil v kako kazen. Tako se je zgodilo, da so župnikovi kimovci Nachtigala naznanili, da je imel godbo in ples čez policijsko uro, v resnici pa je bila samo domača zabava. Župniku je bilo hudo žal, da Nachtigalu ni bilo priti do živega. Na Fr. Simončiča je bilo mnogo vplivanja, naj tako priča, da bo Nachtigal obsojen. Simončič je to sam priznal, češ: Kako naj jaz tako trdim, ko še tam nisem bil; župnik mi je res dal njivo za krompir, ampak jaz vkljub temu ne bom lagal. — Kaplan je pa celo v spovednici izpraševal o tej zadevi. Tako izvršuje črni policaji ljubezen do bližnjega.

— **Neizprosna doslednost.** Klerikalni poslanec iz Bele Krajine, Matjašič, je seveda tudi eden tistih mož, ki priznavajo **posredovalnim** uradom veliko važnost. Pa menda je za — druge. To priča naslednji slučaj: Tam v Beli Krajini so imeli civilni spor zaradi neke pohojene Lončaričeve njive. Pri komisiji na listu mesta je Matjašič fungiral kot sodni izvedenec in njegovo mnenje je bilo za točenca neugodno. Toženeč je v hipnem razburjenju Matjašiča razžalil, rekiš mu, da laže in naravno je in povsem opravičeno, da Matjašič tega očitanja ni hotel vtakniti v žep. Toda toženeč je bil pripravljen, dati Matjašiču **popolno zadostženje** potem poravnave in tu, bi človek sodil, da se je vendar oglašilo katoliško srce prvega katoličana v Beli Krajini. Tiral je razžaljenca pred kazenskega sodnika in mu vzlic ponudnemu zadostženju ni odpustil. In tudi pri vzklitni obravnavi je ostalo njegovo srce — katoliško in je bil njegov nasprotnik tudi v Novem mestu brez posredovalnega urada obsojen.

— **Iz ljudskošolske službe.** Za suplentinjo na ljudski šoli v Dobrem polju je imenovana bivša suplentinja na mestni slovenski dekliški šoli v Ljubljani Karolina Kleč.

— **Predavanje dr. Ivana Oražna** se vrši v torek 20. t. m. ob 9. zvečer v restavraciji pri »Zlatorogu«. Dr. Oražen bo govoril o svojih doživljajih in opazovanjih med vojno na Balkanu. Pripominjamo, da je dr. Oražen obiskal, predno se je vrnil v domovino, Kumanovo, Skopje, Mitrovico in Prizren. Pred predavanjem se vrši ob 8. v klubovi sobi iste restavracije izredni občni zbor »Političnega in izobraževalnega društva za dvorski okraj« in pozivamo člane, naj se ga polnoštevilno udeležijo. — **V ponedeljek, dne 19. t. m. ob 9. zvečer** je odborova seja tega društva v društvenem lokalu. Odbornike pozivamo, da se seje polnoštevilno udeležijo, ker se bo razpravljalo o nujni stvari.

— **Knjižnica »Pol. in izobraževalnega društva za dvorski okraj«** ostane jutri v nedeljo zaprta.

— **Napredno politično in gospodarsko društvo za Poljanski okraj** ima v ponedeljek ob 7. zvečer v društveni sobi zelo važno odborovo sejo. Z ozirom na izredno važnost te seje, naj se odborniki seje zanesljivo udeležijo!

— **Spomenica o položaju kranjskega učiteljstva** se bo začela te dni razpošiljati. Pripeti se pa lahko, da se pri razpošiljavi marsikdo prezre, ki bi se utegnil zanimati za položaj kranjskega učiteljstva. Zato naznanjamo, da dobi vsakdo spomenico v »Učiteljski tiskarni« brezplačno, kdor pošlje 10 vinarjev (lahko tudi v znakom) za poštnino. Najbolje bi bilo, da se naroči po več izvodov skupaj.

— **Umrli** je snoči hišni posestnik in obče priljubljeni gostilničar »pri Sokolu«. Pred škofijo 18, gospod Mathej Zadnikar, po daljšem bolehanju v 75. letu svoje starosti. Rajni je bil svak c. kr. dvornega svetnika Franca Hubada in koncertnega vodje Mateja Hubada. Pogreb bo jutri ob štirih popoldne. Bodí mu ohranjen blag spomin!

— **Državna policija** daja čutiti svojo strogost zlasti ljubljanskim voznikom. Če se redarjem zdi, da voznik ne vozi prav, ga kratko malo aretirajo in ga z vozom vred odpeljejo pred policijsko ravateljstvo. Tu napravijo z voznikom kratek proces: obsodijo ga v tridnevni zapor in ga takoj odpeljejo v ječo, za katero jim služi — **podzemski klet**. Ker voza s konji ne morejo pridržati, ga dajo po postreščku ali kakem drugem človeku odpeljati domov k gospodarju. Prav je, ako se pazi na strogo in točno izpolnjevanje predpisov cestnega reda, toda takšno postopanje policije je vendarle neumestno in nedopustno. Saj menda vendar ne živimo na Turškem! Če je voznik kaj zakrivil, naj se ga vendar pusti s konji domov in naj se ga **potem** pokliče na odgovor, saj ne bo ušel. In če se ga obsodi, nima nihče po naši sicer omejeni državljanski pameti pravice, ga takoj obdržati v zaporu, ker ima mož vendarle še pravico do **pritožbe**. Ali ne? Potem pa zapor! Se na Turškem ne rabijo za policijske zapore — **podzemskih kletí**! Ali je državna policija res v takšnem položaju, da si ne more preskrbeti niti poštenih zaporov?! Skandal!

— **Trgovski gremij poroča:** Čuje se, da nekateri trgovci svojim nastavljenjem, ki so sedaj pri orožnih vajah, grozijo, da če se prav v kratkem ne vrnejo od vaj domov, so prisiljeni jim službo odpovedati. Tako postopanje od strani delodajalcev je vse obsodbe vredno, če se odpoklicancem, ki morajo izvršiti svojo dolžnost za cesarja in domovino, grozi z odpovedjo službe. Z ozirom na humanitete in častne patriotične dolžnosti, se prosí cenj. delodajalce, da prihranijo službe svojim uslužbenecem, ki so sedaj pri orožnih vajah, tudi če bi bilo to za njih morda zvezano z osebnimi ali gospodarskimi žrtvami.

— **Interesantne športne prireditve.** Odbor S. F. K. »Ilirije« je sklenil, da priredi letošnjega septembra dvoje zanimivih športnih tekmovanj, na katera se radi traininga že danes opozarja. Ene teh prireditev bo obsegala vstrajno hojo na okroglih 60 km z brejnom 28 kg. Tekme se morejo udeležiti samo civilne osebe in vojak iz Kranjske. Drugo tekmovanje pa obsega lahko atletične točke, namreč hitri tek na 100, 200, 400 in 1500 m, tek štafet na 400 m, vstrajni tek na 15.000 m, skok v višavo in daljavo (z in brez deske, z in brez zaleta) ter metanje diska, koplja in kroglice. K temu tekmovanju so pripušteni tekmovalci, ki ali prebivajo na Kranjskem ali so slovenske narodnosti. Posameznik tekmuje lahko ali samo v eni točki ali pa tudi v več. Zmagovalci dobe darila. Nadaljnje podrobnosti se še objavijo. Vsakovrstna pojasnila daje tajništvo kluba. Ker so to prve prireditve te vrste na

Slovenskem, bi bilo le želeči, da se prijavi čim več tekmovalcev.

— **Nogometna tekma.** Ker je »Ilirija« s svojim prvim in drugim moštvom zmagala skoraj z enakim rezultatom nad »Jugoslavijo«, se vrši v četrtek 22. t. m. pri ugodnem vremenu takozvana klasifikacijska tekma, ki bo ravno iz tega razloga gotovo zelo zanimiva in na katero že danes opozarjamo občinstvo.

— **Obrtniki in lončevzci.** Piše se nam iz obrtnih krogov: Dopisnik »Dneva« pravi kako ceni so lončevzci, da za 4 v popravilo ponev, lonec itd. Vse to je res mogoče, toda vprašanje je, kako popravijo. Lončevzci posodo samo spridi. Dno, ki ga je popravil lončevзец, je izgubljeno za vedno. Treba ga je nadomestiti z novim, če ga dobi strokovnjak v roke. Lončevзец prvič nima potrebnega znanja, drugi potrebnega orodja in tretji potrebne postavne pravice, da bi izvrševal to obrt in tako odjeda kruh usposobljenim. Če bi hoteli mi obrtniki naše delo za isto ceno izvrševati kot lončevzci, morali bi ž njimi vred prenočevati po hlevih in ves dan porabiti komaj 40 vin. To pa nikakor ni mogoče. Še manje, obrtnik plačevati mora delavnico, stanovanje in davke, česar vsega lončevzcu ni treba. Dotični, ki je članek pisal, pač nima pojma o razliki, ki je med lončevzcom in izobraženim obrtnikom. »Dan« pa seveda postav ne pozna. No, obrtniki si bodo že zapomnili, kako jih »Dan« podpira.

— **Izlet odlikovancev razstave** vajeških del se vrši v nedeljo, dne 18. maja ob vsakem vremenu. Izletniki se naj zbero v nedeljo točno ob 7. uri zjutraj na Južnem kolodvoru in se naj takoj zglase pri navzočih odbornikih razstave. Iz Zagreba se vrne v ponedeljek z vlakom, ki pride v Ljubljano ob 9. uri zvečer.

— **Z Jadranske razstave.** Pri ogledovanju Jadranske razstave vzbuja obiskovalcu posebno pozornost razstava tvrdke A. Zankl sinovi v Gradcu, ki ima tudi v našem mestu podružnico pod tvrdko Adolf Hauptmanna nasl. A. Zankl sinovi. V rotundi, neposredno ob južnem portalu ležeča, se odkriva obiskovalcu bujnopestra slika: razstava tvornic za barvo A. Zankl sinovi v Gradcu. Ozadje krije slika, predstavljajoča »Večnega mornarja«; iz valov Adrije molé kvišku boja in svetilnik, čigar železna konstrukcija je pleskana s svinca prosto, rjo zabranjujočo barvo in pa s kovinastodiamantno barvo. Prstene in kemične barve, barve za signale, laki za vrtno pohištvo in mnogo drugega izpopolnjuje to prireditev. Na krasno opremljeni deski beremo, da je tvrdka založnik c. kr. pomorske oblasti v Trstu, c. kr. pomorskega arsenala v Pulju, avstrijskega Lloydja, Stabilimento tecnico, Cantiere Navale v Trstu itd. Gotovo častno izpričevalo o delomožnosti imenovane tvrdke.

— **Preiskava mleka.** Tržno nadzorstvo je večeraj zjutraj z laktodenzimetrom preiskavalo mleko ženskam, ki je pripeljevalo v mesto po Marije Terezije cesti. Preiskalo je 82 mlekaricam, 1240 litrov po številu. V 15 slučajih so odvzeli mlekaricam v posebne stekleničice vzorce v svrhu natančnejše preskušnje, ker je bilo dvomljivo kakovosti. Eni mlekarici so zlili 6 litrov proč, ker je bilo mešano z vodo in pokvarjeno. V dveh slučajih sta pa mlekarici napovedali napačna imena, ker sta imele slabo vest in tako se bodeta morale zagovarjati mesto enega, zaradi dveh prestopkov.

— **Kaj je s Polajnkovo ženo?** Kakor znano, so defraudanta Polajnkota pred kratkem pripeljali v zapore tukajšnjega dež. sodišča o njegovi ženi pa še sedaj širša javnost ni vedela kaj je pravzaprav z njo, kakor se sedaj iz verodostojnega viira poroča, bode tudi Polajnkotova kmalu v Ljubljani, a ne pride z uradno eskorto, marveč sama. Pri deportaciji, odnosno aretaciji jo je na potu v domovino oblast izpustila na prosto in tako sedaj potuje sama domov. Iz kakega vzroka se je to zgodilo, nam ni znano.

— **Morilec Ritter.** Iz Berolina poročajo: Ritter, ki je umoril dečka Otona Klähna, se je že dalj časa bavil z mislijo, umoriti dečka. Ritter trdi, da je bil že prej enkrat v norišnici v Ljubljani, ker je kot čuvaj pri mrličih storil podoben zločin.

— **Prijeten okus,** ugoden vonj in lepo barvo dobi kava, kateri je pridedana Kolinska kavna primes. Zaradi svoje izvršne kakovosti se je ta kavni pridelek zelo priljubil vsem našim gospodinjam. Posebno rade ga imajo zato, ker je pristno domače blago — edino te vrste sploh na cellem slovenskem jugu. Kolinsko kavno primes torej prav toplo priporočamo in opozarjamo, da je treba pri nakupovanju dobro paziti na varstveno znamko »Sokol«!

Z Viča se nam piše: Naj bo dopisniku »Slovenca« posvečenih nekaj vrst. Dragi dopisnik »Slovenca«! Iz tvojih člankov je na prvi pogled videti strast ter bleđa zavist! Ne moreš se premagati, kakor sam učiš, ampak moraš obrekovati, kar sicer v govorih zaničuješ! Čudno katoličanstvo je to! Posebno ti pa leži v želodcu Andrejka. Že pri občinskih volitvah, pred dvema letoma, si ga imel notri, a kakor vidim, ga imaš še sedaj. Ne vem, kaj je temu vzrok. Ali je ta Andrejka za tvoj želodec neprebavljiv, ali pa imaš ti tako slabe prebavne organe, da prebavijo kvečjemu mehkega purančka ali mastno gosku. No, pa naj si bode tako ali tako: Ti imaš več let Andrejketa v želodcu, in vsled tega, seve, je postala bolezen akutna, to je, ti imaš akutni politični želodčni katar in si torej močno bolan. Pomilujem te, dragi pisec! Zato ti pa tudi nasvetujem zdravlila. Pa ne misli, da operacijo; one, to bi bilo prenevarno za tebe, kajti škoda bi te vendar bilo, če bi šel tako mlad prezgodaj v grob. Ampak nekaj boš pa le moral žrtvovati. Vem, da ti je znan svetopisemski rek o hudici, ki se izgania z Belcebubom. Tedaj poslušaj: Spravi na kakršenkoli način enega dobrega ali pa dva slaba pristaša slovenske ljudske stranke v svoj občinski želodec: več kakor gotovo je, da se znebíš svoje akutne bolezni, da namreč spraviš Andrejka iz želodca in potem boš nedvomno zdrav. Pojdi torej in stori tako! Ampak šalo na stran! Kakor je iz dopisa razvidno, se briga ta nebodiga-treba celo za to, da ve, kake volje je ob gotovih casih Andrejka. Brigaj se raje za sebe in za svoje, saj imaš ti, kakor tudi vsi, ki se okrog tebe sučejo, polno, pa ne masla, ampak šmira na glavi! Andrejka je bil na Viču, ko še ti vedel nisi za Vič, ali pa mogoče še celo kal ni poglala tvojemu strupenemu jeziku in bo mogoče še na Viču, ko bo tebe prepričljivec in zdražbar, veter odnesel, od koder si prišel. Andrejka služi poštnim potom sebi in mnogoštevilni družini kruh. Ti pa od dolgega časa ne veš drugega, kakor poštene ljudi sramotiti, v kar si pa v zmislu Kristusovega nauka najzadnji poklican. Vičanje in Glinčanje so se med saboj vedno sporazumno, razven malih izjem, in bi še danes tudi, ko bi takih in enakih zdražbarjev ne bilo, kot si ti! Brdovci se ti smilijo, ker po tvojem mnenju zastopnika v školskem svetu. Takrat se ti pa niso smilili, ko so se morali tako drago odkupiti od šentvidske županije. Pravi domačin ti je tujec, ti si pa, kajpada, domačin. Narobe svet. Andrejki veliš, da liberalna drevesa ne bodo rasla do nebes. Ni treba, ampak poštena in odkritosrčna drevesa naj rasejo tja, ne pa hinavska in licemerska. Andrejka se je vedno trudil za občni blagor in marsikateremu tvojemu somišljeniku je storil dobro in mu bo še, samo če se mu nudi prilika. Ti pa samo gledaš, kje bi kakemu nasprotniku škodoval. No pa saj so tudi Kristusa križali farizeji. Andrejka po tvojem mnenju ni najboljši kristjan, pa vendar ljudi pri miru pusti; a ti, kakor se sam imnuješ, se vedeš na strogi katoliški podlagi, pa vedno in vedno iščeš, kje bi koga ugriznil. Slobodno ti, vendar pa, kakor reče naš brat Hrvat: »Svaka sila do vremena!« — Brdski.

— **Spodnjeišišanski Nemci.** Pod tem naslovom smo priobčili v soboto dopis, ki je dal povod, da se je v našem uredništvu oglasil v dopisu omejnjeni gosp. Schigss ter nas prosil konstatirati: 1. da nikoli ni in tudi nikoli ne bo ne hujškal zoper katerekoli narodnost, ne gojil kake narodne sovraštosti, ker je to proti njegovemu prepričanju; 2. da ni imel z obsojenim Grögrom nikdar nobenih posebnih zvez, najmanj pa bil kak njegov intimen prijatelj, in da ž njim že od sredi meseca marca ni govoril; 3. da pretekli teden, ko je po žarna bramba s trombo klicala gasilce, prihitel pač na okno in, ves zaspan, ker nenadoma vzbujen iz spanja, nekaj zalical, da pa nikakor ni imel namena žaliti »Sokola« ali kogarkoli.

— **Veledzajniška afera finančnega paznika Česnika,** ki je bila že trikrat preložena, pride zdaj vendar na vrsto in se bo obravnava vršila v ponedeljek 19. t. m. ob 3. uri popoldne. Čuje se nekaj, da je obtožnica sedaj skrčena.

— **Poročil se je** danes g. dr. Josip Tavčar, zdravnik v Kostanjevici z gđc. Anko Rogličevo iz Litije. Čestitamo!

— **V okrajni cestni odbor** v Kostanjevici je izvoljen za načelnika župan in posestnik pri Sv. Jerneju Ivan Rebselj za njegovega namestnika pa Ivan Frigelj, župan in posestnik v Veliki Dolini.

— **Posurovelost.** Zidarski mojster Janez Bidom iz Huj pri Kranju ima lepega psa. — Nekemu surovežu je pred kratkem prišlo na misel, da je psu na živem telesu prerezal kožo

po sredi hrbta, isto potegnili psu nazaj čez galvo, ter ga potem spustili. Orožništvo je izsledilo sicer nekaj sumljivih oseb, toda sodišče še ni moglo izreči sodbe vsled pomanjkanja dokazov. Žeteli bi bilo, da se suroveža izsledijo, ter najstrožje kaznuje!

Vlom v koč na Stolu. Hribolazci, kateri so šli o binkoštnih praznikih na Stol, našli so vrata v koč vlomljena, v sobah vse razmetano, luč na tleh in pod v sredi kuhinje zažgan! — Vlomilci (katerim vsa čast (!) za njihov uspeh pri denastaciji), pustili so le nekaj prebranih časopisov, med njimi tudi »Neue Freie Presse«, — pozabili so pa vpisati njihova imena v knjigo, katerim bi S. P. D. gotovo poslalo primeren obračun!

Kinematograf »Ideal«. Od danes do vstevši ponedeljka nov spored v senzacijso učinkovitostjo »Zigomar«, III. delom vlezanimivega detektivskega romana, dalje 2. »Fantek in policijski pes«, komično. 3. »Če se dva prepirata«, komično. 4. »Gaumontov teden«, Nar. posnetek. 5. »Morski polipi«, nar. posnetek. 6. »Singapore«, naravni posnetek. 7. Komična učinkovitost. — V tork vlezanimiva drama »Izključen«, drama kakor »Ljudje med ljudmi«. — Prihodnji teden otvoritev vrta in se bo predvajalo tudi pri dnevnih luči, kar je mogoče le pri posebni konstrukciji odra in s posebno projekcijsko ploščo. — Novost, katera bo gotovo vsakega zanimala. — Od 24. t. m. tri dni »Quo vadis«.

Kino - Metropol v deželni gledališču. Spored predstav v soboto, 17. nedeljo, 18. in ponedeljek, 19. maja: 1. V zrakoplovu čez Pariz. (Naravni posnetek.) 2. Od očeta denar, od sina ljubezen. (Veseloigra.) Samo zvečer! 3. Turnir bivolov v stadionu Rema. (Naravni posnetek.) 4. Marička ima vodenico. (Komično.) 5. Zadnji dogodilaj. (Komično.) 6. Kresni svit. (Drama.) Samo popoldne. 7. Ariadne. Samo zvečer! (Senzacionalna drama iz umetniškega življenja. Glavni vlogi igrata: Vigo Larsen in Vanda Treumann.) 8. Model. (Detektivna drama.) Samo popoldne. 9. Molly se uči voditi avtomobil. K večernim predstavam mladini vstop ni dovoljen! Predstave se vrše: V soboto: ob pol 7. in ob pol 9. uri zvečer. V nedeljo: popoldne ob pol 4., pol 5., pol 6. in pol 7.; zvečer ob pol 9. V ponedeljek: zvečer ob pol 7. in pol 9.

V prisilno delavnico so danes privedli delomržeža Jožefa Irrgerherja, roj. 1876 v Weissenkirchenu v Zg. Avstriji, 18letnega Jožefa Hinka iz Linca, 16letnega Jožefa Lukana iz Polckana pri Beljaku in 21letnega Petra Maierja iz Št. Thomasa pri Celovcu.

Ponesrečil se je včeraj na Dunajski cesti pri nakladanju železa 26letni delavec iz Rožne doline pri Ljubljani Martin Hafner. Pri delu mu je na levo nogo padla železna traverza ter mu jo zlomila. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Izurjen strojnik išče mesta pri parnih ali električnih napravah. Dotičnik je oženjen ter jako vester v svoji stroki. Pojasnila daje N. S. Z. v Narodnem domu.

Iz opazovalnega oddelka v deželni bolnišnici je danes zjutraj pobežnil 35letni slaboumni Avguštin Žitnik.

Narodna obramba.

Opozorjamo na občni zbor obeh šentpeterskih podružnic družbe sv. Cirila in Metoda, ki se vrši danes 17. t. m. ob osmih zvečer v gostilni pri Zupančiču na Ahaclevi cesti št. 15. Vabimo na zbor vse člane naših podružnic in one, ki nameravajo pristopiti k nam. Vsakemu bo na vpogled obračun obeh podružnic za leto 1912.

Viška C. M. podružnica vabi vse člane in prijatelje družbe na letni občni zbor, ki bo prihodnji nedeljo 18. t. m. ob 6. uri zvečer pri g. Končanu v Rožni dolini. Takoj po občnem zboru bo predavanje o Balkanu s skioptičnimi slikami. Občni zbori viške podružnice so bili še vedno manifestacija narodne misli. Bodi tudi letos tako!

Društvena naznanila.

Sokolski izlet v Medvode. Ker je vreme spremenljivo, opozorjamo ljubljanska sokolska društva župe Ljubljana I., da se izlet vrši tudi, če bi bila obloga oblačna. Na vsak način in za vse okoliščine naj bodo društva zbrana na obeh določenih zbirališčih; za dvomljivega vremena naj čakajo daljših navodil. Če bi bilo vreme ob pol 1. neprijetno, se utede vse dispozicije preložiti za eno uro in izletni spored primerno krajšati. — Odhod od Prešernovega spomenika točno ob 1. popoldne.

V prid »Društvu za zgradbo »Sokolskega doma« Sokolu I.» se priredi v sredo, dne 21. maja, pred praznikom, na vrtu br. Počivalnika, Sv. Petra cesta, vrtni koncert s sodelovanjem društvenega salonskega orkestra. Začetek točno ob pol 9. zvečer, vstopnina 30 vin. za osebo. — Ker je »Sokolu I.« nujno treba lastnega doma in ker bo glasbeni spored izbran, nudilo se bo prijateljem glasbe in drušva vse, kar jih more uzadovoljiti.

Za občni zbor »Narodne socijalne zve«, kateri se vrši v nedeljo, dne 1. junija ob pol 10. popoldne v ljubljanskem »Narodnem domu«, prosimo vse zastopnike narodnih delavcev na deželi, kateri se zanimajo za narodno strokovno organizacijo, da se tega občnega zbora udeležijo. Opozorjamo, da se bo na občnem zboru začrtala pot za razširjenje N. S. Z. v zmislu ustanovitve podružnic, skupin in plačilnic, kakor tudi volitev zaupnikov N. S. Z. — Dolžnost merodajnih faktorjev je, da stvar resno upoštevajo ter storijo takoj vse potrebno v korist slovenskih delavskih slojev. Vsa potrebna pojasnila daje osrednje vodstvo N. S. Z. v Ljubljani.

Redni občni zbor kovinske zadruge v Ljubljani se vrši jutri, v nedeljo, dne 18. maja ob 9. popoldne v zadržni pisarni na Sv. Petra cesti, pri »Avstrijskem carju« z običajnim dnevnim redom.

Slovensko zidarsko in tesarsko društvo v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 1. junija t. l. na prostornem vrtu gosp. Antona Novaka v Štepanji vasi veliko vrtno veselico z lepim in obširnimi sporedom. Podrobnosti o predpripravi priobčimo prihodnji teden.

Časno članstvo. Belokranjsko učiteljsko društvo je pri svojem občnem zboru dne 15. aprila t. l. v Podbrežju pri Adlešičah imenovalo prijubljenega in zaslužnega bivšega okrajnega šolskega nadzornika, ravnatelja gosp. Jospa Turka svojim častnim članom.

Slov. akad. društvo »Slovenija« na Dunaju priredi v ponedeljek, dne 19. maja izreden občni zbor v društvenih prostorih VIII. okraj, Lange-gasse 50. Začetek ob 8. zvečer. Gostje dobro došli!

Rnjževnost.

— **Trgovska korespondenca.** Slovensko trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani je izdalo pravkar zopet novo slovensko trgovsko strokovno knjigo »Trgovska korespondenca«. Knjigo je spisal magistratni revident gosp. Ivan Volc ter je knjiga od ministrstva za bogocastje in nauk obče pripuščena za pouk na trgovskih učnih zavodih s slovenskim učnim jezikom. Knjiga je bila živo potrebna.

Razne stvari.

* **Rimski župan hoče demisionirati.** »Giornale d'Italia« poroča: V zadnji seji občinskega odbora je sporočil župan Nathan, da namerava demisionirati. Skušali so ga pregovoriti, toda zaman.

* **Z indijanci ušle.** Iz Draždan poročajo: Pet trinajst do petnajst let starih deklic iz uglednih draždanskih družin je pobežnilo z neko indijansko tolpo, ki se je v draždanskem cirkusu predstavljala. Dobili so jih v indijanskem taborišču v Cottbusu.

* **Bokser - trgovec s sužnji.** »Daily Mail« poroča iz Chicaga: Znani svetovni bokser Johnson je bil zaradi trgovine z belimi sužnji obsojen na pet let ječe. Johnson se je pritožil in je bil proti kavciji 10.000 dolarjev izpuščen iz preiskovalnega zapora.

* **Čedne kupčije ogrske vlade.** »Pesti Napló« poroča, da je hnovdsko ministrstvo kupilo grofov Vladimira in Nikolaja Zichyja za 4.090.000 kron, da tam zgradi vojaško strelišče. Lastnika pa sta dobila samo 2.090.000 kron, dočim je dobila volilna blagajnica narodne delavne stranke dva milijona kron.

* **Najmanj sto let boš živel,** če se — kakor pravi japonski list »Džidži Šimpo« — držiš sledečih pravil: 1. Živi kar največ na prostem. — 2. Hodi kmalu spat in vstajaj zgodaj! — 3. Spi najmanj šest ur in največ sedempol ure. — 4. Spi v temni sobi pri odprtih oknih. — 5. Pij malo čaja in kave; tobaka in alkohola se vzdrži popolnoma! — 6. Me so jej je enkrat na dan. — 7. Kopaj se vsak dan zjutraj v topli vodi. — 8. Vrzi proč svilen obleko in nosi le surovo blago. — 9. Vsak teden počivaj en dan in pusti tedaj tudi pisanje in čitanje. — 10. Izogibaj se prevelikemu razburjenju in ne napenaj preveč svojih duševnih sil! — 11. Če si brez žene, oženi se, in če si vdovec, oženi se znova! — 12. Ne bivaj v preveč topli sobi!

* **Nemec razžalil turškega majorja.** Kakor je znano, biva v Znojmu

četa turških ujetnikov, med katerimi je tudi turški major Ismail Hakki, ki stanuje v hiši zagrejenega Nemca Schlafke. Pred nedavnim je stal major Hakki na hodniku ter se razgovarjal z neko gospodično. Slučajno je to hišni gospodar videl, ter ga začel zmerjati. Parkrat mu je rekel: »Sie Kerl!« Major je tožil nemškega varilira. Pri razpravi je major izpovedal v lomljeni nemščini, vendar so ga pa razumeli. Med drugim je tudi rekel: »Bei uns Osmanen, ich mit Fräulein engagement — Herr kommt, schreien — schiessen« — kar znači, če bi se na Turškem kaj takega zgodilo, bi ga brez vsakega pomisleka ustrelil. Schlafek je bil obsojen na 50 K, oziroma na 5 dni zapora.

* **Najti pravo pot,** je v življenju pogosto najvažnejše. Ravno zato se toliko ljudi brezuspešno bori proti kroničnemu telesnemu zaprtju, ker se skoro nobeden ne posluša pravih pomočkov. Zdravniškim poročilom iz splošne bolnice v Bambergu posnamemo, da so se s prirodno Franc Jožefovo grenčico večkrat dosegli v takih slučajih točni, zanesljivi in popolnoma zadovoljivi uspehi, ko so druga odvajalna sredstva odrekla. — Splošno znana Franc Jožefova voda se v prvotnem stanju neposredno iz budanskih Franc Jožefovih zdravilnih vrelcev polni v nerabljenih steklenicah in se po lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami dobiva za majhen denar.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dogodki na Balkanu.

Mirovna konferenca.

London, 17. maja. Reuterjev urad poroča, da angleški zunanji urad do poznih večernih ur še ni ničesar odločil glede sklicanja mirovne konference. Sir Edward Grey se vrne šele v ponedeljek v London. V tork predsejeda veleposlaniški konferenci. V ponedeljek se zbore v Londonu vsi balkanski delegati. Srbski in grški delegati, ki so že v Londonu, do snoči niso dobili inštrukcij svojih vlad, da naj podpišejo preliminarne mir.

Albanija felix.

Skader, 17. maja. Angleški poveljnik je razglasil nad Skadrom vojno stanje. Prisiljen je bil do tega koraka vsled »delovanja« Malisorov. Malisori so namreč začeli kazati, da so oni gospodarji zemlje. Malisori so že porezali po celi skadski okolici brzojavne in telefonske žice. Pričakovati je še nadaljnih presenečenj.

Skader, 17. maja. Mednarodni vojaški oddelki so že uvedli mednarodno upravo. Čete so nastanjene po večem po samostanih. Prevzele so že policijsko službo. Za upravo skrbi poseben upravni svet, obstoječ iz častnikov.

Milan, 17. maja. »Corriere della sera« poroča, da sta dospela na krovu angleške jahte Eucharantes Asquit in admiral More v Valono.

Južno - albanske meje.

Pariz, 17. maja. »Temps« poroča iz Aten, da je grška vlada zelo vznemirjena vsled odgovora di St. Giuliana, ki je izjavil, da ima Italija rajši vojno z Grško, kakor da bi Grki glede mej ob Epirski obali dala kake koncesije. Velika vznemirjenost vlada tudi zato, ker je Italija koncentrirala v Brindisiu 40.000 mož.

Atene, 17. maja. Prebivalstvo Korice je osnovalo takozvani »sveti bataljon« ter priseglo, da se bojuje do zadnjega zdihljaja proti onemu, ki bi hotel odtrgati Korico Grški. Grški prestolonaslednik je obiskal mesto, kjer je bil entuziastično sprejet ter je izjavil, da ostane centrom grške kulture Korica v grških rokah za večne čase.

Zaradi Esad paše.

Dunaj, 17. maja. Oficijalno se poroča, da sta Avstro - Ogrska in Italija z ozirom na zapletitjaje, ki jih je povzročil v Albaniji s svojim postopanjem Esad paša, sklenili poslati pred Drač vsaka po eno vojno ladjo.

Še en albanski pretendent.

Rim, 17. maja. Iz Pariza poročajo, da se je kralj Alfonz španski povodom svojega poseta v Parizu trudil, da pridobi Poincaréja za dona Jaimeja Bourbonškega kot kandidata za albanski prestol.

Zavezniki.

Dunaj, 17. maja. Iz jugoslovanskih krogov se nam poroča, da je smatrati situacijo med Srbijo in Bolgarijo za resno, toda ne za veletkritično. Upati je, da se bo bolgarskim in srbskim državnikom posrečilo, najti izhod iz tega spora. Treba je nujdati, da so srbski merodajni krogi odločeni, za nobeno ceno opustiti zahteve, da bodi reka Vardar v glavnem meji med obema državama.

Bolgarsko sobranje.

Sofija, 17. maja. Bolgarsko sobranje bo sklicano v sredi meseca junija. Vlada bo predlagala naj se skliče narodno sobranje, ki naj zavzame stališče napram vprašanjem, ki so v zvezi z novimi pridobitvami.

Bolgarsko posojilo.

Frankobrod, 17. maja. »Frankfurter Ztg.« poroča iz Pariza, da so obravnave glede bolgarskega posojila ugodno končale. Bolgarski je dovoljen nov predujem v znesku 25 milijonov frankov proti 6%, šestmesečno podaljšljivim državnim zakladnim bonom. Obenem so se podaljšali boni za 25 milijonov, ki zapadejo 15. julija.

Bolgari v Makedoniji.

Pariz, 17. maja. »Journal« poroča, da zbirajo Bolgari na obali nasproti otoku Tasosu mnogo čet in jih pošiljajo s topovi in vojnimi materijalom proti Seresu.

Bolgari in Grki.

Sofija, 17. maja. Bolgarska vlada je naročila, da se ne ponove spopadi med bolgarskimi in grškimi četami, da se mora bolgarsko vojaštvo v krajih, ki so zasedeni od Grkov, strogo vzdržati vsakega napada na grške čete. Ob enem je sporočila bolgarska vlada grškemu kabinetu, da so dobile bolgarske vojaške oblasti strogo naročilo, da naj zavrnejo vsak poskus grških vojakov prodrati v kraje, ki so zasedeni od Bolgarov, z orožjem.

Atene, 17. maja. Grška vlada je sporočila Bolgarski oficijozno, da ji je nemogoče pogajati se z bolgarskim delegatom Sarafom glede razdelitve teritorija, ker smatra, da se morajo ta pogajanja vršiti med vsemi zavezniki naenkrat.

Solun, 17. maja. Bolgarski delegat Sarafov, ki bi bil moral že odpotovati v Atene, je še v Solunu, ker je baje zbolel. Te dni dospe v Solun drugi bolgarski delegat Dimitrov, ki je bil svoj čas profesor na sofijški gimnaziji in je sedaj dodeljen Sarafovu.

Romunska in bolgarska.

Bukarešta, 17. maja. Romunsko-bolgarski spor bo baje proti koncu prihodnjega tedna oficijalno končan. Protokol je že na poti v Bukarešto. Ko bo dospel v Bukarešto, ga bo vlada predložila zbornici v tajni seji.

Bukarešta, 17. maja. Romunska vlada je naročila pri ladjedelnici v Neapolju 4 torpedne rušilce po 1600 ton. Oborožila bo rušilce firma Krupp. Skupna cena znaša 24 milijonov lejev.

Armenska narodna skupščina.

Carigrad, 17. maja. Bivši zunanji minister Noradunghian je bil izvoljen za predsednika armenske narodne skupščine.

Sokolski zlet v Ljubljani prepovedan?

Dunaj, 17. maja. Listi poročajo iz Gradca, da je vlada definitivno prepovedala slovanski Sokolski zlet v Ljubljani.

Delgi odpust rezervistov.

Dunaj, 17. maja. »Militärische Rundschau«, glasilo vojnega ministrstva, poroča: Danes je bila na vsa poveljstva štirinajstih korov izdana odredba, ki določa, da se naj odpusti iz aktivne službe vse rezerviste letnikov 1908 in 1909. Rezervni letnik 1908 se nahaja sedaj v aktivni službi samo pri konjenici. Število teh rezervistov, ki bodo sedaj poslani domov znaša 35.000. Nadalje se je odredilo, da se odpuste domov vsi nadomestni rezervisti letnikov 1910 in 1911. Število teh znaša 15.000. V cellem bo torej odpuščeno 50.000 rezervistov. Rezervisti, ki službujejo v Bosni, Hercegovini in Dalmaciji, za sedaj še ne bodo odpuščeni.

Trgovsko-politično razmerje napram balkanskim državam.

Dunaj, 17. maja. Včeraj popoldne se je vršilo posvetovanje delegatov avstro-ogrskih strokovnih zvez tekstilne industrije glede nove uredbe naših gospodarskih odnosov napram balkanskim državam. Referent dr. Mahler je opozarjal na večletne priprave balkanskih držav in na velikansko škodo, ki jo trpi avstro-ogrsko pridobivajoče prebivalstvo vsled vojnih dogodkov na Balkanu. Dejstvo, da preneha sedaj 11% mednarodna carina v okupiranih deželah, zahteva novo ureditev naših trgovsko-političnih odnosov napram balkanskim državam. Srbska, bolgarska in grška carina je mnogo višja. Za Avstrijo bi bilo največje važnosti, da povzdigne čezmejni promet, vendar pa za sedaj skoro ni upati, da bi se sklenila ugodna trgovinska pogodba. Srbija stoji na stališču, da bi povzročil živahen čezmejni promet razdelitev z drugimi državami sklenjenih carinskih pogodb vsled česar bi se moralo to vprašanje rešiti pred celo Evropo. Ne preostaja tedaj drugega, kakor revizija obstoječe konkretne carine. Pač je razumljivo, da bi imela vsled klavzule največjih udobnosti tudi vsaka druga država, če ima tudi danes le malo interesa na Srbiji, iste udobnosti;

tak korak pa se da izvesti na tak način, da bi prišel avstrijski eksport v prvi vrsti v poštev. Najvažnejše bi bile pri tem komunikacije, tudi direktni tarifi s popusti pri tovarnem prometu. Ogrska ima pri tem še večji interes kakor Avstrija. Do kakega sklepa na konferenci ni prišlo.

Državna obmejna policija.

Sušak, 17. maja. V okrajih Sušak, Novi, Crkvenica, Senj in Karlobag se je upeljala z vladno naredbo državna policija. Sedež te obmejne policije bo na Sušaku, njeno področje obsega Bakar in Senj ter upravne občine Bakarac, Trsat, Hreljin, Kraljevica, Kratica, Drivenik, Brbir, Crkvenica, Selce, Novi, Krmpote, Sv. Juraj, Jablanac, ter Karlobag. Ekspoziture so v Crkvenici, v Novem, v Senju in v Karlobagu. Naloga te policije je označena v banski naredbi iz l. 1906, ter ima policija poleg obmejnopolicijske funkcije še kazensko-redarstveno službo. Policija stoji pod okrajnim glavarjem na Sušaku in bo delovala v sporazumu s politično oblastjo. Naredba je v hrvaških krogih na Sušaku vzbudila veliko vznemirjenje, zlasti ker se sumi, da naj ta policija pazi posebno na Hrvate in Slovence. Obenem se boje, da bi se uvedla obmejna policija tudi na Reki.

Pretep med nemškimi in židovskimi dijaki.

Dunaj, 17. maja. Pri današnjem bumblu je prišlo do pretepa med nemškimi in židovskimi dijaki. Nemško nacionalni in nemško-klerikalni dijaki so zasedli avlo in zaprli vrata vseučilišča. Židje so skozi neke stranske duri udili v vseučiliško poslopje. Pretepači so razbili vseučiliška vrata. Nemško-nacionalni dijaki so napadli nekega češkega študenta, ki je pretep opazoval, ga pretepli in eden izmed buršev mu je s palico iztaknil oko. Pripomniti je treba, da so se na žide navalili v bratski slogi nemško-nacionalni in klerikalni dijaki.

Odlikovanja v konzularni službi.

Dunaj, 17. maja. Generalni konzul vit. pl. Zambaur v Skadru je dobil viteški križec Leopoldovega reda, konzul Maks vit. pl. Herzfeld v Odrinu red železne krone III. razreda, konzul Konstantin Bilinski v Janini je imenovan izven reda za generalnega konzula, poslanski tajnik v Mehiki konzul Jurij de Pottere, ki je varoval interese avstro-ogrške kolonije za časa vstaje v Mehiki, pa je dobil red železne krone III. razr.

Velikanska gledališka predstava na prostem.

Praga, 17. maja. Igralci »Narodnega divadla« so uprizorili v dolini Šarka pri Pragi na prostem velikansko predstavo Smetanove opere »Prodana nevesta«. Predstavi je prisostvovalo nad 10.000 ljudi. — Navdušenje je bilo velikansko, uspeh je bil tak, da bo »Narodno divadlo« moralo še večkrat prirediti predstave na prostem.

Nova ogrska neodvisna stranka.

Budimpešta, 17. maja. Delovanje na zedinjenje vseh neodvisnih strank bo imelo brzkotne dober uspeh. Grof Karoly je izjavil, da bo zedinjenje na vsak način uresničil če se združijo vse neodvisne stranke ali pa bo ustvaril novo neodvisno stranko. Ta nova stranka bo zasledovala moderno politiko in se bo vzdrževala neizvedljivih zahtev.

Ada Kale.

Dunaj, 17. maja. Mudir otoka Ada Kale se je vrnil na otok. Tam naj skuša zopet začeti s svojim delovanjem in naj se ne straši niti nasilnih sredstev ogrske vlade. Guverner ima tudi nalog, da formalno protestira proti aneksiji in zahteva, da se orožniki odstranijo. Turška vlada se bo umaknila samo sili in je pripravljena, štiti svoje pravice do otoka Ada Kale z vsemi diplomatskimi sredstvi.

Dva vohuna.

Petrograd, 17. maja. Ruska дума je včeraj razpravljala o postopanju avstrijskih oblasti proti ruskomu inženirju Alhimeju, ki je bil na Dunaju kot sumljiv vohunstva aretiran in ki so ga klub temu, da je bil bolan pridržali par dni v zaporu zaradi tega ker se postavi posebna komisija.

Novi Sad, 17. maja. Policija je aretirala kemika dr. Panatovića, češ, da je na sumu, da je vohun. Posebno obtežilo je bilo, da je imel pri sebi srbska pisma in srbski denar.

Volitev v prusko zbornico.

Berolin, 17. maja. Do sedaj so znani rezultati volitev v prusko zbornico iz 138 volilnih okrožij. Dobili so: konservativci 71, prosti konservativci 18, nacionalni liberalci 8, ljudske stranka 6, centum 66, Poljaki 2 ir socijalni demokrati 5 mandatov.

Berolin, 17. maja. Do 5. zjutraj je bil znan rezultat volitev iz 354 volilnih okrožij. Dobili so konservativci 123, prosti konservativci 42, nac. liberalci 55, naprednjaki ljudske stranke 25, centum 96, Poljaki 4, Danci 5 soc. demokrati 7 mandatov.

Izpred sodišča.

Izpred okrožnega sodišča v Novem mestu.

Velikonočno izpraševanje v Sent Janžu zopet pred sodiščem.

Novo mesto, 15. maja.

Danes se je pri tukajšnjem okrožnem sodišču vršila razprava o vzklicu Ljudevita Bajca, župnika v St. Janžu zoper razzodbo okr. sodišča v Radečah, s katero je bil župnik radi razzaljenja časti obsojen na 100 kron globe, oziroma 10 dni zavora. Iz raznih naprednih listov, posebno »Slov. Doma« je znano, da je župnik Bajec zasebno in na prižnici zmiral naprednjake svoje fane in nastopal v cerkvi tako, da se je po mnjenju prizadetih celo mladina pohujševala. Vsled takega nastopa so nastale v fari neznosne razmere. Da se tem razmeram napravi konec, je šla na pepelnico sredo blizu 20 mož broječa deputacija k škofu v Ljubljano ter ga prosila, naj napravi konec tem razmeram in naj župnika posvari, da se bo napram faranom spodobno obnašal.

Ta mnogoštevilna deputacija tudi župniku in kaplanu ni ostala prikrita. Jezilo je župnika, da ga je šlo toliko mož k škofu tožiti. Tej svoji jezi je dal duška povodom velikonočnega izpraševanja, dne 5. in 6. februarja. V teh dneh je župnik žene povabil k izpraševanju. Le-tam je imenoma navedel vsakega moža, ki so šli k škofu. Da vse te može pred ženami osmeši, jim je rekel: »Vidite, ti so šli v Ljubljano kurenta pokopavat in drva žagat.« Tudi je rekel, da je šel eden izmed teh mož k »železnici glihat, da bi se bolj po ceni vozili v Ljubljano, da pa železnica ni bila tako neumna, da bi jim cene znižala.«

Nekaj dni po tem dogdoku je tudi kaplan Vinko Kavčič javno se izrazil: »Tudi iz Kamenškega je šel en petelin Kurenta pokopavat« — pri čemer je kaplan mislil na Ivana Beca, posestnika v Kamenškem. Potem je kaplan vprašal tudi sina Alojzija Beca, češ, kdaj je oče prišel iz Ljubljane domov. Ker mu dečko ni mogel dati pravega odgovora, je kaplan dejal: »A so morali že pozno priti domov, ker so Kurenta pokopavali.« Le povej doma očetu, če se jim se padlo, naj še drugo leto gredo. »A na ta način so razzaljeni može javno valj zadoščeni. Župnik se je tožal, nekaterim poslužil posredovalnega urada, kjer se je sklenila poravnava, da župnik javno pred cerkveno preklči svoje žalitve in da za razne dobredelne namene plača primerno vsoto. So pa bili nekateri med njimi in sicer: Ignacij Flus, posestnik v Brezjah; Jože Sekol, posestnik, Breško; Ivan Majcen, posestnik in gostilničar, St. Janž; Alojzij Bec, posestnik, Kamenca; Franc Debevc, posestnik, Stražberg; Alojzij Pečnik, posestnik, Kamenca; Nace Keber, posestnik, Gomila in Ivan Bec, posestnik, Kamenško, ki so proti župniku, oziroma nekateri tudi proti kaplanu nastopili sodnijsko pot. Ker se je med prvo obravnavo izkazalo, da je razzaljenje po kaplanu že zastarano, so tožbo proti njemu umaknili. Vzdržali pa so tožbo proti župniku. Pri razpravi, ki se je vršila dne 9. aprila pri okrajni sodnici v Radečah, je bil župnik Ljudevit Bajc obsojen na 100 K globe ali 10 dni zavora. Oproščen je bil le zaradi dozdevnega izreka, da so »šli drva žagat«.

Ta obsodba je seveda župnika bolela. Po svojem zagovorniku dr. Peganu je vložil vzklic proti razzodbi. V vzklicnem izvodu skuša dr. Pegan po razzodbi v Ribnici, Novem mestu in deželni sodišču v Ljubljani dokazati, da se župnika ne more obsoditi, ker se je isti zaradi istega prestopka z nekaterimi prizadetimi možmi že poravnal, torej ga oni preostali ne morejo radi istega dejanja še enkrat tožiti, oziroma ne more biti obsojen.

K današnji razpravi je prišel župnik osebno in brez svojega zagovornika. Zas. obtožitelj, izmed kajih je bil le g. Majcen navzoč, je zastopal dr. Gosak (pisarna dr. Novak v Ljubljani).

Župnik prizna, da je rabil one žaljive besede. Toda izgovarja se, da jih ni rabil z namenom može, ki so šli k škofu, osebno žaliti. To je le tako omenil, ker je isto izrekel že neka žena pred njim, on pa je njene besede le ponovil (lepo velikonočno »izpraševanje«) in si ni bil v svesti, da s tem koga žali, ker je to pač na pepelnico sredo navada, da se govori o Kurentu (tudi pri strogo cerkvenem opravilu kot je velikonočno izpraševanje, g. župnik?) Nadalje se je skliceval, da je bil g. Majcen sam član posredovalnega urada, da torej ne gre, da bi zdaj od njega zahteval še sodno zadoščanje. V ostalem se je naslanjal na dr. Peganova izvajanja,

v smislu katere »morejo vsi, ki so bili istočasno z istimi besedami žaljeni, storilca preganjati le skupno; če je storilec obsojen na zasebno obtožbo enega prizadetih, ali se je z enim prizadetih poravnal, ne morejo drugi za njim storilca radi istega člena preganjati pred sodiščem.«

Sodni dvor je pa zavril vzklic župnika Bajca, ker glede krivde ni neutemeljen, glede kazni pa nedopusten. Župnik je torej obsojen na 100 kron ali 10 dni zavora in na stroške, ki bodo precej veliki.

Ko je predsednik končal navajanje razlogov, je župniku zavrela kri in v veliki razburjenosti je zahteval prepis razzodbe, češ, da se bo naprej pritožil. Predsednik pa ga je vljudno opozoril, da ni nobene pritožbe več. Župnik je nekaj lečjal o preziranju kompetence posredovalnega urada, na kar ga predsednik posvaril, naj bo previden in naj nikar namenoma napačno ne komentira izvajanj razlogov obsodbe. V veliki zadregi je župnik končno popihljal iz dvorane.

Za društva, ki prireajo gledališke predstave. Upravni sodišče je izdalo pred kratkem razzodbo, ki je posebno važna za društva, katera prireajo gledališke predstave. Ta razzodba pravi, da za prireditve predstave še ne zadostuje dejstvo, da ima društvo v svojih pravih omenjenosti tudi prirejanje predstav, marveč da mora društvo klub temu dobiti za vsako gledališko predstav posebno potrebno uradno dovoljenje.

— S to razzodbo so gotovo posebno zadovoljni gledališki ravnatelji, kajti ni še dolgo od tega, ko je zveza gledaliških ravnateljev vložila pri notranjem ministrstvu posebno vlogo, v kateri protestira proti konkurenci, ki je nastala stalnim gledališčem vsled vedno bolj pogostih gledaliških prireditev raznih društev.

Rusinsko žensko društvo v Ljovu, ki ima nalogo pospeševati žensko izobrazbo in podpirati žene in dekleta, ima v svojih pravih med društvenimi dohodki tudi prirejanje gledaliških predstav proti vstopnini in sicer v veliki dvorani »Narodnega doma« v Ljovu. Kljub temu pa je namestništvo društva prepovedalo prirejanje gledaliških predstav z motivacijo, da presegajo te prireditve krajevno potrebo.

Društvo se je pritožilo na notranje ministrstvo, ki pa je pritožbo zavrnilo, češ, da odobrenje društvenih pravil, v katerih je omenjena tudi prireditve gledaliških predstav, še ne tvori dejanske pravice, prirejanje predstav, kajti ministrska odredba z dne 25. novembra 1850 (!) določa, da se mora za vsako tako gledališko predstav dobiti uradno dovoljenje, katero dovoljenje policija po svoji previdnosti lahko dovoli ali odreče.

— Proti ti drakonski odločbi, ki bazira na tako zastareli odredbi, se je pritožilo društvo na upravno sodišče. Pri tožadveni obravnavi je zastopnik društva posebno poudarjal, da nima uradno odobrenje pravil društva nobenega pomena več, če se potem tudi uradno zabrani društvu to, kar je bilo v pravih odobrenih. Gledališče je važen kulturni faktor in vzgojevališče ljudstva, vsled česar nikakor ni umevno izgrajevati v tem slučaju krajevno potrebo in prepovedati gledališke predstave, posebno še, ker je ravno v Ljovu potrebno rusinsko gledališče, kajti v Ljovu je samo eno rusinsko gledališče in še tisto nestalno in slabo.

Vladni zastopnik pa se je pridružil mnenju notranjega ministrstva, kateremu je verjel tudi upravni sodni dvor, in je pritožbo društva kot neutemeljeno zavril.

Gospodarstvo.

— Žrebanje. Ogrske premijske srečke iz leta 1870.: Glavni dobiček v znesku 200.000 K ser. 3871 št. 17; drugi dobiček v znesku 20.000 K ser. 4009 št. 43; 10.000 K ser. 5262 št. 36. — 4odstotne ogrske hipotečne srečke iz leta 1884.: Glavni dobiček v znesku 40.000 K ser. 3956 št. 97. — Joszio - srečke iz leta 1888.: Glavni dobiček v znesku 12.000 K ser. 836 št. 75.

Poslano.*)

Ker moj bivši zastopnik gospod Blaž Stimac sklepa s pretezo, da zastopa še vedno moje domače podjetje, kupčije v mojem imenu a v korist drugi ljubljanski trdki, opozarjam s tem sl. občinstvo, da imenovani ni več opravičen sklepati kupčije za mojo trdko.

Obenem prosim vse one, katerim je pod pretezo prodal stroje ali drugo železnino, a so dobili naročeno blago od druge trdko, da mi naznajo vsak tak slučaj in jih istočasno opozarjam, da niso obvezani sprejeti blago, poslano jim od kake druge trdko.

V Ljubljani, 9. maja 1913.

Fr. Stupica,

trgovina z železnino, motorji in poljedelskimi stroji.
Edini založnik izvirnih slovečih amerik. »DEERING« strojev za košnje.

1692

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Darila.

Upravništvu naših listov so poslali:

Za Ciril - Metodovo družbo: Ga. Anda Rezač iz Krškega, 10 K, mesto venca na krsto svojih najboljših prijatelji Mici dr. Janovi v Krškem. Zivelci nabiralci in darovalci!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 15. maja: Majda Fabiani, hči trgovskega sotrudnika, 10 mesecev, Resljeva cesta 30.

Dne 16. maja: Jernej Slapar, delavec - hiralec, 84 let, Radeckega c. 9. — Jernej Fister, delavec - hiralec, 72 let, Radeckega c. 9.

V deželni bolnici:

Dne 12. maja: Matija Češnovar, bivši mizarski pomočnik, 58 let.

Dne 15. maja: Janez Balantič, delavec, 59 let.

Današnji list obsega 18 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Za prebivalce mest, uradnike itd. Proti težkočam prebavljanja in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je uprav neobhodno potrebno domače zdravilo pristni »Moll-ov Seidlitz prašek.« ker vpliva na prebavljanje trajno in uravnavno ter ima olajševalen in topilen učinek. Skatljica velja 2 K. Po poštnem povzetju razpošljila to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJU, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrečno zahtevati Moll-ov prašek, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 3 33

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 17. maja 1913.

Termin.

Pšenica za maj 1913. . . . . za 50 kg 10.73
Pšenica za oktober 1913. . . . . za 50 kg 10.42
Rž za maj 1913. . . . . za 50 kg 9.55
Oves za maj 1913. . . . . za 50 kg 8.49
Koruza za maj 1913. . . . . za 50 kg 7.89
Koruza za julij 1913. . . . . za 50 kg 7.06

Kdor svoj želodec ljubi,
ne pije drugega, kakor
želodčni liker

Najboljši želodčni liker!

Sladki in grenki.

Pristni »FLORIAN« ne slabi in ne omami, ampak daje moč in veselje do dela!

Naslov za naročila: »FLORIAN«, Ljubljana.

Postavno varovano.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 Srednji žračni tlak 738 mm

čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
16. 2. pop.	734.6	19.8	p. m. jzah	oblačno
9. zv.	733.4	15.1	b. brezvetr.	del. oblak.
17. 7. zj.	731.6	13.7	sl. vzsvzh	del. jasno

Srednja včerašnja temperatura 16.3°, norm. 14.2°. Padavina v 24 urah 0.6 mm.

Zahvala.

Za vse izkazano srčno sočutje, ki se mi je izkazalo povodom težke izgube mojega nadvse ljubljenega moža, gospoda

Antona Planinca

kakor tudi preč. duhovščini, sl. prostovoljnemu gasilnemu društvu v Sevnici, vsem darovalcem krasnih vencev ter sploh vsem, ki so draga pokojnika spremenili k večnemu počitku, izrekam iskreno zshvalo.

Bog plačaj!

Brd pri Boštaju, dne 10. maja 1913.

1776 Terezija Planinc.

Pozor vrtnarji!

Proda se v Sp. Šiški

večji kos zemljišča

jako pripraven za vrtnarja. — Zraven

se proda 1784

več stavbnih parcel.

Več se izve v Spodnji Šiški št. 22.

Sedanji draginji odpomagano!

Novi dobri ostanki

4-14 m dolgi, lepo izbrani, kakor tisk, kanafasi, oksfordi, krizeti, zefiri in drugi 1759

40-45 m za samo 14 kron

boljša kakovost K 16.50, najfin. K 20 razpošljila po povzetju tkalnica Em. Suchánková v Novem Hrádku, Orlické Hory na Češkem. — Vzorci ostankov se ne pošiljajo. Pri odjemu dveh zavrtkov franco. Jamčim, da bo vsak zadovoljen, za neugajajoče denar nazaj.

Kavarna Avstrija sprejme

učenca.

Zasluzek dober.

1791

V Ljutomeru iščem

solčno, snažno

1788

večje stanovanje,

ozlroma celo hišo v najem s 1. septembrom. Ponudbe s pogoji do 23. maja pod »Tivoli« pošto ležeče Gradec, glavna pošta.

Redka prilika! Redka prilika!

Nov

1785

pianino

se cené proda na voglu Sv. Petra ceste, vhod Radeckega c. 2, I. nad.

Ali ste oženjeni?

Potem zahtevajte nove vzorce 3 za 1 K, 6 za 1 K 80 h, 12 za K, 34z Ilustrovan cenovnik i, zdravniškimi nasveti gratis in franko (zaprt 30 h). I. Singe. Higijena manu-faktura, Dunaj I. Wiesingerstr. 8 F

Težaka (hlapca)

sprejme v službo tekom meseca maja Iv. Dekleva, trgovec, Rožina. 1718

Zahtevajte zastoj in poštne prosto moj bogato ilustrovani glavni katalog s 4000 slikami o urah, zlatih in srebrnih, godbenih, jeklenih, usnjatih in manufakturnih predmetov, orožja itd. C. in kr. dvorni dobavitelj JAN KONRAD razpošiljalnica, Most št. 2383 (Češko). Prave švicarske niklaste remontoirske ure na sidro, sistem Roskopf K 5—, 3 komade K 14—, registrirane »Adler-Roskopf« niklaste remontoirske ure K 7—, prava srebrna remontoirska ura K 8.40. Brez rizika! Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Odda se takoj mala, dobro vpeljana

trgovina z meš. blagom v Ljubljani. 1742

Potrebna glavica K 1500 — do K 2000. Poizve se pri trdrki

K. Richter, Ljubljana, Cojzova cesta.

Prirodna vina

bela in svetlordeča K 40 do 56, stara, voljna K 68 do 76, pristen slivovec in drožnik K 116 za 100 litrov dobavlja J. Kravagna v Ptuj.

Proda se veleposestvo

zapisano v deželni deski, Krupa, pošta Gradec, okraj Metlika na Kranjskem v izmeri 300 oralov (900 mer), od teh okoli 66 oralov (200 mer) izbornega polja (rdeča glina), logov in 230 oralov (700 mer) 20 do 80 let starega gozda, vse v enem kompleksu okoli grada; višina nad morjem 130—150 m. Podnebje toplo, železniška postaja Gradec in železnica že zgrajena 10 minut oddaljena. Iz gozdov, če se posekajo, se lahko napravi zelo rodovitna polja, loke, vinogradi. Grad s 36 prostori v I. nadstropju, minom pod gradom, vodna sila za veliko žago za parkete, kakor tudi za druga industrijska podjetja. Pivovarna bi izborno prosperirala, mrzle kleti pri roki. Cena z vsem fundusom in instruktom K 250.000 brez mlina K 220.000. Ponudbe na 1684

Pozemkova banka v Pragi (Češko).

Pisalne stroje

prodajam s pismenim jamstvom po K 160.—.

Uspeh po 2urni vaji. — Stroji na razpolago. 1790

Pismene ponudbe pod »F. V. O.« pošto ležeče, Ljubljana.

Marija Zadnikar roj. Hubad naznanja v imenu vseh ostalih sorodnikov prežalostno vest, da je njen iskreno ljubljeni soprog, gospod

Matevž Zadnikar

posestnik in gostilničar

snoči ob 11. uri zvečer, v 75. letu svoje starosti, po težki in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, mirno in vdano v Gospodu zaspal.

Pogreb blagega pokojnika se bode vršil v nedeljo, dne 18. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Pred Škofijo št. 18, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v raznih cerkvah.

V Ljubljani, dne 17. maja 1913.

1787

Luserjev obliž za turiste.

Zahtevajte pri nakupu vedno izrecno Luserjev obliž za turiste po K 120 najboljše in najzanesljivejše sredstvo proti kurjim ušesom in žuljem. Dobiva se po vseh lekarnah. Glavna zaloga L. Schwenk, lekarna, Dunaj, Meidling. — Premnoge ponaredbe, ki nikdar ne dosežejo Luserjeve originalne znamke, dokazujejo izborna kakovost Luserjevega obliža za turiste. — Pozor pred ponaredbami.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir 94
M. GELBHAUS, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Moderna ročna dela in material

M. Drenik

Ljubljana, Kongresni trg 7.

Volna za športne obleke, čepice itd. Zgotovljene, pričete in predtiskane vezenine v največji izbi. Predtiskarija. Vezenje na roko. Tamburiranje. Plisiranje itd. Popolna zaloga telovadnih oblek. — Zunanja naročila :: se izvršujejo točno in vestno. ::

MARXOVE EMAIL

in glazure za tla izborne specialite, ki se hitro suše in jih vsak lahko rabl.

Zaloga tovarne za lake

Ludvika Marxa

pri tvrdki brata Eberl, Ljubljana

Pristno brnsko blago

Spomladanska in poletna sezija 1913.

Kupon » 3-10 dolg 1 kupon 7 kron
za popolno moško obleko 1 kupon 10 kron
(suknja, hlače, telovnik) 1 kupon 15 kron
:: stane samo :: 1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20—, dalje blago za površnike, turistiški loden, svilnate kamgarne, blago za damske obleke itd. razpošilja po tvorniških cenah :: kot solidna in poštena vrlo znana ::

Zaloga tvornice za sukno
Siegel-Imhof v Brnu (Bruenn).

Vzorci gratis in franko. — Od tega, da direktno naročajo blago pri firmi Siegel-Imhof na tvorniškem kraju, imajo privatni odjemalci veliko prednost. Največja izbira. Stalne najnižje cene. — Tudi najmanjša naročila se izvrše najpozorneje in natančno po vzorcu. 517

Strogo solidna najstarejša domača tvrdka.
Juveli, zlatnina, srebrnina ter razne ure.

Popravila in nova dela po najnižji ceni.
Edina zaloga ur z znamko
"TUP"
Ceniki zastoj. Ceniki zastoj.
Lud. Černe,
juvelir, trgovec z urami ter zapriseženi sodni cenilec. 234
Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Radioaktivno termalno kopališče Toplice na Kranjskem

Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Postaja dolenske železnice Straža-Toplice. Akratov vrelec 38°C., ki daje vsak dan čez 30.000 hl radioaktivne termalne vode. Zdravljenje s pitjem in kopanjem, Izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in **močvirne kopeli**. Elektroterapija in masaža. Ravnateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje. Gozdna okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno **kopališka uprava**. 1178

Modni salon
Stuchly - Maschke

3 ZIDOVSKA ULICA 3
naznanja in priporoča častitim damam tu in na deželi svojo krasno izbiro ravno kar došlih

dunajskih in pariskih modelov kakor največjo zalogo športnih klobukov.

Zalni klobuki vedno v zalogi.

Popravila se točno izvršujejo. 1463 Cene brez konkurence!

Za košnjo! Za košnjo!

Kdor namerava kupiti en stroj naj ne zamudi ogledati si
najnovejši patentovani kosilni stroj „ZMAJ“

za 40% lažji za goniti, kakor vsak drug dosedanji kosilni stroj. Tudi so v veliki izbiri **izvrstne ameriške kosilnice**

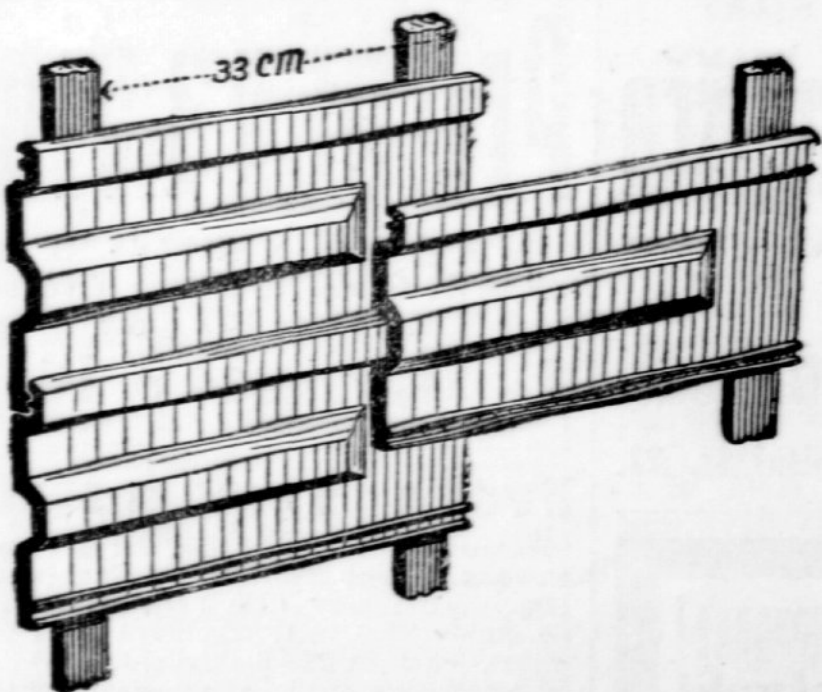
Mack Cormick in Deering

enovprežne, dvovprežne in kosilnice za vole ter **preobračalnina stroji in grablje** najboljših sistemov pri

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in stroji Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Nizke cene! Jamstvo! Točna postrežba!

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA

: tovarna zarezanih strešnikov :
ponudi vsako poljubno množino dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

:: s poševno obrezo in priveznim nastavkom. ::

Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami!
Najpriprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo posijemo takoj vzorec in pojas.
Spretni zastopniki se sprejmejo.

Zacherlin
pomaga čudovito kot nede-
sežni „uničevalci mrčesa“.
Pristen samo v steklenicah.
Naprodaj, kjer so obešeni plakati.

Dve novi knjigi.

Ivan Cankar: Milan in Milena. Založil L. Schwentner v Ljubljani. To, da Ivan Cankar kot pisatelj zaduje, je v literarnih krogih — pravijo — popolnoma znana in stara stvar. V kritiko prehaja to prepričanje strahoma in počasi. Godi se prilično tako kakor pri pokojnem Askericu. Tu ali tam se še najde kritik, ki se odločno puli za svojega avtorja. Dokazuje lepoto, neutrudoma jo dokazuje tako, da prekaša — rekli bi po pravici — v tem sebe samega. S kakšnimi težavami je neki gospod rinil kvišku slabo zbirko novel »Vojla in moč«, kako trudapolno je zavračal za avtorja manj vnete in razgrete poročevalce! In kdo se ne domisli naporov, katere je zahtevala vprizoritev »Lepe Vide«, da se je držala vsaj na zunaj nekoliko pokoncu? Tistih seveda, ki so se predstave udeležili, ni bilo mogoče prepričati o užitku, ki ga niso užili. Isto je z ocenami o »Milanu in Mileni«. Gospodje recenzente govore, zaviti od pete do glave v skrivnost. Tu ali tam zazveni dvoumen stavek, tisti, ki mu sledi, prinaša hladno tolažilce, glavna stvar pa je ta, da se pove vsebina, da se govori kolikor mogoče od zunanje plati.

Ta Milan in Milena sta dva histerična in mlada človeka. O prvem bi se reklo, da je žensko-histeričen, o drugi pa bi se reklo, da je žensko-histeričen. Opremišljajoči in mestoma prešerni junakinji pa da je nekako moško-histerična. Oba sta ustvarjena za neko višje življenje, ki je polno lepote, harmonije, solnce, a ker sta živa, živita v tistem kakor vsi drugi zemljani. A to življenje je polno blata, izprijenosti, megle. In ker sta oba histerična, se jima zdi vse še dosti huje, kakor pa je v resnici. Dalo bi se tudi reči, da gledata strožje dejanja in nehanja drugih kakor pa sama sebe. Milan na primer stanuje pri debelem profesorju in se z njegovo mlado ženo sporazumi in zabava. Seveda vse to — on je jako histeričen, včasih zvečer misli pri oknu in pada in omedli — z neko boleščjo, duševno težkobo in mrkostojo. Zda nenadoma zadene profesorja kap. Ženo potegne ta veliki dogodek v njeni najbližji bližini do ekstaze in ona joka tik mrljice. Milan to vidi in vse se mu gabi, kakor bi bila zagrešila mlada žena kdove kakšen greh ravno s tem jokom ob smrti svojega moža. Človek bi mu lahko očital hinvavščino, a avtor ne stori tega. Avtor vidi samo spačenost drugih, ne pa notranje in zunanje pohabljenosti Milanove. Zato dovoli, da ta mladi junak ogorčen in zastrupljen s popačenostjo svoje življenske bližine izgine.

V poglavjih, ki se pleto po tej knjigi, ni nikakršne pravičnosti. Milan in Milena, ta dva mlada človeka, hrepenita v boljše čase, v lepše kraje in med druge ljudi. Zdrav bralec tega tudi v pravljici ne verjame. Da bi svet, da bi mladost ne dala mlademu človeku ničesar drugega kakor obup, stud do cestnega blata, ironijo do življenja, kdo naj k temu priklama? Da bi naši mladi časi ne bili nič, naša mladost, naše življenske pomladi, kdo je ta, ki nas hoče tako strahotno potegniti? Bila bi to k večjemu bajka za starce, ki so že tako prazni in grdi, da sovražijo mladost in vso lepoto življenja zato, da bi tolažili sami sebe.

Milena spozna nekega polizanca, ki ga obraja njena teta Fani. Ko svatuje Fani z drugim, misli Milena na nerodnega študenta, ki je z njo na tetini svatbi, in se oddalji v prazno sobo. Tja pride polizanec in jo pritisne s tako silo na zofo, da se mu uda. Te vrste literarne zamenjave so pri podjetnih novelskih junakinjah znane. Razni pisci svetovne slave so se bavili z njimi in izkušali njihov kratkočasni dogodek utemeljiti. Naš avtor si z njim ni mnogo prizadejal. Treba ga je pripisati na rovaš Mile-nini histeriji.

In pozneje se je zaljubila Milena v človeka, ki je bil »zares nenavadno lep fant. Tista lepota, na katero časih pomisli šivilja, kadar počiva ob zlomljeni šivanki; in o kateri sanja mlada žena, kadar debelušni mož smrči. Visok, vitek in črn, žametasto črn... In bil je umetnik.«

Kako je to malikovanje žametastega umetnika zoprn! Bralec je vesel, da je konec tega žametasto otožnega opisa. In tako gredo ta poglavja počasi naprej. Pregledali smo za poizkušnjo nekatera, ki naj bi bila kakorkoli že zanimiva. Jezik je povsod lep, vsebina povsod pusta. Isti avtor nam je povedal že vse to, in kolikokrat lepše in temperamentneje. V tej knjigi ni sugestivne moči, ki bi zgrabila čitatelja in ga potegnila v svoj vrtnec, ki ga tudi ni. Stare zgodbe se meljejo naprej, kakor bi lezli pred nami ledirani metulji. Kako so se nekoč

nosili, kako so se premetavali v svoji prešerni življenski sili! Da jih vidimo zopet, moramo poseči po prejšnjih avtorjevih delih. Kdo ve, če jih bomo videli še kdaj v novih, če se bodo blesteli še kdaj zvočne besede in žarele iz njih izvirne misli?

Anton Novačan: Naša vas. Založil Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. Izšel je II. del »Naše vasi«. Prvega je sprejela kritika na moč slavno in prijateljsko. Bilo je v njegovi drugi polovici par gladkih stvari, ki so kazale nekaj fantazije in ki jih drugemu delu manjka. Posvečen je Groharjevemu manom in prva črtica »Sejalec« nam pripoveduje o nji. Zdi se, da je avtor hotel, naj bi bila to zanosna pesem v prozi, ki bi poveličala lepote njive. No, njiva je v istini dosti lepša in poetičnejša, kakor pa nam jo morejo predložiti te skromne vrstice. Naprej sledi sedem črtic. »Kuk« in »Mihelovje« se dobro prične, ali piscu zmanjka naenkrat prave pisateljske fantazije. Črtica »Pust« pripoveduje o fantku, ki je s silnim veseljem pričakoval pusta, ko pa je pust res napočil, je spoznal, da ni na njem pravzaprav ničesar. Zato je bil vse življenje nezadovoljen in čemerem. Tehtnejši razlog za tak konec najdemo v svetovni literaturi. Znana je novelica, kjer je videl mladi junak, kako je oče pretepal mater. Zato se je zapil in izgubil. Pri »Tihimaši« se spominja kmet svojih pregrešnih zadev. Tak kmet je bil nedavno obdelan bolj vsestransko in bolj v zanimivi situaciji v naši domači novelistiki. No, in še na dobrih mestih se zdi čitalcu, da med tistim, kar je avtor napisal, in med onim, kar je hotel napisati, ni sporazuma, ni identičnosti. To je vzrok, da po teh straneh pogrešamo plastičnost karakteriziranja, ki more edino postavljati osebe in dogodke žive pred nas. Časih se čudno meša neka starinska romantika z ostrim modernim realizmom. V dikciji je mnogo Cankarjevega. Knjigo zaključuje dolga vaška povest. R.

Nežni, slabotni otroci

se kmalu popravijo, ako nekaj časa redno dobivajo ribje olje Scottova emulzija. Dosti bolj slastna in užitna kakor navadno ribje olje, jo ponavadi radi uživajo, je lahko prebavna ter hitrega učinka. Scottova emulzija pospešuje nastanek trdega mesa ter razvijanje mišic in kosti. Vsled splošnega ojačenja otroci kmalu začno kazati več veselja do življenja in že v kratkem času bodo začeli veselo skakati. Scottova emulzija, pri kateri je redilna vrednost še povišana z mineralnimi dodatki, je nedvomno na prvem mestu, biti pa mora pristna Scottova emulzija.

Cena originalni steklenici 2 K 50 v. Dobiva se po vseh lekarnah. Proti vpošiljavi 50 v v pisemnih znakih dobiti od tvrdke SCOTT & BOWNE d. z o. z. na Dunaju VII. sklicevaje se na naš list enkratno vpošiljatev polnu knjižico od kake lekarnе.

Za vinopivce
za mešanje s trtnim sokom!

MATTONIJEV
GISSHÜBLER

naravna
alkalična kislina
neutralizira
vinsko kislino
prijetno rezočega
okusa. Ne
barva vina.

Zaloge v Ljubljani: Mihael Kastner, Peter Lassnik in A. Sarabon.

Proti 22
zobobolu in gnijolobi zob
izborna delno dobro znana
antiseptična
Melusine ustna
in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z uvozlom 1 krono.
Deželna lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
poleg Franc Jožefovega jubilejnega mostu.
V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani
bolniških blagajin juž. železnice, c. kr. tobačne
tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.
Melusine-ustna in zobna voda.
Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.
Blag. gospod lekarnar!
Prosim višnjudo, pošljite mi zopet
tri steklenice Vaše izborna delujoče
antiseptične melusine-ustne zobne
vode, katera je neprekosljivo sredstvo
zoper zobobol, utrja dlesno in od-
stranja neprijetno sapo iz ust. Za
ohranjenje zob in osveženje ust jo bom
vsakomur kar najbolje priporočal.
Spoštovanjem
Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

A. KUNST

Ljubljana
Zidovska ulica št. 4.
Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode
in otroke je vedno na izbero.
Vsakršna naročila se izvršujejo točno in
po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in
zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj
se blagovoli vzorce poslati. 40

Pozor! Pozor!

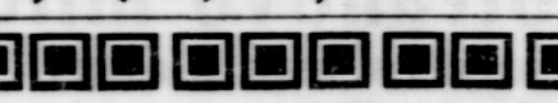
Dobro blago se samo hvali!

Kupite le **dober glasovir** in ne dajte se begati po kričajočih reklamirajočih trgovcih, ki imajo instrumente v komisiji in ki manj vredno blago na vse pretege hvaležijo, da dosežejo večji dobiček. Jaz ne trgujem v komisiji, imam le **prvovrstno blago** in kupujem le za gotov denar, ker se le na tak način more **dobro robo po nizki ceni** prodati. **Jamam pismono 10 let** za dobro kakovost svojih instrumentov. **Uglaševanje ter popravila** vseh sistemov izvršujem solidno in **računam ceno**.

G. F. JURÁSEK

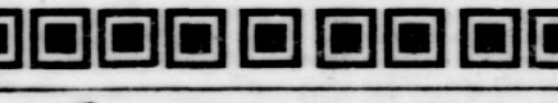
koncesioniran uglaševalec in trgovec glasovirjev
v Ljubljani, Poljanska c. 13.

Josip Stupica

jermenar in sedlar
v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.
Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših
konjskih oprav
— **krasno opremljene** —
kočije, druge vozove in najrazličnejšo
vprežno oprav

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse
druge v sedlarsko obrt spadajoče **potreb-**
ščine, že obrabljene vozove in
konjske oprav.

Svoji k svojim!
Zastonj

dobi vsak 1 ploščo in 200 igel, ako naenkrat naroči 6 plošč. ::

: Zastonj :

dobi vsakdo 1 album in 200 igel, ako naenkrat naroči 10 plošč.

Gramofoni že od 21 K naprej
Avtomati že od 80 K naprej
tudi na prav primerno mesečne obroke.
Posebno ugodni nakup za gg. gostilničarje.
Vsa popravila gramofonov izvršujem v svoji
lastni delavnici točno in solidno. — Glavni
zastopnik največjih tvornic, kakor znamke
Angel Zonophon, Favorite, Odeon, Jumbo idr.
Preprodajalci dobijo popust.

Zahtevajte cenik, pošljem ga zastonj.

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

Specialna trgovina
finih
ročnih del
TONI JAGER
v Ljubljani,
Zidovska ulica št. 5.

Predtiskarija
Tamburiranje
Montiranje ::
Plisiranje :: ::

SANATORIUM „EMONA“

v Ljubljani, Komenskega ulica 4.
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške
bolezni. Porodnišnica. Medicinalne kopeli.
Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Bergant, primar. I. kir. odd. dež. boln.

Kdor potuje v Primorje,
naj obiše

Hotel Bristol, Reka

80 moderno urejenih sob, električna luč,
lift, kopeli, kavarna, restavracija z iz-
vrstno kuhinjo. Zmerne cene.
Edini slovenski hotel na Reki
Spoštovanjem Pero Trpinac.

Kupi se 1725
lovski voz (brek)

za 6 oseb če mogoče s streho.
Ponudbe pod „Brek“ na uprav-
ništvo »Slovenskega Naroda«.

1732 Ište so

izvežbana vzgojiteljica,

zmožna poučevati v predmetih ljudske
in meščanske šole v slovenskem in
nemškem jeziku. Poleg tega se zahteva
znanje francoščine ter igranje na klavir
ali na gosli. Plača 80 K mesečno pri
popolni oskrbi. Ponudbe s pričevali
pod „A. V. 1901/1732“, na uprav.
»Slovenskega Naroda«.

Franc Kos Ljubljana,
Sočna ulica.

Podpirajte domačo industrijo!
Stare nogavice se
ceno podpletujejo!
Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za po-
vršne in spodnje jopice, moderčke, telovnike, nogavice, ro-
kavice, posebne oblike zoper trganje, pletilni material za
stroje itd. na drobno in na debelo.
šivalni stroji od 70 kron naprej.
Pletilni stroj patent »Wiedermann« je edina in najuglednejša
prilika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo sigurno
Ker delam brez agentov, so cene veliko nižje.

Kolesarji!

Ako si hočete prihraniti znatnih nepotrebnih izdatkov, tedaj ne
kupite in ne naročite nikjer koles ali kolesarskih potrebščin,
„**dokler ne poznate naših cen za leto 1913.**“
Najboljši in najcenejši nakup
pri tvrdki

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9-12,
špecialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in po-
sameznimi deli. — Mehanična delavnica in garaža.

Priporočam se domača
konfekcijska trgovina
Maček & Ko.
Franca Jožefa cesta 3.
Sprejemajo se naročila po meri,
ter se izvrše točno in solidno.
Založniki c. kr. priv. juž. žel.
Solidna postrežba. — Najnižje cene.

Slamniki
in
klobuki
najmodernejših oblik
kravate
rokavice
perilo
palice, dežniki itd.
Vse potrebščine za turiste, lovce, tenis itd.
Specialna modna in športna trgovina
za gospode in dečke
J. Kette
Ljubljana,
Franca Jožefa
cesta št. 3.
Solidna postrežba
Zmerne cene.

Obleke po meri B. Götzl Ljubljana

najnovejše oblike pri:

Mestni trg 19 — Stari trg 8.

315

Natakarica

želi premeniti svoje mesto.

Ponudbe podd „Spretna/1780“ na upravnishvo »Slovenskega Naroda«.

Sprejme se takoj dober in priden

pomočnik

za sedlarsko in tapetirarsko delo. Janez Čarman, sedlarski in tapetniški mojster, Boljak, Koroško (Villach).

C. kr. uradnik v pokoju,

mlad, izvežban posebno v vseh zemljemerskih in zemljiško-knjižnih opravilih, želi stalne službe v Ljubljani. Ponudbe pod „13.1765“ na upravnishvo »Slovenskega Naroda«. 1765

Lepo stanovanje

(tri sobe in pritlikline) 1774 se odda za avgustov termin. v Sp. Šiški, Planinska cesta 273.

Knjigovodja in kontorist

želi premeniti službi.

Sta jako solidna, poštena in dobro izurjena v teh strokah. — Ponudbe poštno ležeče Ljubljana na glav. pošto pod „Soliden“. 1778

Blagajničarka

ki je že službovala v trgovini išče mesta.

Ponudbe pod „1886/1779“ na upravnishvo »Slovenskega Naroda«. 1779

Išče se stanovanje

v Ljubljani, ne v sredini mesta, s 3 večjim ali 4 manjšimi sobami in zraven spadajočimi pritliklinami, za mesec september t. l. Naslov pove iz prijaznosti upravnishvo »Slovenskega Naroda«.

Sprejme se takoj dobro izurjeni krojaški pomočnik

za večje delo in dobro izurjena

šivilja

za živote in bluze.

Viljem Pfunder, Kranj. 1763

„PFAFF“ Pozor!

Kdor si želi kupiti v resnici dober šivalni stroj, naj kupi samo pravi

PFAFFOV STROJ

ki nosi na glavi in stojalu ime „Paff“ in se zanj 10 let jamči.

Velika zaloga koles

kakor Waffenrad, Puch, solidno ljudsko kolo Kosmos in Ilirija kakor tudi vsi posamezni deli in popravila po najnižji ceni pri trvdki:

Franc Tschinkel, Kočevje št. 240.

Cenik brezplačno in poštne prosto.

Cenik brezplačno in poštne prosto.

5 kron nagrade

dobi, kdor sporoči pravilni naslov trgovca z razglednicami Rudolfa Gollaha, 1909. v Smartinu. Sporočila pod „št. 1782“ na upravnishvo »Slovenskega Naroda«. 1782

Zatekla se se majhna naročna

črna psica

brez ovratnika, čuje na ime »Piki«, ima spredaj na prsih in spredaj nogah bele lise. Najditelj se prosi, da jo odda v Šiški št. 61, (hiša Reininghaus.)

Enonadstr. hiša v Celju

Še 8 let davka prosta, lepo zidana, tik mesta v lepem kraju, kjer se mesto zdaj najbolj razvija, zraven velika delavnica, vrt, ki meri 1700 m², se prodaja radi bolezn gospodarja za 16.200 K. Hiša nese mesečno 90 K. Pogoji ugodni in prilika za kupce. Več pove lastnik

Jurij Sinkovič, mizarški mojster v Celju.

Naprodaj je skoro nov

pokrit koleselj

za vprego enega konja, pekova trga iz macesnovega lesa, znotraj obita s pocinjeno ploščo, večja partija kurnikov, zaklopnih gnezd in pločevinasta korita. Več se izve v upravnishvo »Slovenskega Naroda«. 1769

Morske kopeli Selce

pri Crikvenici,

obalne kopeli, solne kopeli, peščene kopeli, otroško igrišče, restavracija in kavarna v hiši, krajska kuhinja, priporoča 1761

Ludovik Heidinger, restavrater

Hotel „Rokan“, Selce.

Nb. Trikratna zveza vsak dan s parobrodom v Reko tja in nazaj.

Posojilnica v Zagorju ob Savi

registrovana zadruga z neom. zavezo ima svoj

letni občni zbor

v ponedeljek, dne 26. maja 1913

ob 6. zvečer v posojilnični pisarni

z naslednim vspeedom:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobritev računa za leto 1912.
3. Volitev načelstva za dobo 3 let in računskih preglednikov.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Poročilo o reviziji.
6. Slučajnosti.

1786

Na obroke zlata verižica

60 gramov težka, K 1400—, mesečno 4 K. Prve vrste srebrna ura s 3 srebrnimi pokrovi 14 K. Pošilja se na vse strani. Kdor bi rad ceno kupil uro in verižico, naj piše takoj. B. Lechner, Breclava (Lundenburg) 209 trgovina z zlatarino.

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem.

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strele po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preizkušene. — Ilustrovani ocniki zastoj.

Že od l. 1868 sijajno preizkušeno

Bergerjevo medicinsko kotranovo milo

trvdke G. HELL & COMP.

priporočano od najodličnejših zdravnikov, se v skoro vseh evropskih državah s sijajnim uspehom rabi proti

izpuščanjem vsake vrste

slasti proti kroničnim in lajšam na glavi in parazitarnim izpuščanjem. Bergerjevo kotranovo milo obsega 40 odstotkov lesnega kotrana in se bistveno razlikuje od vseh drugih kotranovih mil, kar jih pride na trg.

Pri trdovratnih boleznih se obrnite na jako učinkovito

Bergerjevo kotranovo - zvepleno milo.

Mileje kotranovo milo za odstranjevanje vseh nečistoč polti, proti izpuščanjem na koži in na glavi pri otrokih ter kot neprekosljivo kozmetično umivalno in kopalo milo za vsakdanjo rabo je:

Bergerjevo glicerino-kotranovo milo.

Za radikalno zdravljenje proti izpuščanju las in boleznim lasišča rabimo

Bergerjevo tekoče kotranovo milo.

Izvrstne uspehe kot odlična kožna sredstva dosežajo nadalje Bergerjeva medicinska mila brez kotrana:

Bergerjevo boraksovo milo

proti ogrocam, pogam in pršicam ter kompozicije s benoem, zveplom, zveplanim mlekom, naftolom in timolom in druga v brošuri pripravljena

Cena komada vsake vrste 70 h z navodilom vred. Zahtevajte pri nakupu izrecno Bergerjevo kotranovo milo in boraksovo milo in glejte na tu vpodobljeno varstveno znamko in na poleg stoječi podpis firme G. Hell & Comp. na vsaki etiketi.

Odlikovano s častno diplomom na Dunaju leta 1893 in s zlato svetiljo v Parizu leta 1906.

Dobiva se po vseh lekarnah in zadevnih trgovinah.

Na debelo: 1383

G. Hell & Comp., Dunaj, I., Biberstrasse 8.

V Ljubljani se dobiva v lekarnah:

Milana Leustka dedič, Ph. Mr. Josip Čizmar, J. Mayr, G. Piccoli, Ubald pl.

Trnkoczy in v vseh drugih lekarnah na Kranjskem

Milijoni rabijo proti kašlju

hrupavosti, kataru in zaslezenju, krčnemu in oslovskemu kašlju, nego slastne

Kaiserjeve prsne karamelo

s „tremi jelkami“,

not. poverjenih izpričeval od 6050 zdravnikov in zasebnikov za-

jamčuje gotov uspeh. Izredno prijetni in slastni bonboni. 1562

Zavitek 20 in 40 vln, škatlija 60 v. Prodaja jih v Ljubljani:

Ubald pl. Trnkoczy, lekarna. Rih. Sušnik, lekarna. Dr. G. Piccoli, lekarna. Deželna lekarna. Mr. Ph. And. Bohine, lekarna pri kroni.

Mr. Ph. Jos. Čizmar, lekarna. Ant. Kane, drogerija. B. Cvančara, drogerija „Adrija“.

Daniel Pirce, lekarna Idrija. J. Bergmann, lekarna. Novo mesto. C. Andrijačič, lekarna.

Novo mesto. Jur. Hus, lekarna pri Mar. P. V. pava. Mi an Wacha, lekarna. Metlika. A. Roblek, lekarna. Radovljica. Hinko Brill, lekarna. Litija. Karel Šavnik, lekarna pri „Sv. Trojici“.

Kranj. Fr. Baccarich, lek. Posojna. Jos. Močnik, lekarna. Kamnik. E. Burdych, lekarna v St. Luki. Mg. Ph. B. Lavicka, lekarna. Trzin. Ph. Mr. E. Koželj, lekarna. Jesenice.

V. Arko, trgovec. Senožec. Jos. Rudolf, drog. Litija. J. Kandusar, trg. Mengeš. Jos. Ančič, lekarna v Ribnici. J. R. Hočvar, lek. na Vrhniki.

Lokal za trgovino

na zelo prometni cesti, 1649

se takoj odda.

Poizve se v upravnishvo »Slov. Nar.«.

Trvdka Ivan Jelačin v Ljubljani sprejme takoj 1752

učenca

za trgovino z mešanim blagom. Ponudijo naj se samo dečki z dežele. (Hrana in stanovanje v hiši.)

Stanovanje

s tremi sobami, pritlikino in vrtom

se za avgustov termin odda.

Vpraša se v Kolezijski ulici št. 36 v pritlikju. 1741

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. 257

Parna žaga SCAGNETTI, za skladiščem državnega kolodvora.

Oglas.

Mestna hranilnica v Kamniku razpisuje mesto uradnika

z začetno plačo K 1440— in stanarino K 100—.

Po zadovoljivem 2letnem službovanju se imenuje stalnim uradnikom z dohodki XI. činovnega razreda državnih uradnikov in s pravico do pokojnine.

Prosilci naj s prilogami opremljene prošnje naslovijo do 25. maja 1913 na ravnateljstvo Mestne hranilnice v Kamniku.

Službo nastopiti je takoj ali pa vsaj s 15. junijem 1913.

Pogoji za sprejem v to službo so:

1. samopravnost,
2. neomadeževana preteklost,
3. zadostitev vojaški dolžnosti,
4. zadostna predizobrazba,
5. položitev varščine po dogovoru.

Prosilci, ki so služili že pri kakem denarnem zavodu, imajo prednost.

Ravnateljstvo.

Sijajna eksistenca.

Za po vseh kulturnih državah patentirani aparat, ki je takoj izpočetka zbudil največjo senzacijo, se išče resen

spreten samozastopnik.

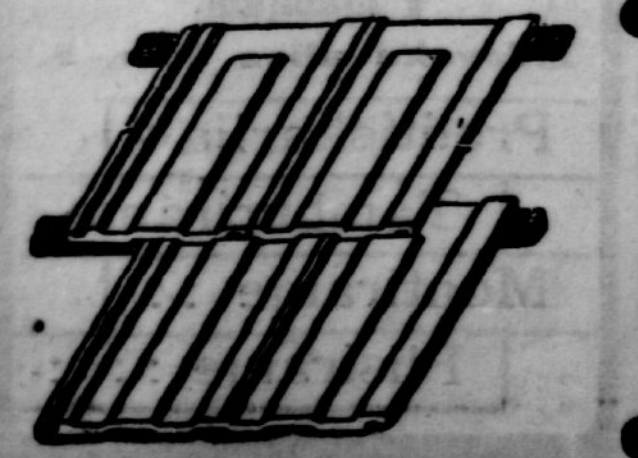
Strokovnega znanja ni treba, ker eden naših gospodov, ki se bo te dni mudil tukaj, poda natančne informacije.

Spretnim gospodom se nudi prilika, da si z majhno glavnico pridobe mnogo denarja.

Z ravnateljem družbe je moči govoriti v soboto, nedeljo in ponedeljek v hotelu „Union“, soba št. 34 od 10. do 12. popoldne in od 3. do 6. popoldne. 1777

Parna tovarna opeke v Brdu

p. Vič, trvdke I. Knez v Ljubljani

priporoča svoje izdelke strojne zidne in vsakovrstne zarezne strešne opeke

garantirano dobre in trpežne kakovosti po znižani ceni. Vzorec pošilja brezplačno. 579 Sprejema zastopnika.

Zlatorog.

Fantastična baletna pantomima v 4 slikah.

Po slovenski pravljici istega imena napisal Martin Žunkovič. Godbo zložil Erich J. Wolff.

(K predstavam v praškem Narodnem divadlu.)

Slovenci smo narod, kojega največja napaka je bila vedno ta, da svojega lastnega bogastva nismo hoteli videti. Živeli smo v veri in prepričanju, da smo revni in ubogi — siromak pa po vseh zakonih narave nima niti mnogo pravic, še manj pa seveda bogastva. To se nam je zdelo docela v redu in po tem temelju smo živeli svoje mirno življenje dalje... Lepo ponižno, kakor se spodobijo siromaku, smo hodili svojo pot, če nas je kdo udaril, smo se sicer nekoliko zgenili, a kmalu je bilo zopet vse v redu: siromaka lahko odpočije, če ti je nadležen in če ti vendar ne gre s pota, ga brčneš v stran in nikdo ti ne bo ničesar očital... Tako se je vkoreninila v naših srcih nevera v samega sebe in hlapčevska ponižnost pred tujcem...

In tujec se je udomačil med nami. Pa je hodil po naših ravnih poljih, plezal po nedostopnih grebenih naših gor, da, še pod zemljo ga je gnala radovednost... In glej čudo: naenkrat so se nam odprle oči in spoznali smo, da smo bogati, da je zlato vsak kamen okrog nas, da je bogastvo vse, kar nas obdaja... A spoznanje je prišlo prepozno: tujec je našel, ker je iskal, a mi smo ostali revni kakor poprej, ker smo bili slepi in smo prepozno izpregledali...

Stoletja morda je živela tam pod triglavskim pogorjem bujno — krasna pravljica o Zlatorogu, a mi se nismo zmenili za njo... Prišel je slučajno Nemec Baumbach v naše kraje in jo je vzel... V nemškem jeziku je romala po svetu v neštevilnih izdajah, nemški pesnik si je pridobil slavo z njo in nemška literatura se ponša s slovenskim Zlatorogom — Slovenci smo čitali svojo pravljico v Funtkovem prevodu...

Zdaj se je zgodilo nekaj podobnega.

Martin Žunkovič je napisal po naši narodni pravljici pantomimo »Zlatorog«. Hotel je, da uglaši to delo Slovenec, ker le on bi mogel napisati resnično slovensko godbo... Iskal je skladatelja, ponujal tu, ponujal tam, a našel ni nikogar v naših vrstah, ki bi se bil lotil hvaležnega dela... In kdo se je oglašil? Mlad talenteran nemški komponist Erich J. Wolff. Z mladeniškim navdušenjem se je lotil dela in bil si je svest, velikih težav, ki ga čakajo pri vglasbenju pristno slovenske narodne pravljice. Toda obupal ni: prestudiral je vso dostopno mu literaturo o jugoslovanskih pesmi in glasbi ter se skušal ugotoviti v dušo našega naroda... Reči moramo, da se mu je to sijajno posrečilo...

Kakor rečeno, se Žunkovič ni držal Baumbachove pesnitve, ampak prvotne slovenske narodne pravljice. Razdelil je svoje delo v štiri slike. Prva slika se godi pred gostilno pri soškem mostu. Vaška mladina slavi rojstni dan lepe goštilniške hčerke, ki jo ljubi mladi trentski lovec. Med drugimi jo prosijo za ples tudi bogati beneški kupec, ki jo obdaruje z zlatom in srebrom. S svojimi darovi omami mladega dekleta tako, da pozabi na svojega ljubega, ki je reven in ubog. V svoji pohlepnosti po zlatu odslavi trentskega lovca ter mu obljublja ljubezen le tedaj, če ji prinese svežih triglavskih rož, ki jih varuje nepristopni Zlatorog. V silnem obupu se odloči lovec, da izpolni ljubljeno devi željo. 2. slika. Trentski lovec je prišel na vrh Triglava. Prikaže se mu satan v podobi zelenega lovca, ki ga pelje na mesto, kjer raso triglavske rože. V podobi prekrasnih deklic ga vabi jo rože k sebi, vse pleše krog njega v bujnih plesih in nesrečnež izteguje roke in trga cvetke, trga... Naenkrat izgine vsa krasota, tam na strmi skali pa se prikaže Zlatorog stražar triglavskih rož... Lovec pomeji s puško, sproži... a Zlatorog stoji nepremično in omami s svojim bleskom ubogega lovca, ki pade v prepad... Naenkrat se stemni... burja razsaja, grmi in bliska... skale pokajo in kamenje se vali v prepad s strašnim treskanjem in bobnenjem. 3. slika. — Beneški kupec se je naveličal trenutne ljubezni in zapusti nesrečno deklico, ki mu očita njegovo ravnanje, češ, da mu je žrtvovala celo svojo nedolžnost. Vaški norec je poslušal ta razgovor in oznanjuje po celi vasi, da deklo pri soškem mostu ni več nedolžno. Vaška mladina obesi na njeno okno otep slame ter se norčuje iz uboge deklice. V tem pride ribič ter prinese klobuk trentskega lovca, okrašenega s tri-

glavskimi rožami. Našel ga je na obrežju Soče — trentski lovec je utonil. Ko zagleda deklica klobuk svojega pravega ljubega in izve, da je radi nje utonil, zblazni in se vrže v valove bistre Soče. 4. slika. Na dnu reke Soče so zbrani vsi bujni vodni prebivalci. Krasne vile, povodni možje, škrti itd. plešejo svoje čarobne ples — naenkrat prinese valovi deklico izpred soškega mostu in nato trentskega lovca. V kraljestvu vodnih vil sta združena za večno.

K temu Žunkovičevemu delu je napisal Wolff godbo, ki sijajno karakterizira posamezne faze dejanja. Ta godba je nekaj posebnega in za balet nekaj povsem nenavadnega. Mestoma se povspenja naravnost do simfonične višine. Skozi vse delo se vlečejo jugoslovanski motivi, v drugi sliki, ko pade trentski lovec v prepad in razsaja na triglavskem pogorju besen vihar, svira godba v krasni instrumentaciji našo večno krasno pesem »Kje so moje rožice?«. V četrti sliki je jako srečno vpletena pesem »Sem slovenska deklica«. Narodni plesi so izborni pogojeni in človeku se zdi čudno, da je mogel Nemec tako pronikniti v bistvo naše narodne glasbe. Delo je doslej trikrat napolnilo gledališče, toda hladno češko občinstvo se še ni moglo docela privaditi globokoresni vsebini in za balet resnično malo previsoki godbi. Nas Slovenci, ki smo prisostvovali vprizoritvi, je delo globoko dirnilo, ker smo našli v njem svojo dušo, slovensko čutenje in slovensko življenje... »Berliner Zeitung am Mittag« se izraža tako o Žunkoviču, kakor o Wolffovi glasbi nad vse pohvalno. Tudi resni češki listi prinašajo navdušene kritike in čudno se mu zdi, odkod je izvedel »Slovenec«, da je »Zlatorog« v Pragi propadel.

Narodni divadlo je posvetilo vprizoritvi vso skrb in se ni strahnilo velikanskih stroškov, ki so potrebni za scenerijo in kostume. Igranje je bilo mojstrsko, zlasti trentski lovec (nekdanji član ljubljanskega gledališča g. Deyl) in njegova ljubica (gđna. Ružena Janečkova) sta igrala in plesala s temperamentom in ognjem ter karakterizirala docela Slovenca in Slovenko. Skupine in plesi baleta so bili sijajni, kakor je to razumljivo pri Narodnem divadlu. Kar nas je neprijetno dirnilo, je to, da kmečke narodne noše niso bile slovenske in bi bilo dobro, ko bi se slavno Narodni divadlo v prihodnje informiralo o takih stvareh na mero-dajnih mestih.

Vprizoritve »Zlatoroga« zahteva velikanski scenični in tehnični aparat in je torej izključeno, da bi ga kedaj videli na slovenskem odru. Pač bi bilo to mogoče v Zagrebu in tedaj bi bila dolžnost Slovencev, da si stvar pogledajo. — »Zlatorog« bi bil hvaležen libretu za opero, toda Slovenci bomo najbrže čakali, da nam tudi opero zloži — Nemec...

V Pragi, 9. maja 1913.

Fedor Gradišnik.

Spominjajte se dijaškega društva 'Domovina'.

STOLLWERCK ZLATO

najnovejša čokolada
Neprekosljiva v kakovosti in kupni vrednosti

Moderno zidana, solinska ležala

: hiša :

ki je še 16 let davka prosta na najlepšem kraju v Ljubljani z velikim krasno zasajenim vrtom, z 2 lepima stanovanjema po 4 sobe s kopeljo itd.

se jako ugodno prodaja.

Več se poizve pri upravnštvu »Slovenskega Naroda«.

Maslo, malisno štopo, suhe gobe, vinski kamen

jabolka namizna in hruške za most, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučne peske, koruzno slamo, smrekove storže, želod, krompir, sploh vse deželne pridelke, kakor tudi petrolejske in oljate sode, ter močnate solne in otrobne vreče kupi vsako množino

veletrgovina ANTON KOLENC,
Celje, Graška cesta 22. 3095

Usak poznavalec

daje prednost že desetletja na čelu stoječim

voznim kolesom

Helical-Premier!

1318 Krasni katalog zastoj.

zastopnika:

A. Cerar, Domžale; Mat. Rozman, Stožice.

Vinko Majdič valjični mlin v Kranju
(Kranjsko).

Največja proizvajanja priznana naj boljših pšeničnih mok in krminih izdelkov ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar je zlasti za gospode pekove močnejše neprecenljive vrednosti.

Zastopstva in zaloge: 65
V Ljubljani, Cerknici, Trnovem, Podgradu, Trzinu, Pulju, Beki, Zadru, Spiljetu, Ercogovom, Kotoru, Sv. Luciji ob Soči, Beljaku, Celovcu, Inomostu, Bolcanu in Tridentu.
Brzo javi: Valjični mlin, Kranj.

Pozor! Drože (Presgerm)

Naznanjam vsem odjemalcem da sem preselil svojo znano tovarno v lastno hišo na Krakovski nasip št. 26 ter jo uredil na vodno silo s turbino, zato mi je mogoče, postreči brez konkurence po nizkih cenah in z najboljšim blagom. — Opozarjam pa, da moje materične drože so za 50% boljše od vsakih spiritalnih drož. Spiritalne so mehke in vsebujejo vodo, zato jih nudi konkurenca po 80 vin.

Pričakujem cenjenih naročil in beležim s spoštovanjem

Makso Zaloker tovarnar drož

v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

Lasne kite

najfineje kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — barva za laso in brado »Nortil« po 2 in 4 K — teletno potrebščino — lasuljo, brado in druge potrebščine za maskiranje, vse po zelo zmernih cenah priporočam

Štefan Strmoli brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
(vokal Mostnega in Staroga trga).
Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Kupuje zmešane in rezane ženske lase

Stalni krajevni agenti

zmožni nemščine se sprejmejo ali pa nastavijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. Poudarje pod »MERKUR«, Brno, Neugasse Nr. 20. 1602

Pozor! Pozor! Bazar pri Jelenu.

Vsled opustitve galanterijske trgovine in izpraznenja lokala 1622

na Mestnem trgu št. 6, prodajam od danes naprej galanterijsko blago

po znatno znižanih cenah in sicer 20 — 30% ceneje kakor dosedaj.

Za obilen obisk se priporočam, posebno opozarjam p. n. društva za ugodni nakup dobrotkov za veselice.
Bazar pri Jelenu, Mestni trg 6.

Revmatizem, protin, ishias.

Rimske toplice

Tržič (Monfalcone).

Sezija od 15. maja do sredi oktobra. Toplice 400, slovite lužne kopeli z naravnim fango iz Tržica, masaža, elektroterapija. Uspešno proti protinu, ishias, kroničnemu revmatizmu členkov in mišic, posledicam zlomljenih kosti in luksacij, eksudatom, ženskim boleznim itd. itd. Toplo podnebje, bivanje ob morju. V kopališkem zavodu izborna stanovanja in oskrba. Zmerne cene. Interurbani telefon št. 26. Voz na postaji in pri ladiji. Prospekte pošilja ravnateljstvo L. M. Gräf.

Franc Furlan

naslednik Faschingove vdove

ključavničarstvo

in

zaloga štedilnikov

se nahaja: 535

Šmbožev trg št. 9.

DRVA KRANJSKA MEDICINALNA DROGERIJA
parfumerija, fotografična manufaktura itd.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Ustanovljena leta 1897.

Anton Kanc

Ljubljana, Židovska ulica 1.

Ceniki na razpolago.

Naznanilo preselitve.

Vljudno naznanjam, da sem

čevljarsko obrt pok. Matija Horvata
ki je bila dosedaj na Sv. Petra cesti št. 30, preselila na Dunajsko cesto št. 9. (Frölichova hiša) I. dvorišče, levo.

Zahvaljujem se za dosedanje naklonjenost in se priporočam tudi v prihodnje.

Z vsem spoštovanjem

Marija Horvat.

Otvoritev slaščičarne.

Slavnemu p. n. občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvoril popolnoma na novo urejeno slaščičarno 1749

na Kongresnem trgu št. 6 (Gjudova hiša).

Postregel bodem kot dolgoleten strokovnjak z najboljšim, vedno svežim pecivom ter si prizadeval cenj. odjemalce kar najbolj zadovoljiti.

Obenem se priporočam sl. društvom in cenj. restavratorem ter jim nudim znaten popust.

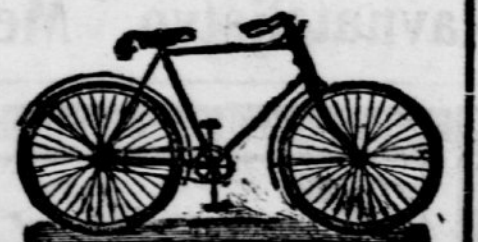
Vsa naročila za krste, poroke, nove maše in razne pojedine izvršil bodem kar najvestneje in po najnižjih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Alojzij Dežman.

Zahtevajte cenik

PUCH-koles

1913! Edino **F. Čuden**

Ljubljana
Prešernova ul.

Dobro cestno kolo »Courier« K 110 — s Torpedo prostim tekom

Fino trpežno kolo za ture »Rambler« s Torpedo prostim tekom K 150 —

Najboljše kolo svetovne znamke »Puch« s Torpedo prostim tekom K 200 —

Krapinske toplice (Hrvaška) zdravilno prosto. revmatizem iskus.

Prospekti in pojedina dajo ustrezno
ravnateljstvo.

Zvepleno Varazdinske toplice (Hrvaško)

Železniška, poštna, telefonska in brzojavna postaja. — Nov zdravilni hotel s električno razsvetljavo. Staromurana radionova žveplena kopel 38° 6' priporočljiva za jid. Pijana zdravilna za bolezni v vratu, krklju, prsih, jetrah, želodcu in v črevesih. — Električna masaža, blatne, ogel. kisline in solne kopeli. — Moderen komfort. Novi hoteli. Krašna okolica. Vojaška godba. Prospekti zastoj od zdravilnega ravnateljstva. — Zdravilni zdravnik dr. I. Lochert. 1320

Štampilije
vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.
Anton Černe,
graver in izdelovatelj
kavčkovih štampilij
Ljubljana, Stari trg št. 20.
Ceniki franko. Ceniki franko.

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11
priporoča
klobuke, slamnike
cilindre, čepice itd.
najnovejša fasone
po najnižji ceni.
Ilustrovani ceniki zastoj in poštne prosto.

dežnike
in solnčnike
domačega izdelka priporoča
tvornica dežnikov in solnčnikov
Jos. Vidmar
Ljubljana
Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Teodor Korn
(poprej Henrik Korn)
pokrivalet streh in klepar, vpeljalet
strelodovodov, ter instalater vodovodov
Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.
Priporočila se sl. občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje z angleškim, francoskim in tuzemskim škrliljem z asbest-cementnim škrliljem (Eternit) patent Natschok z izbočno in ploščnato opeko, lesno-cementno in strešno opeko.
Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznane solidni izvršitvi. Rišna in kuhinjska oprava. Posteljena posoda.
Poprave točno in ceno.
Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

Najboljši in najcenejši nakup!
Fr. P. Zajec
Ljubljana, Stari trg 9.

Predno se obrnete drugam, oglejte si mojo bogato zalogo pravih, najfiniših švicarskih ur iz zlata in srebra, ure za dame z diamanti in briljanti, zapetnice, uhane, vratne verižice, poročne in druge prstane, krasne nastavke iz kina srebra, namizna orodja itd. Zahtevajte cenik, pošljem ga zastonj! Vsa popravila izvršujem v svoji lastni delavnici točno in solidno.

Pozor, slovenski potniki!

Z velikimi stroški sem sezidal
v Pazinu, Istra, nasproti kolodvora
najnovejše urejen hotel

kateri ga, prosim, naj vsi slovenski semkaj došli potniki pridno obiskujejo.
S spoštovanjem **J. M. Jevič, hotelir v Pazinu, Istra.**

POZOR: Ker izdelujejo enako se glaseče, ničvredne ponaredbe, zahtevajte torej izrecno **gozdni biser** iz izdelovalne gozdnega bisera, Brno-Hruvovice.

Občinska štedionica v Obrovcu (Dalmacija)

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje

po 5% čisto.

Za vloške in njihovo obrestovanje jamči občina Obrovac z vso svojo imovino in davčno močjo.

Radi prevelike zaloge blaga 20% popusta
na vse pomladne najnovejše damske knstume, krila, bluže
kakor tudi obleke in površnike za gospode in dečke
najmodernejšega kroja. — Postrežba točna in solidna.
Našim odjemalcem popustimo še 20% radi opustitve
reklame na tramvaju.

Angleško skladišče oblek
O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

V. Parma Balkanska koračnica

za klavir

ki se je igrala že večkrat tudi v slovenskem dež.
gledališču in ki je žela tako buren aplavz, da se
je morala ponoviti, je ravnokar izšla v založbi

Narodne knjigarne.

Dobi se jo v vseh knjigarnah tu in na slovanskem jugu.

Cena K 1'20, s poštnino 10 v več.

Opravična številka E 212/13/5

1758

Dražbeni oklic.

Po zahtevanju Jurija in Marije Žvar v Presladolu, zastopana po g. c. kr. notarju M. Korber v Sevnici bo dne **9. junija 1913, dopoldne ob pol 9.** ura na licu mesta v Presladolu (najprej pri vinogradu) in Rožnem

dražba zemljišča

vi. števil. 112 k. o. Presladol obstoječega iz 1 hiše, gosp. poslopja, 1 kleti, 9 njiv, 5 pašnikov, 11 gozdov, 8 travnikov, 1 vrta, in 1 vinograda v skupni izmeri 27 ha 40 ar 67m² s pritliklo vred, ki sestoji iz 1 voza, 1 pluga in 4 zabojev. Nepremičnini ki jo je prodati na dražbi, je določena vrednost na 15317 K 78 v, pritlikini na K 23.—. Redi se lahko 10 glav goveje živine, do 20 prašičev.

Najmanjši ponudek znaša 10212 kron; pod tem zneskom se ne prodaje. Dražba se po parcelah ali celo zemljišče skupaj. S tem v smislu § 56 i. r. odobrene dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnin (zemljiško knjižni izpisek, hipotekarni izpisek, izpisek iz katastra, cenitvene zapisanike i. t. d.) amejo tisti, ki žele kupiti, pogledati pri spodaj omenjenem sodniji, v izbi št. 8 med pravičnimi urami.

C. kr. okr. sodnija v Sevnici, odd. II,

dne 4. maja 1913.

Dr. Fischinger.

Avtomobili Puch Motorna kolesa

Tipa 1913

996

Elegantno, trpežno, varčno v porabi, urno in brez šuma!

Poslovalnica v Ljubljani **IVAN JAX & SIN** Ljubljana, Dunajska cesta 10.

Najbolje ograke salame, fina sočna gnjat (šunka), kranjske klobase, prekajeno meso, slanina s papriko, najboljši pristni omentalski sir ter sladko čajno surovo maslo priporočila tvrdka

I. Buzzolini, Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Vsakdanje pošiljave od najmanjše do največje množine po najnižji ceni.

SINGER 66' šivalni stroj

20. stoletja in šivalni stroj za vse obrtne namene.
Naše prodajalne se poznajo po gorenjem »S«.
Singer Co. deln. dr. šivalnih strojev.
Ljubljana, Sv. Petra cesta števil. 4.

Novo mesto, hiša lekarnarja Bergman. — Kranj, Glavni trg 119. — Kočevje, Glavni trg 79.
Pozor pred zamenjavo! Vsi od drugih prodajalcev pod imenom »Singer« ponujani stroji so narejeni po enem naših najstarejših strojev, ki po konstrukciji, deložnostnosti in trajnosti daleč zastaja za našimi sistemi šivalnih strojev. Na cenj. vprašanja vsako zahtevano pojasnilo. — Vzorci za vezenje, krpanje in šivanje zastoj in poštne prosto. 1363

Razpis službe.

Pri Mestni hranilnici ljubljanski se razpisuje mesto
podtajnika

s prejemki IV. čin. razreda hranilničnih uradnikov, to je s temeljno plačo letnih 4000 K, pravico do 3 štiriletnic po 400 K in stanarino 1150 K.

Podtajnik mora postati jurist z vsemi predpisanimi državnimi izpiti, ki izkaže večletno juridično prakso in je strokovno usposobljen. Ako ni še strokovno usposobljen, se uvrsti v V. čin. razred s temeljno plačo 3200 K, pravico do dveh triletnic po 300 K in stanarino 1000 K ter se šele po zadobljeni zadostni strokovni usposobljenosti, o čemer razsoja ravnateljstvo, uvrsti v IV. čin. razred. 1764

S potrebnimi dokazili opremljene prošnje je vlagati pri podpisnem ravnateljstvu

do dne 31. majnika 1913.

V Ljubljani, dne 15. maja 1913.

Ravnateljstvo Mestne hranilnice ljubljanske.

Potniki v Severno in Južno Ameriko
se vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trat — New York, Buenos Aires,
Rio de Janeiro, Santos itd.

s najnovejšimi brzojarimi z druma vijakoma, električno razsvetljavo, brezčim brzojavom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da

dobi dovolj domače hrane z vinom, ovčji kruh, posteljo, kopeli itd.

ODHOD PARNIKOV: V Severno Ameriko vsako soboto, v Južno Ameriko vsakih 14 dni.

Voznja iz Trsta v Kano: (Portland, Quebec, Montreal) vsaki mesec enkrat. Cena 120 K.

Vsakrštno pojasnila daje radovalje brezplačno in prodajo vzame hotel glavni zastopnik za Kranjsko, Štajersko in Koroško

SIMON KMETETZ, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

POZOR!

Vile, stanovanjske hiše stav-
bne parcele v mestu kot v
okolici **se pod jakougod-**
nimi pogoji prodajo.

Posredovalnica za nakup in prodajo:

Valentin Accetto
Kolodvorska ulica šte. 8.

Priporočna se

**modni salon damskih in vseh vrst
slamnikov.**

Najnovejše dunajske in pariške oblike.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Cene nizke!

Postrežba točna in solidna!

Pismena naročila se odpremi obratno.

Z odličnim spoštovanjem

1016

A. Adamič, Kranj.

1,800.000 frankov

znašajo pri vsakoletnih 6 žrebanjih

1677

glavni dobitek turških srečk!

Vsaka srečka zadene in ima trajno denarno vrednost!
Kupnina se poravnava v mesečnih obrokih po samo 4 krone 75 vin. Kupec
dobi izključno igralno pravico že po vplačilu prvega obroka.

Prihodnje žrebanje dne 1. junija 1913.

2,387.000 kron ozir. frankov

znašajo pri vsakoletnih 15 žrebanjih glavni dobitek izborne skupine 4 srečk
na mes. obroke po samo 6 K 25 v. Prospekte z natančnimi pojasnili razpošilja:

Česke industr. banke glavno zastopstvo v Ljubljani.

Sprejmejo se provizijski zastopniki.

Razglas.

Prodaja iz konkurznega sklada.

Iz konkurznega sklada g. Ivana Stergulca, trgovca v Cerknici odnosno
v Begunjah pri Raketu se prodaja

trgovinska zaloga

obstoječa iz špecerijskega in manufakturnega blaga s štacunske
opravo, kuhinjska in gostilniška posoda, pohištvo itd. v cenilni vred-
nosti 19.561 K 49 h ofertnim potom v celoti en bloc ali pa v partijah, ki
tvorijo eno skupino.

Ponudbe je izročiti do inclusive 21. maja t. l. konkurznemu upravi-
telju g. Hubertu Završnik, c. kr. notarju v Cerknici.

Vsak ponudnik mora položiti 10% inventurne vrednosti kot kavcijo.
Došle ponudbe se odpro dne 23. maja t. l.

Vsak ponudnik je vezan na svojo ponudbo do inclusive 28. maja t. l.
Sprejeti najvišji ponudek je založiti pri konkurznem upravitelju v goto-
5. junija t. l. in potem takoj prevzeti kupljene predmete.

Pridržuje se pravica event. vse ponudbe odkloniti in predmete na
drobno razprodati.

Za popolnost zaloge ter ostalih predmetov in za popolnost inventurnega
zapisnika ter za kakovost blaga ne prevzema konkurzno upraviteljstvo nobene
odgovornosti.

Inventurni zapisnik je na vpogled pri konkurznem upravitelju vse dni
izvzemši praznike in nedelje, med uradnimi urami, isti izkazuje na zahtevo zalogo
in podaja vsa potrebna pojasnila.

Hubert Završnik,

c. kr. notar kot konkurzni upravitelj

1647

Najnižje cene.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Turjaški trg šte. 7.

232

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gospodarske
sobe. Preproge, zastorji, modreči na vzmeti
žimnati modreči, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blage.

Največja zaloga novih do najfinjših
otroških vozičkov
in novih do najfinjših

Žimo.

M. Pakič

v Ljubljani.

Gostilniška posoda se
pošilja s poravnanim.

Josip Rojina

krojač prve vrste
se nahaja sedaj v lastni hiši

Franca Jožeta cesta 3.

konkurira z največjimi tvrdkami
glede **finega kroja** in ele-
gantne izvršitve.

Tvorniška zaloga najfinjših angl.
in franc. specialitet blaga.

: Zavod za uniformiranje. :

Zdrave, rdečelične otroke

hočete imeti?

Potem jim dajte uživati izboljšano, aro-
matično **ribje olje** iz lekarne pri zlatem
orlu. Vsak otrok uživa z lahkoto to ribje
olje iz katerega je popolnoma odstranjen
zoperi duh in vonj. 1 steklenica K 1.80.

**Zoper kašelj, zasliže-
nost in prehlajenje**

je v tem času za otroke najboljša pre-
izkušnja in mnogostansko priporočena
trpotčev sok. — 1 steklenica K 1.80.

Zaloga vseh tu- in inozemskih

specialitet ter preizkušenih do-
mačih zdravil.

Izborna toaletna sredstva „Ada“.

Vedno sveže gumijevе specialitete

Oddajajo se tudi zdravila za

člane vseh bolnišniških blagajn.

Razpošilja se 2 krat na dan na vse strani.

Pharm. Mag.

Josip Čizmar

lekarna pri zlatem orlu

Ljubljana, Jurčičev trg št. 2.

Cvetlični salon

Viktor Bajt

Selenburgova ul. 6. zraven glavne pošte.

Sopki, venci s travki in napisi se
izdelujejo po najnižjih cenah. Delo
okusno vezano. Velika zaloga krasnih
suhih vencev.

Priporočajo se z odličnim spoštovanjem

Viktor Bajt.

Brzjaviti: Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.

Ugodna prilika!

Ugodna prilika!

Važno za lastnike žag, tovarn, mlinov itd.

Pri postojnski jami se prodaja vsled razpusta obrata sledeče:

- 1) 2 ške jako dobro ohranjena stroja na par, izdelana od tvrdke
Wolf, Magdeburg-Buckau, vsak je za 45 HP.,
- 2) zraven spadajoči dinamo,
- 3) 1 vožja še prav dobro ohranjena stružnica za kovino,
- 4) 4 manjši dinamo,
- 5) 2 črpalnici za napeljevanje obratne vode itd.

Vsakemu reflektantu je na prosto voljo dano ogledati si navedene
stvari na licu mesta.

Vsa nadaljna pojasnila se izvedo pri jamski upravi v Postojni.

1720

Kolesarji! Pazite,

da ne padete v roke raznim špekulantom in ne dajte se premotiti

pri nakupu kolesa od papirnatih obljub, dokler si še niste
ogledali moje veliko zalogo prvovrstnih in originalnih

859

ES-KA IN ADLER KOLES.

Izvolite si torej ogledati in prepričati se bode, da se najboljša in **primerno** najcenejša
kupi samo **ES-KA** pri domači, strogo solidni tvrdki **ADLER**

ANA GOREC, specialna trgovina s kolesi in deli.

Ljubljana, Marije Terezije cesta 14. (Novi svet) nasproti Kolizeja.

Zahtevajte cenik.

Največja izposojevalnica koles.

Nova zbirka vzorcev je gotova!!

Velika izbira!

Ne pregledajte!

ŠE DANES!

Pisite po novo zbirko vzorcev in po cenik

V. J. Havlíček in brat, izvozni zavod, Poděbrady (Kralj. Češko).

Pomladne in poletne novosti 1913. — Najboljše je Hav-
líčkovo modno blago, zefiri, tkanine, damasti in žepne
rute! 1913. — Oprave za neveste. — Vzorci poštnine prosti!

30 m ostankov K 18

1 preproga za na

40 m ostankov K 24

steno s sliko K 5'60.

Havlíčková tkanina

1 a 23 metr. K 15'50

1 a 1 a 23 m K 17—

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York

Red Star Line
Rdeča zvezda

Na naših parnikih Finland, Kroonland
Vaderland, Zeeoland, Lapland in Samland,
ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje
med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost,
izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po
novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega
potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat
čez Kanado v Severno Ameriko in je ta
vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York

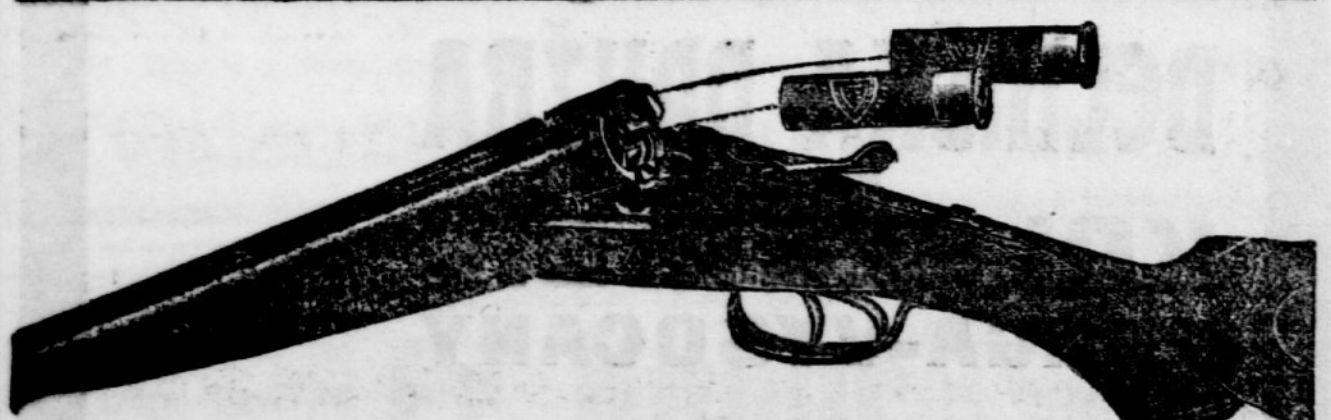
Pojasnila daje vladno potrjen zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani,

Kolodvorska ulica odslej **šte. 35,**

od južnega kolodvora na desno poleg predilnice.

Ljubljana

Fr. Ševčik

Zidovska ul. 7.

puškar

priporočajo svojo veliko zalogo raznovrstnih

63

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, suških in čeških strogo
preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno pripo-
ročam lahke treecvke in puške Bock s Kruppovimi cevmi za brez-
dimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin

po najnižjih cenah.

Popravi in naročbe se izvršujejo točno in zanesljivo.

Cenevnik na zahtevanje zašteni in poštnine prosto.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg. sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puhačega 6-10 K; kg. vefinega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg. puha, sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejši prasi puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franco.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dlj, 60 cm šir., polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 8-50, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12 K 80, 14 K 80. Raspoložljiva se po povzetju, od 12 K naprej franco. Lahko se franco zamenja za neugajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franco. **S Benisch, Dešenice št. 767, Češko.**

Triumph-Štedilnike, peči,

trajno gorilne vlože
(za uzidat v lončene peči)

varstvena znamka

ceniki zastoj!

Do bavi nastavi se usakemu naznani jo.

Triumph tovarna

Štedilnikov in peči z.z.o.z.Wels

Gorenje Avstrijsko.

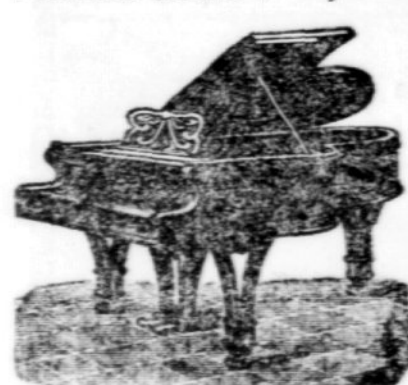

POZOR! NA OBROKE! BERITE!
Prva, največja, najstarejša in najposobnejša slovenska trdnja in izposojevalnica klavirjev in harmonijev na avstrijskem jugu. Velikanska trgovina vsega glasbenega orodja, strun in muzikalij.

ALFONZ BREZNIK

učitelj Glasbene matice in sodno zaprisožen strokovnjak c. kr. dež. sodnijske

»Zvezda« nasproti Ljubljana, Kongresni trg št. 15 »Zvezda« nasproti nunske cerkve:

Klavirji, pianini in harmoniji najslavnejših svetovnih trdnj Bösendorfer, Rudolff (ne Anton) Stolschammer, (najboljši) z angleški sistem sedanjosti); Hörl & Heitzmann (neprekosljeni pianini z Lexovo mehaniko). Bratje Stingl, Czapska, Laub & Gloss (koncertni 7/4 okt. pianini) in Hörngel (amer. harmonij od 90 K naprej), imam le jaz, njih edini zastopnik za Kranjsko v velikanski zalogi in izbiri (vedno 30 do 40 instrumentov). Zato svarim pred nakupom event. falsifikatov ali navidezno cenega bofelna zlasti, ker vsakdo kupi pri meni na obroke od K 15 naprej prvovrsten instrument goraj omenjenih najboljših trdnj z resnično 10letno postavnoobvezno garancijo. Tudi preigrani klavirji v zalogi. Zamena najugodnejša. Ugaševanje in popravila sol. in ceno. Nobena druga trdnja ne zamore nuditi tako cenega, ugodnega in zanesljivega nakupa že zategadelj ker goraj označene prve tovarne ne dajo svojih klavirjev na Kranjskem nikomur v zalogo kako edino meni in drugič pa zato, ker je ta kupčija moj postranski zaslužek in brez vsake režije

**Na patentiranem dr. Gasparyjevem :
stroju za strešno opeko**

dela mnogo sto obratov. Tudi na

dr. Gasparyjeve votloskladovne betonske stroje, cementne zidne opeke, plošče, drenažne cevi itd.

Oblike za stopnice, cevi, beton. stebre itd.

Tovarna strojev

Dr. Gaspary & Co., Markranstädt pri Lipskem.

Obisk dobrodošel.

Korespondenca češka.

Katalog št. 24 zastoj.

**ELEKTROTEHNIŠKA
DELNIŠKA DRUŽBA
PREJE
KOLBEN IN DR.
PRAGA-VYSOCANY**

Dinamo stroji in električni motorji. :
Naprave za električno razsvetljavo in prevajanje električne sile. :
Električni obrat vseh vrst. : Ventilatorji. : Turbogeneratorji, električne železnice in lokomotive, žerjavi in dvigala. : Obločnice in žarnice vseh vrst. : Vodne turbine vseh sestavov (Francis, Pelton). : Točna, cena in hitra popravila vseh električnih strojev drugih trdnj. : Vse potrebe za instaliranje. : : : : : :

Anton Presker

krojač

Ljubljana, Sv. Petra c. 16

priporoča svojo

veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopice in plaščev za gospe, nepremišljivih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

**Vsak dan svež
sladoled**
in
ledena kava

se dobi
v slaščičarni
J. ZALAZNIK
Stari trg št. 21.

G. Čadež

v Ljubljani

Mestni trg št. 14

poleg Urbančeve manuf. trgovine

priporoča

**klobuke
slamnike**

čepice, razno moško perilo, kravate, ovratnike itd. itd.
Blago imam solidno, cene zmerne. Postrežem točno.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo veliko izber

dežnikov in solnčnikov.

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Trgovina z orožjem in c. kr. zaloga smodnika Lechner & Jungl, Gradec, Sporgasse 1.

priporoča po tvorniških cenah kot najboljše branilno orodje avtom. žepne pištole, točno zastreljene sistemov "Browning", "Steyr", "Mauzer" in "Bayard" samokresli najbogatejše izbire že od K 5-50 naprej, floberti in karabinarice, dvocevne lovske puške od 36 K naprej. Patrone, patronske stročnice itd. itd. Cenovnik gratis in franco. 4658

Usta-
novljeno
L 1842.**Tovarna oljnatih barv, laka in firneža**Telefon
številka
154.**BRATA****EBERL**

črkoslikarja, lakirarja, stavbna

in pohištvena pleskarja

Prodajalnica:

Miklošičeva ulica št. 6.

Ljubljana

Delavnica:

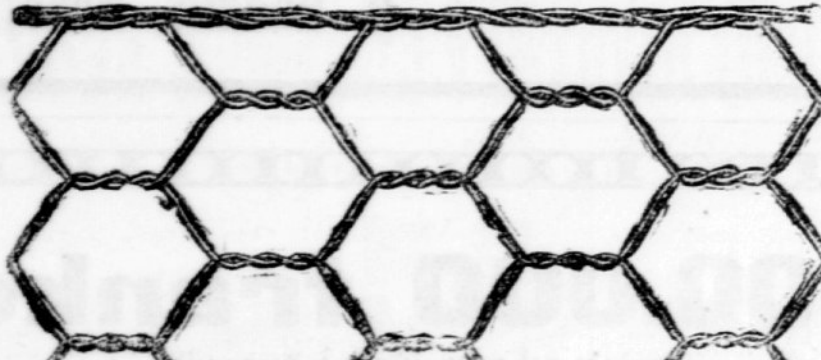
Igriška ulica šte. 6.

nasproti hotela „Union“.

Električna sila.

Večkrat suhane, šesterooglate, v ognju pocinkane strojne žične pletenine

s 13—120 mm širokimi petljami različnih debelosti

791—III

pripravne za ograditve parkov za divjačino, vinogradev, drevesnic, kot varstvo proti zajcom, za pasjake, varstvo proti toči, fazanerije, voliere in kletke, za igrališča lawn-tenisa (do 3 m širokosti v zalogi), za Rabitzeve stene, monirske gradnje itd. Te pletenine se lepe po spletenju v ognju pocinkajo, in zatorej ne rjavijo in so tudi trdnije nego vse iz pocinkane žice napravljene pletenine, dalje štiriooglate žične strojne pletenine za ograditve vseh vrst, okenske mreže in mreže za pesek in gramoz, vse ogradilni material, jeklena bodeča žica za plotove, žičaste in litoželezne ograje, stopniške, okenske, grobnice, grobnice, pročine in balkonske ograje ter vse razne izdelke dobavljajo po nizki ceni.

Kutter & Schrantz d. d., Dunaj VI., Windmühlg. 26/42

tovarnica sitarskega in klobučevinastega blaga.

Naravni vzorci in pojasnila vsake vrste gratis in franco.

Št. 9321

1723

Razpis.**Za razširjatev okrajne ceste Ivančna gorica-Muljava**

v cestnem okraju Višnja gora na 40.000 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna ali z napovedbo pavšalne svote naj se predlože do

2. junija t. l. ob 11. dopoldne podpisnemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečatenih z napisom: „Ponudba za prevzete cestne gradbe Ivančna gorica — Muljava.“

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 9. maja 1913.

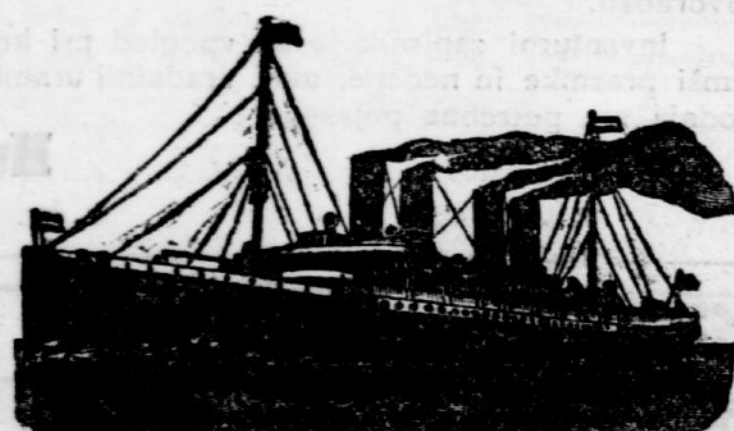
Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko s parniki „Severnemškega Lloyd“

iz

3411

Bremna

v

New York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM“, „KRONPRINZ WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorska ulica šte. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa pojasnila, ki se tikajo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba poštena, rečna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor Colorado, Meksiko, Kalifornijo, Arizona, Utah, Wloming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno.

se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta kakor Braziljo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Pozor!!

Kadar hočete kupiti dobro blago, obrnite se na tvrdko

Katinka Widmayer

„pri SOLNCU“ za vodo,

ki ima v zalogi dobre in trpežne čevlje za dame, gospode in otroke. Izdelovanje suhih šopkov, nagrobnih vencev, trakov z napisi. Bluze, vrhnja in spodnja krila, nogavice, rokavice, vsakovrstno perilo itd. — Postrežba točna. — Cene najnižje. Prosim prepričajte se! 3440 Prosim, prepričajte se!

Naznanilo.

V prihodnjem šolskem letu 1913—1914 je na c. kr. državni obrtni šoli v Ljubljani (stavbno-obrtna šola, delovodska šola za kovinske obrti, delovodska šola za elektrotehniko, mojstrska šola za pohištveno in stavbno mizarstvo, strokovna šola za lesno in kamneno kiparstvo, ženska obrtna šola za šivanje perila in oblek ter za umetno vezenje)

oddati več državnih ustanov v mesečnih obrokih od 30 do 40 K.

Prosilci za te ustanove naj vložijo svoje neoklone prošnje najkasneje do 10. junija t. l.

pri podpisnem ravnateljstvu. V prošnjah je navesti, kateri oddelek želi prosilec obiskovati, oziroma kateri oddelek že obiskuje; prošnji je priložiti: 1. rojstni list; 2. domovinski list; 3. učno in delavsko izpričevalo; 4. šolska izpričevala; 5. ubožni list.

Ustanove oddaja učiteljski zbor in sicer navadno za vso učno dobo. Na prepozno došle prošnje se ne bo oziralo.

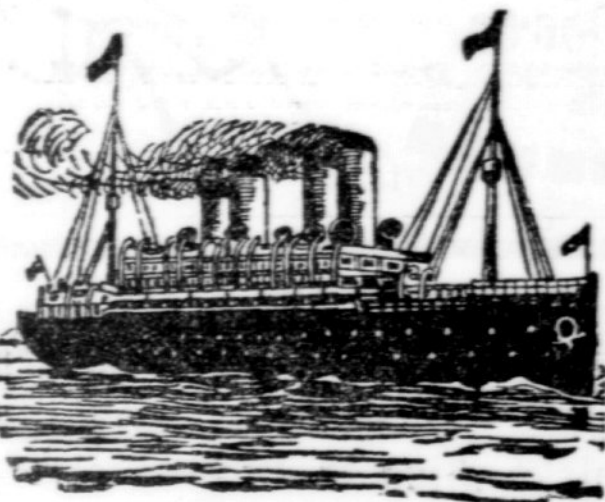
V Ljubljani, dne 8. maja 1913.

1694

Ravnateljstvo c. kr. državne obrtne šole.

Samo 5 dni! z brzoparniki francoske družbe.

Najkrajša vožnja iz Havre v New York.

Veljavne vozne liste (šifkarte) za vse razrede dobiš edino pri 3439

ED. ŠMARD

oblastveno potrjena potovalna pisarna v

Ljubljani, Dunajska cesta 18

v hiši Kmetijske posojilnice, nasproti gostilne pri „Figovcu“.

Vozne listke iz Amerike v staro domovino po najnižji ceni. Izdaja vozne listke po vseh železnicah za prirejanje zabavnih in romarskih viakov. Vsa pojasnila istotam brezplačno.

Perje

za postelje in puh

priloga po najnižjih cenah

EMIL KRAJEC

preje F. Hiti

Pred Skofijo šte. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Ustanovljeno 1848.

Parno barvarstvo

ter kemično čiščenje in snaženje oblek.

Apretura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

***

F.K. Kaiser, puškar

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6

priloga svojo bogato zalogo raznovrstnih pušk in samokresov

lovskih potrebnih, vseh del koles (biciklov)

kakor tudi

umetelni ogenj po najnižjih cenah.

Popravila pušk, samokresov in biciklov točno in solidno.

Cenovnik zastoj in poštne prosto.

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.

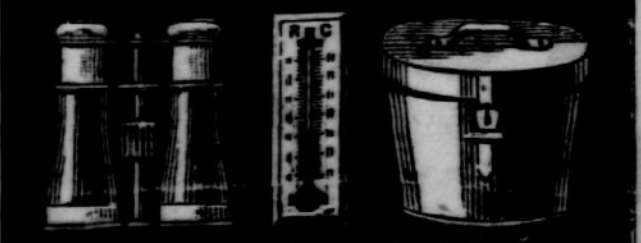
Velika zaloga

steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarcev, vrčkov l. t. d.

Gostilniška in kavarnarska namizna posoda po najnižjih cenah.

Fr. J. Zajec
Ljubljana, Starý 9.
IZPRAŠANI OPTIK.

NA IVEČJA ZALOGA: OČAL, OČALNI KOV, TOPLOMER, ZRAKOMER, DALJNOGLEDOV, ZEIS, BUSCH, GOEHL, LTD, MIKROSKOP, INSTRUMENT, ZA INŽENIRJE, TAVAR.

DELAVNICA Z ELEKTRIČNIM OPERATORMI IN ELEKTRIČNIM

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priloga svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in podorne trdnosti daleč nadkrijujoči dobroti kakor tudi svoje priznani izvrstno apno.

Priloga in izpričevala

2307

raznih uradov in najslovičnejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Proti škodi po toči

zavaruje po zmernih cenah

poljske in travniške pridelke

c. kr. priv. avstrijska zavarovalna družba

„DUNAV“ na Dunaju.

Vsa pojasnila daje

1610

generalni zastop v Ljubljani, Slovenski trg 8 in pa krajevni zastopniki.

Posredovalci se sprejmejo pod ugodnimi pogoji.

Prilogačamo špeciálno

damsko in otroško konfekcijo

zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg šte. 9. — Lastna hiša.

Krasne

Fine

Moderne

KOSTUME,

PRASNE PLASCE,

NOČNE HALJE,

KRILA.

BLUZE

STEZNIKE,

SPORTNE KAPE,

OTROŠKE CEPICE,

PERILO.

OTROŠKE oblekice — obleke za **MLADENKE**

Higienično perilo in druge potrebnosti za novorojenčke.

➔ Pošilja na izbiro tudi na deželo. ➔

Idrija - Logatec, kolodvor.

Avtomobilna zveza

Idrija - Logatec, kolodvor.

Odhod iz Idrije: ob 6— zjutraj
12— opoldan
3:30 popoldan

Prihod v Logatec: ob 7:50 zjutraj
1:40 popoldan
5:10 popoldan

Odhod iz Logatec: ob 8:30 zjutraj
2:30 popoldan
6:30 zvečer

Prihod v Idrijo: ob 10:20 zjutraj
4— popoldan
8:15 zvečer

Cene z avtomobilnim umnibusom:

4649 I. razred za osebo K 3— II. razred za osebo K 2—
Idrija - Logatec ali nasprotno 1:50 1:—
Idrija - Godovič 1:50 1:—
Godovič - Hotedrška 1:50 1:—
Hotedrška - Logatec 1:50 1:—

Cene s kombiniranim avtomobilom:

I. razred za osebo K 3— II. razred za osebo K 2—
Idrija - Logatec ali nasprotno 1:50 1:—
Idrija - Godovič 1:50 1:—
Godovič - Hotedrška 1:50 1:—
Hotedrška - Logatec 1:50 1:—

Označena vožnja se vrši vsak delavnik, omnibus vozi vsak dan opoldan, ob nedeljah in praznikih vozi le opoldan omnibus.

➔ Točnost se po možnosti vzdržuje, vendar pa ne prevzamemo nobene odgovornosti za morebitno zamudo. ➔

Valentin Lapajne v Idriji.

Ljubljana, Marije Ter. cesta št. 11 : (Kolizej). :

Fr. Kapus

Ljubljana, Marije Ter. cesta št. 11 : (Kolizej). :

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Zaloga spalnih ter jedilnih sob

in v različnih najnovejših slogih.

Vsakovrstno drugo pohištvo.

Priznana solidno blago ter najnižje cene.

Zajamčeno trpežni izdelki.

Otomane, divani in žimnice

različne kakovosti.

Velika izbira 3408

otroških vozičkov,

vsakovrstnih slik, ogledal itd.

RAI

Ventilni vozovi.

14/18, 24/28, 40/45 HP.

Vozovi brez ventila.

25/30 in 30/35 HP.

Liberška tvornica avtomobilov z o. z.

Liberce, Češko.

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 9-12.

J.C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna,
platna ter manufaktur-
:: nega blaga. ::

Manufakturna trgovina
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Pod Najv. pokroviteljstvom Njeg. ces. in kralj. Visekosti
prejanelega gosp. nadvojvode Frana Ferdinanda Avstr.-Este.

Avstrijska Jadranska razstava

Dunaj 1913 1507

C. kr. Prater Maj-Oktobar
Odprto od 10. dopoldne do 2. popoldne.

Konfekcijska trgovina in zavod za
izdelovanje oblek po meri

A. KUNC

Ljubljana

priloga svoje izborne izdelke vsakovrstnih

poletnih oblačil.

Strogo solidna postrežba. Najnižje, stalne cene.

Ilustrovani ceniki na razpolago.

Došle so
novosti

vezanih švicarskih oblek za deklice. Cene čudo-
vito nizke.

Visoko, moderno podobo, lepoto linij, udobnost dajo samo
Warnerja Rust Proof

stezniki

(Originalno amerikan. izdelek).

Se pere kakor vsako drugo perilo, ne da bi se
odstranile vloge. Za vsak kos se jamči.

Edina zaloga v Ljubljani:

Josipina Podkrajšek,
Ljubljana, Cevljarska ul. 2.

Priloga tudi velike zaloge higien. perila
Jägervega in Tetra ter vse druge modne
predmete najboljše kakovosti.

Poštna naročila se izvršujejo točno.

!! 500 kron !!

Vam plačam, ako Vam moj uničevalec ko-
rena mazilo »Ria« ne odstrani brez bolečin
v 3 dneh kurjih oči, bradavic in otiščancev
Lonček z jamstvenim pismom 1 krono. —
Kemeni, Košice (Kaschau) I. Postfach 12/64, Ogrsko.
616

Išče se
blagajničarka in
:: prodajalka. ::

Ponudbe na upravištvo »Sloven-
skega Naroda«. 1700

Bleščeče belo perilo.

Kakor na solncu beljeno — izgleda
perilo po polurnem kuhanju s primesjo

Persil

MODERNO. PRALNO SREDSTVO

Persil ne vsebuje — kljub svojemu
hitremu učinku — nikakih perilu
škodljivih snovi. Zjamčeno neškod-
ljivo pralno sredstvo.

TOVARNA.

Gottlieb Voith
DUNAJ III.1.

Naprodaj po vseh trgovinah.

Najcenejši nakupni vir

platnenega in pavalnatega
blaga.

Priložnostna ponudba za reklamne cene.

6 rjuh iz najboljšega jamčeno
pristnega platna, velikost
150 x 225 cm K 16.80

1 tucat brisalk čisto pla-
tnenih dvojnega dama-
sta velikost 50 x 120 cm. K 11.50

40 m ostankov, zjamčeno pralnih krasno
sortiranih v razmerju
3—12m za obleke be-
lo blago, posteljno perilo itd.
na izbero. K 18.—

Izvolite pisati po kolekcijo vzorcev meh-
kega platnenega in pavalnatega blaga, da-
masta, platna, posteljnih prevlek, brisalk
itd. za domačo potrebo in opreme za ne-
veste zastoj.

Tkaštvo in razpošiljalstvo
Jan Skoda, Cerveny Kostelec
(Češko, Krkonoši).

Priloga se modna trgovina

Ljubljana Peter Šterk Stari trg 18

Specijalna trgovina najmodernejših bluz in jutranjih oblek.
I. perilo za gospode, dame in otroke, moderni moški klobuki,
panama in drugi slamniki, stezniki, rokavice, nogavice, vezene, nakit in vse potrebščine za šivilje itd. 1754

Priznana najnižje cene, postrežba točna.

Brez konkurence!

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam
najbolj priležni, lični in najboljše
kakovosti. Naprodaj samo pri

JULIJI STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični
čevlji za otroke in Lawn-tenis-čevlji.

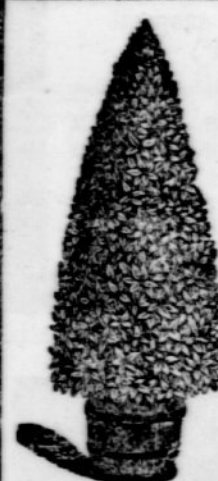
K 12.50—16.50.

Ivan Bizovičar

umetni in trgovski vrtnar
Ljubljana, Kolizejska ulica št. 16

priloga slavnemu občinstvu svoje bogato
opremljeno vrtnarstvo, kakor tudi okusno
:: izdelane vence, šopke in trakove. ::

Dalje ima na razpolago
:: za izposojevanje ::
ob mrtvaških odrih
drevesne cvetlice,
kakor tudi najfi-
nejše dekoracijske
cvetlice za dvorane
:: in balkone. ::

Imam tudi vsakovrstne
sadike do najzlahnej-
ših cvetlic in zelenjadi.
Sprejemam tudi naro-
čila za na deželo. Vsa
naročila se izvršujejo
:: točno in solidno. ::
Brzjavke: I. Bizovičar,
:: vrtnar, Ljubljana. ::

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica 8.000.000 kron.

152

Stritarjeva ulica števil. 2.

Rezervni fondii okroglo 1.000.000 kron.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun

:: ter jih obrestuje od dne vloge po čistih ::

4 3/4 0/0

Priloga promesa:

zemljiških srečk I. em. a 6 K k žrebu 15. maja 1913. Glavni dob. 90.000 K;
Ogrskih premijskih srečk k žrebu 15. maja 1913; cele a K 20.—. Glavni
dobitek 200.000 K; polovica a K 10.50. Glavni dobitek K 100.000.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 800.000.

4 3/4 0/0

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena leta 1881.